

Наталя Будна
Марко Беденко

МАТЕМАТИКА

Підручник для 4 класу
закладів загальної середньої освіти
(у 2-х частинах)

Частина 2

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА — БОГДАН
2026

УДК 51(075.2)

Б 90

Рекомендовано Міністерством освіти і науки України
(наказ Міністерства освіти і науки України від 27.01.2026 р. № 111)

Підручник створено за Типовою освітньою програмою,
розробленою під керівництвом О. Я. Савченко.

Будна Н. О.

Б 90 Математика : підручник для 4 кл. закладів загальн. середн. освіти : у 2-х ч. Ч. 2. / Н. О. Будна, М. В. Беденко. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2026. — 160 с. : іл.

ISBN 978-966-10-9218-0

Підручник за своїм змістом відповідає Державному стандарту початкової освіти та Типовій освітній програмі, розробленій під керівництвом О. Я. Савченко.

Система завдань і вправ спрямована на формування й закріплення обчислювальних навичок, розвиток логічного мислення та просторової уяви, вироблення вмінь аналізувати, порівнювати і самостійно робити висновки.

Для учнів та учениць 4 класу.

УДК 51(075.2)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.*

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,
використовуючи детальну інструкцію, за посиланням:

<https://edodatok.com/9218-0/>

ISBN 978-966-10-9218-0

© Будна Н. О., Беденко М. В., 2026

© Навчальна книга – Богдан, виключна
ліцензія на видання, оригінал-макет, 2026

Дорогий четвертокласнику! Дорога четвертокласнице!

Знову раді вітати тебе у школі. Після зимових канікул твоїм дороговказом у світ математичних знань стане друга частина підручника. На його сторінках ти знайдеш детальні пояснення, завдяки яким зможеш опанувати зручні способи обчислень і виконувати арифметичні дії з багатоцифровими числами легко й швидко. Тебе чекають цікаві дослідження та робота з інформацією, поданою у вигляді схем, графіків, таблиць, діаграм, а також ознайомлення із площею фігури й одиницями її вимірювання. Ти розшириш свої уявлення про дробові числа і геометричні тіла, продовжиш розв'язувати рівняння, нерівності та різноманітні сюжетні й практичні задачі, зокрема складені на основі короткого тексту пізнавального змісту, розвивати логічне мислення.

Звісно, в підручнику є чимало нестандартних завдань, які спонукатимуть тебе до творчості й не дозволять нудьгувати. Зокрема, це криптограми, анаграми, числові колони, терези, «змійки», оригінальні геометричні завдання, логічні задачі та багато іншого.

Зорієнтуватись у типах завдань тобі допоможуть уже знайомі позначення.

Бажаємо успіхів!

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— запам'ятай

— порівняй

— робота в парах
або в групах

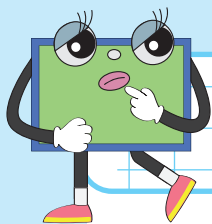
— межа матеріалу уроку

— творче завдання

— домашнє завдання

МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ БАГАТОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ. ПЛОЩА ФІГУРИ

МНОЖЕННЯ НА ОДНОЦИФРОВЕ ЧИСЛО

1.

$\frac{1}{3}$ від 2 год

$\frac{1}{5}$ від 3 год

$\frac{1}{6}$ від 3 хв

$\frac{1}{4}$ від 1 хв

$\frac{1}{2}$ від 2 год

2.

Пригадай назви чисел при множенні. Якими символами позначили множники, а яким — добуток?

$$\square \cdot \text{✿} = \bigcirc$$

3.

Знайди добутки.

$4 \cdot 12$

$12 \cdot 4$

$2 \cdot 123$

$123 \cdot 2$

Переставний закон множення

Від перестановки множників добуток не змінюється.

$$a \cdot b = b \cdot a$$

4.

Виконай множення і порівняй добутки першого та другого стовпчиків.

$(4 \cdot 20) \cdot 5$

$4 \cdot (20 \cdot 5)$

$(3 \cdot 100) \cdot 2$

$3 \cdot (100 \cdot 2)$

$(6 \cdot 10) \cdot 2$

$6 \cdot (10 \cdot 2)$

Сполучний закон множення

Щоб добуток двох чисел помножити на третє число, можна перше число помножити на добуток другого і третього.

$$(a \cdot b) \cdot c = a \cdot (b \cdot c)$$

5. Із переставного та сполучного законів отримуємо ще одну властивість дії множення.

Якщо множників кілька, їх можна переставляти і брати в дужки будь-яким способом.

Знайди добутки зручним способом за зразком.

$$\text{Зразок. } 2 \cdot 4 \cdot 15 \cdot 100 = (2 \cdot 15) \cdot (4 \cdot 100) = \\ = 30 \cdot 400 = 12\,000$$

$$3 \cdot 35 \cdot 10 \cdot 2$$

$$250 \cdot 5 \cdot 4 \cdot 50$$

6. Виконай дії і порівняй значення виразів першого та другого стовпчиків.

$$(10 + 2) \cdot 3$$

$$10 \cdot 3 + 2 \cdot 3$$

$$(100 + 10) \cdot 2$$

$$100 \cdot 2 + 10 \cdot 2$$

$$(8 + 2) \cdot 4$$

$$8 \cdot 4 + 2 \cdot 4$$

Розподільний закон множення

Щоб помножити суму на число, можна помножити на це число кожен доданок і знайдені добутки додати.

$$(a + b) \cdot c = a \cdot c + b \cdot c$$

7. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. Посадили 2 ряди яблунь, по 6 дерев у кожному ряду. Скільки яблунь посадили?
2. Оля прочитала 6 сторінок книжки, а Івась — удвічі більше. Скільки сторінок прочитав Івась?
3. Невідоме число поділили на 2 й отримали 6. Знайди невідоме число.

8. Пароплав плив 4 год, а буксир — 7 год. Яке з цих суден пододало більшу відстань і на скільки кілометрів більшу, якщо швидкість пароплава 35 км/год, а буксира — 12 км/год?

9. $840 : 21 + 210 : (840 - 830)$ $420 \cdot (64 : 32) - 420 : 2$

10. $283 \cdot 3$ $846 : 2$ $402 \cdot 2$ $177 \cdot 4$ $975 : 3$

11. Перший автобус був у дорозі 5 год, а другий — 3 год. Який автобус проїхав більшу відстань і на скільки кілометрів більшу, якщо швидкість першого автобуса 50 км/год, а другого — 60 км/год?

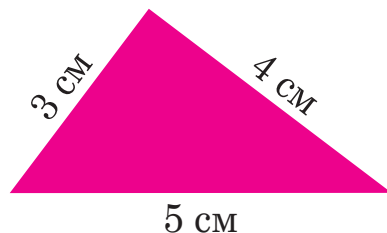
12. $640 : 4$ $810 : 2$ $360 \cdot 2$ $530 \cdot 2$
 $550 : 5$ $120 \cdot 4$

13. Складіть і розв'яжіть задачі за даними таблиці.

	Рухомий об'єкт	Швидкість v	Час t	Відстань s
1.	Дика качка	?	2 год	84 км
2.	Альбатрос	60 км/год	3 год	?
3.	Горобець	32 км/год	?	160 км

14. Розглянь трикутник. Його називають єгипетським, тому що за його допомогою давні єгиптяни креслили на землі прямі кути. Якої довжини мають бути менші сторони єгипетського трикутника, щоб довжина його найбільшої сторони становила 45 м?

15. Розглянь записи. Поясни усний і письмовий способи множення.

Усно

$$\begin{aligned} 324 \cdot 3 &= (300 + 20 + 4) \cdot 3 = \\ &= 300 \cdot 3 + 20 \cdot 3 + 4 \cdot 3 = \\ &= 900 + 60 + 12 = 972 \end{aligned}$$

Письмово

$$\begin{array}{r} \times 324 \\ \hline 1272 \\ 6480 \\ \hline 9720 \end{array}$$

16.

Письмове множення багатоцифрових чисел на одноцифрове число виконують так само, як і множення трицифрових чисел на одноцифрове.

Пояснення. Підписуємо число 3 під одиницями першого множника. Помножимо 9 одиниць на 3 — буде 27 одиниць, або 2 десятки й 7 одиниць. 7 одиниць записуємо під одиницями, а 2 десятки запам'ятовуємо. Помножимо 7 десятків на 3 — буде 21 десяток та ще 2 десятки — всього 23 десятки, або 2 сотні і 3 десятки. Записуємо 3 десятки під десятками, а 2 сотні запам'ятовуємо. Помножимо 2 сотні на 3 — буде 6 сотень та ще 2 сотні — всього 8 сотень. Записуємо 8 сотень під сотнями. Помножимо 6 тисяч на 3 — буде 18 тисяч, або 1 десяток тисяч і 8 тисяч. 8 тисяч записуємо під тисячами, а 1 десяток тисяч запам'ятовуємо. Помножимо 1 десяток тисяч на 3 — буде 3 десятки тисяч та ще 1 десяток тисяч — усього 4 десятки тисяч. Записуємо 4 під десятками тисяч. Добуток 48 837.

$$\begin{array}{r} \times 16279 \\ \hline 146511 \\ 113952 \\ 325582 \\ 208026 \\ \hline 488373 \end{array}$$

17. Виконай множення письмово. Перевір себе, відшукавши добутки серед поданих нижче чисел.

$$\begin{array}{r} \times 123414 \\ \quad 2 \\ \hline \end{array}$$

482 448

$$\begin{array}{r} \times 142301 \\ \quad 3 \\ \hline \end{array}$$

691 563

$$\begin{array}{r} \times 120612 \\ \quad 4 \\ \hline \end{array}$$

246 828

$$\begin{array}{r} \times 230521 \\ \quad 3 \\ \hline \end{array}$$

426 903

18. В овочевий магазин привезли 5 т овочів: цибулю, моркву і капусту. Капусти було 1370 кг, моркви — у 2 рази більше, ніж капусти, а решта — цибуля. Скільки кілограмів цибулі привезли в магазин?

19. $x - 984 = 63 \cdot 5$

$x + 578 = 196 \cdot 3$

20. $42\,563 \cdot 4$

$12\,045 \cdot 5$

$14\,257 \cdot 3$

$16\,189 \cdot 6$

21. У зеленому господарстві виростили 20 000 квітів: півоній — 4515, айстр — у 2 рази більше, ніж півоній, а решта були троянди. Скільки троянд

виростили в зеленому господарстві?

22.

$10 \cdot 100$

$60 \cdot 5$

$360 : 10$

$5000 : 1$

$20 \cdot 2$

$8897 \cdot 1$

$4000 : 2$

23. $16\,245 \cdot 3$

$5156 \cdot 4$

$38\,129 \cdot 6$

$46\,210 \cdot 4$

24. У кожній числовій колоні різниця має дорівнювати першому множнику. Виконай обчислення.

$$\begin{array}{r} \times 2\,7\,4\,6\,2\,8 \\ \quad 3 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ - 5\,4\,9\,2\,5\,6 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 1\,5\,8\,2\,0\,3 \\ \quad 5 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ - 6\,3\,2\,8\,1\,2 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 1\,0\,3\,8\,7\,2 \\ \quad 9 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \\ - 8\,3\,0\,9\,7\,6 \\ \hline \square\square\square\square\square\square \end{array}$$

25. Завдання на вибір

1. Знайди значення виразів, які мають зміст.

$$5 \text{ т } 6 \text{ ц } 25 \text{ кг} - 3 \text{ т } 25 \text{ кг}$$

$$5 \text{ год} - 45 \text{ кг}$$

$$6 \text{ дм } 3 \text{ см} - 1 \text{ м } 4 \text{ мм}$$

$$8 \text{ м } 420 \text{ мм} - 1 \text{ см}$$

$$6 \text{ км } 240 \text{ м} - 5 \text{ км } 940 \text{ м}$$

$$1 \text{ т} - 1 \text{ г}$$

2. Не обчислюючи, розстав у цьому виразі дужки так, щоб дії виконувались у вказаному порядку.

3   1   4   6   2   5

$$2 \cdot 111 + 39 : 15 - 90 + 35 : 25$$

3. Знайди значення виразів $a + b$ і $a \cdot b$, якщо $a = 4973$; $b = 5$.

26. У майстерні було 5000 м тканини.

Із цієї тканини пошили 1295 рюкзаків, витрачаючи на кожен рюкзак 3 м. Скільки метрів тканини залишилося в майстерні?

27. Складіть і розв'яжіть задачі за даними таблиці.

	Рухомий об'єкт	Швидкість v	Час t	Відстань s
1.	Черепаша	24 м/год	2 год	?
2.	Равлик	4 м/год	?	28 м
3.	Кріт	?	6 год	36 м

28. Накресли квадрат зі стороною 3 см 6 мм. Знайди його периметр.

29. Вантажна машина проїхала 1500 км. Скільки літрів пального використали, якщо на кожні 50 км шляху витрачали 16 л пального?

30.

$$\begin{array}{r} \times 112963 \\ \hline \\ - 790741 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 205964 \\ \hline \\ - 617892 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 148952 \\ \hline \\ - 744760 \\ \hline \end{array}$$

31.

5 кг : 2

1 т : 5

1 год : 6

3 ц : 2

1 хв : 3

32. Запиши кожне число за зразком.

Зразок.

5 сот. = 500

4 дес.

16 дес.

8 сот.

81 сот.

3 тис.

320 тис.

33. Скільки в кожному з цих чисел десятків? сотень? тисяч?

3240

4000

15 121

240 000

34. Поясни способи обчислень. Який із них простіший?

$$1200 \cdot 5 = 6000$$

$$12 \text{ сот.} \cdot 5 = 60 \text{ сот.}$$

$$15\ 000 \cdot 3 = 45\ 000$$

$$15 \text{ тис.} \cdot 3 = 45 \text{ тис.}$$

35. Знайди добутки зручним способом.

$$150 \cdot 6$$

$$13\ 000 \cdot 4$$

$$1100 \cdot 9$$

36. Розглянь записи дії множення, коли один із множників має в кінці нулі.

Виконай множення письмово.

$$1300 \cdot 9$$

$$42\ 000 \cdot 7$$

$$1800 \cdot 5$$

$$76\ 000 \cdot 6$$

$$\begin{array}{r} \times 8900 \\ \hline 35600 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 32000 \\ \hline 96000 \\ \hline \end{array}$$

37. Маса корови 500 кг, а теляти — 40 кг. Яка маса двох таких корів і трьох таких телят разом?

38. При яких значеннях змінної a нерівність $650 \cdot a < 6500$ буде правильною?

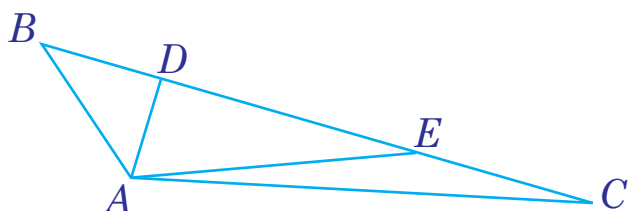
39. Перший садівник обрізав 150 дерев за 3 дні, а другий — стільки ж дерев за 6 днів. За скільки днів обріжуть 150 дерев обидва садівники разом, якщо продуктивність праці кожного з них не зміниться?

План розв'язування

- 1) Скільки дерев обрізував перший садівник за день?
- 2) Скільки дерев обрізував другий садівник за день?
- 3) Скільки дерев обрізували обидва садівники за день?
- 4) За скільки днів обріжуть 150 дерев обидва садівники, працюючи разом?

40. Розглянь малюнок. Скільки трикутників зображено? Назви трикутник з найдовшою стороною.

41. $4200 \cdot 5$

40 ц 45 кг + 7 ц 09 кг

1 м – 35 см

$2130 \cdot 3$

40 ц 45 кг – 7 ц 09 кг

2 м – 8 дм

- 42.** Для озеленення вулиці купили 20 саджанців клена і 30 саджанців каштана. Саджанець клена коштував a грн, а каштана — у 2 рази дорожче. Скільки гривень заплатили за всі саджанці?

 Розв'яжи задачу, склавши вираз.

43.

$x + 10 = 20$	$x \cdot 10 = 100$	$x : 5 = 4$	$x + 7 = 7$
	$x - 35 = 50$		$x : 50 = 1$

- 44.** Розглянь записи та порівняй способи множення.

$$\begin{array}{r} \times 321 \text{ кл} \\ 963 \text{ кл} \\ \hline 336 \text{ з} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 321112 \\ 963336 \\ \hline 3 \end{array}$$

Виконай множення письмово.

$102\ 303 \cdot 3$

$223\ 105 \cdot 4$

$62\ 132 \cdot 6$

- 45.** Будівельники споруджують хмарочос, будуючи 4 поверхи щомісяця. Якої висоти досягне хмарочос через 2 роки, якщо продуктивність праці будівельників не зміниться?

46. Завдання на вибір

1. Знайди частки письмово.

$288 : 4$

$364 : 7$

$702 : 6$

$608 : 8$

2. Запиши в рядок числа, які мають бути у порожніх графах таблиці.

a	2	4	6	8	10	12
$3 \cdot a - 5$						

3. Від числа 999 999 відняли п'ятицифрове число. Чи могли в цьому випадку отримати в результаті п'ятицифрове число?

47. $(350 + 460) : x = 3$ $x : (899 - 789) = 4$

48. Поїзд рухався 3 години зі швидкістю 80 км/год і ще 4 години зі швидкістю 60 км/год. Який шлях подолав поїзд за весь цей час?

49. Поплавець циліндричної форми занурили у воду так, як показано на малюнку. Яку фігуру окреслить на ньому вода?

50. Виконай множення письмово.

$245\ 280 \cdot 3$

$193\ 672 \cdot 5$

$181\ 512 \cdot 4$

51. Човен плыв проти течії річки 6 годин зі швидкістю 12 км/год, а на зворотний шлях він затратив 4 години. З якою швидкістю човен подолав зворотний шлях?

52.

$4000 \cdot 3$

$5050 \cdot 5$

$200 : 1$

$200 : 10$

$7500 \cdot 2$

$200 : 100$

53. Пригадай! Скільки кілограмів у центнері? Скільки центнерів у тонні? Скільки грамів у центнері?

52 т 17 кг 52 т 71 кг

6 т 1 ц 6 т 2 кг

2 ц 70 г 2 кг 700 г

4 т 30 кг 4 т 3 ц

54.

$54\ 318 \cdot 5$

$15\ 078 \cdot 4$

$43\ 921 \cdot 3$

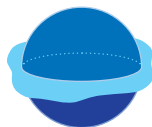
$230\ 118 \cdot 2$

$34\ 205 \cdot 8$

$66\ 095 \cdot 3$

55. Відстань між містами 180 км. Автомобіль подолав цей шлях за 2 години, а на зворотний шлях затратив 3 години. На скільки більше кілометрів за годину проїжджав автомобіль спочатку, ніж на зворотному шляху?

56. Поплавець у вигляді кулі гойдається на хвилях. Яку з цих фігур може окреслити на ньому вода?

57. $25 : x = 125 - 120$ $x : 8 = 4206$

58. $34\ 168 \cdot 9$ $38\ 438 \cdot 7$

$13\ 487 \cdot 4$ $98\ 341 \cdot 7$

59. Відстань між містами 240 км. Автомобіль подолав цей шлях зі швидкістю 80 км/год, а назад повертався зі швидкістю 60 км/год. На скільки більше годин затратив автомобіль на зворотний шлях?

60. $x + 12 = 24$ $x \cdot 6 = 36$ $x : 10 = 100$ $x + 18 = 40$
 $x - 25 = 25$ $125 : x = 5$

61. 1) Якщо 2 мм помножити на 10, отримаємо 2 см. На скільки треба помножити 2 мм, щоб отримати 2 дм? 2 м?

2) $3\text{ кг} \cdot 100 = \square\text{ ц}$ $5\text{ г} \cdot \square = 5\text{ кг}$
 $5\text{ г} \cdot \square = 5\text{ т}$

62. $2\text{ мм} \cdot 1000 = 2\ \square$ $2\ \square \cdot 10 = 2\text{ т}$
 $2\text{ см} \cdot \square = 2\text{ м}$ $\square\text{ м} \cdot 1000 = 5\text{ км}$

63. Виконай множення письмово.

$$56\ 000 \cdot 7 \quad 15\ 000 \cdot 9 \quad 3600 \cdot 5 \quad 2800 \cdot 6$$

64. П'ятицифрове число помножили на одноцифрове. Скільки цифр могли отримати в добутку?

65. Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

Швидкість (v)	Час (t)	Відстань (s)
Однакова	5 год	350 км
	8 год	?

66. Першого дня в магазині продали 342 м шовку, а протягом п'яти наступних днів — по b м шовку щодня. Скільки всього метрів шовку продали в магазині за ці дні?

Розв'яжи задачу, склавши вираз.

67. Поплавець у вигляді конуса гойдається на хвилях. Яку з цих фігур може окреслити на ньому вода?

68. $35\ 487 \cdot 6$ $37\ 984 \cdot 4$ $45\ 268 \cdot 6$ $48\ 468 \cdot 2$

69. Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

Порівняй її із задачею, яку складали в класі.

Маса одного ящика	Кількість ящиків	Загальна маса
Однакова	9	360 кг
	15	?

ПЛОЩА ФІГУРИ

70. $600 : 30$ $600 : 3$ $280 : 10$ $280 : 28$
 $600 : 300$ $280 : 1$

71. Знайди добутки письмово.
 $86\ 000 \cdot 4$ $120\ 000 \cdot 4$ $29\ 000 \cdot 2$

72. На малюнку трикутник умістився всередині п'ятикутника. Це означає, що площа трикутника менша від площі п'ятикутника.

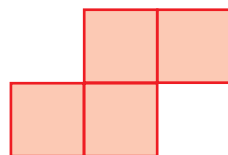
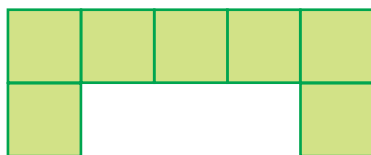
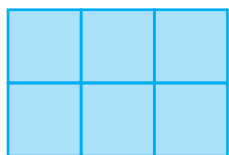
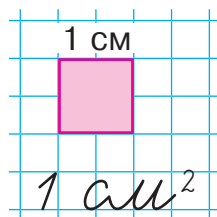

Площа — це величина, яку можна не тільки порівнювати, а й вимірювати.

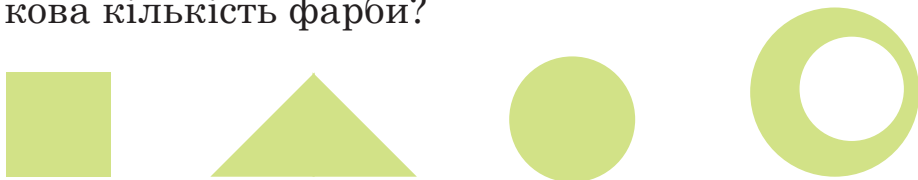
73. Невеликі площі вимірюють *квадратними сантиметрами*.

Квадратний сантиметр — це площа квадрата зі стороною 1 см.

Щоб знайти площі зображених фігур, їх розбили на квадрати площею 1 см^2 . Полічи і запиши, скільки квадратних сантиметрів у кожній фігурі.

74. Що можна сказати про площі зображених нижче фігур, якщо вони вкриті шаром фарби однакової товщини і для кожної з них знадобилася однакова кількість фарби?

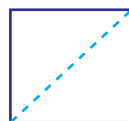

Про такі фігури кажуть, що вони мають *однакову площу*.

75. Дослідіть і перевірте подані твердження.

1. Якщо скласти фігуру із двох інших фігур, то площа утвореної фігури дорівнюватиме сумі площ цих двох фігур.
2. Якщо розрізати фігуру на декілька частин, то площа початкової фігури дорівнюватиме сумі площ отриманих частин.
3. Якщо від фігури відрізати якусь частину, то площа залишку дорівнюватиме різниці площ початкової фігури та відрізаної частини.

76. Виконай обчислення, скориставшись підказкою.

①   ③   ②   ④

$$(50 + 25) : (50 - 25) \cdot 5 \qquad (15 + 5) \cdot (15 - 5) : 100$$

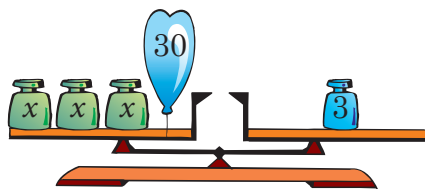
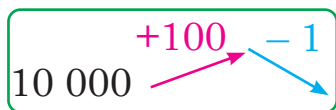
77. Перший токарь виготовляє 40 деталей за 8 годин, а другий — стільки ж деталей за 10 годин. За скільки годин виготовлять 36 деталей обидва токарі разом, якщо продуктивність праці кожного з них не зміниться?

Склади і запиши план розв'язування та розв'яжи задачу.

78. Склади і розв'яжи рівняння за малюнком.

79.

80. Знайди добутки письмово.

$$48\,000 \cdot 2$$

$$16\,000 \cdot 5$$

$$101\,000 \cdot 6$$

81. На будівництво підвозили цеглу автомобілем і трактором із причепом. Автомобіль за один рейс привозив 863 цеглини, а трактор — 2830 цеглин. Скільки цеглин привезли на будівництво протягом дня, якщо автомобіль зробив 7 рейсів, а трактор — 2 рейси?

82.

$$400 : 2$$

$$400 : 20$$

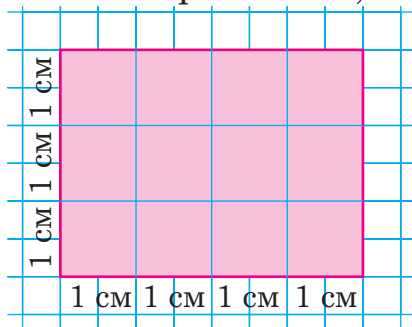
$$560 : 10$$

$$560 : 56$$

$$400 : 200$$

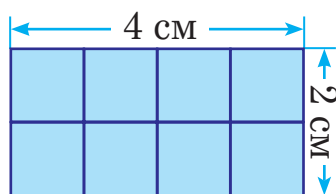
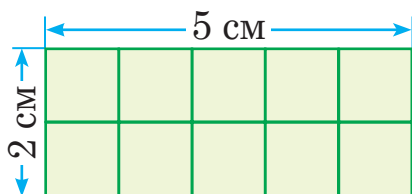
$$560 : 1$$

83. Прямокутник, довжина якого 4 см і ширина 3 см, поділили на квадратні сантиметри. Отримали 3 ряди по 4 см² в кожному, або 4 стовпчики по 3 см² в кожному. Число квадратних сантиметрів дорівнює добутку чисел 4 і 3:

$$4 \cdot 3 = 12 \text{ (см}^2\text{)}, \text{ або } 3 \cdot 4 = 12 \text{ (см}^2\text{)}.$$

Визнач площу кожного прямокутника, не перелічуючи квадратиків.

84.

Щоб обчислити площу (S) прямокутника, треба визначити його довжину (a) і ширину (b) та знайти добуток цих чисел: $S = a \cdot b$.

Знайди площу квадрата зі стороною 8 см.

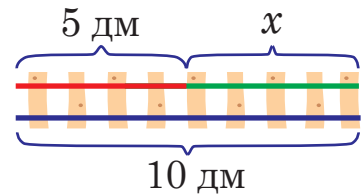
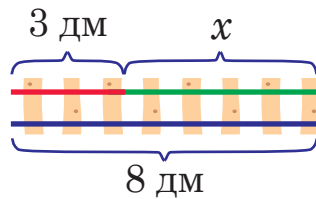
85. $24\,682 \cdot 2 - 1212 \cdot 2$ $(42\,638 - 31\,527) \cdot 6 - 6000$

86. Один маляр може пофарбувати 300 рам за 10 днів, а другий — за 15 днів. За скільки днів можуть пофарбувати 150 рам обидва малярі разом, якщо продуктивність праці кожного з них не зміниться?

87. Дві колії з'єднали в одну. Чи змінилося розв'язання відповідних рівнянь? Обґрунтуй свою думку.

$$\left. \begin{array}{l} 3 + x = 8 \\ 5 + x = 10 \end{array} \right\} 3 + x + 5 + x = 8 + 10$$

88. Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

Рухомий об'єкт	Швидкість v	Час t	Відстань s
Ковзанярка	14 км/год	Однаковий	28 км
Лижниця	11 км/год		?

89. Накресли прямокутник зі сторонами 2 см і 6 см та знайди його площу.

90. Знайди значення тільки тих виразів, у яких першою буде дія множення.

$5 \cdot 20 \cdot 10$

$64 - 32 \cdot 2$

$16 \cdot 2 \cdot 3 - 16$

$100 : (5 \cdot 2)$

$(64 - 32) \cdot 2$

$900 : (40 : 2) \cdot 6$

91. Щоб покрити дах великого будинку черепицею, потрібно 3540 плиток, а для даху малого будинку достатньо 784 плитки. Скільки плиток черепиці потрібно, щоби покрити дахи 8 великих і 3 малих будинків?

- 92.

$80 : 4 \cdot 2$

$60 : 6 \cdot 100$

$80 : 4 \cdot 100$

$200 : 100 \cdot 10$

$40 : 40 \cdot 1000$

93. Із квадратних плиток зі стороною 1 см виклали прямокутний візерунок, ширина якого 2 см, а довжина — 7 см. Знайди площу цього візерунка.
94. Виміряй довжини сторін і знайди площу кожного прямокутника. Чи дорівнюватиме сума їхніх площ площі прямокутника, утвореного з них способом накладання?

95. Розстав дужки так, щоби дії виконувались у вказаному порядку. Знайди значення виразів.

1 2

4 3

3

2

1

$58 \cdot 6 + 126 : 401 - 395$

$0 \cdot 7530 + 1655 : 5$

- 102.** Одна машина може перевезти на будову 120 т піску за 40 рейсів, а друга — за 24 рейси. За скільки рейсів перевезуть цей пісок обидві машини, працюючи разом?

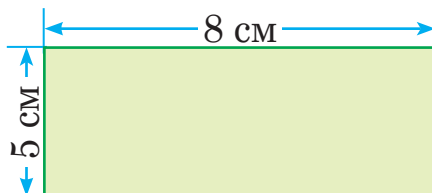
План розв'язування

- 1) Скільки тонн піску перевозить перша машина за один рейс?
- 2) Скільки тонн піску перевозить друга машина за один рейс?
- 3) Скільки тонн піску перевозять обидві машини за один рейс?
- 4) За скільки рейсів перевезуть цей пісок обидві машини, працюючи разом?

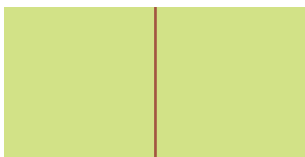

- 103.**
2 м 4 дм 6 см 8 мм : 2	6 м 8 дм 5 см : 5
4 м 5 дм 6 см : 3	8 м 6 дм 1 см : 10

- 104.** Знайди периметр і площу цього прямокутника.

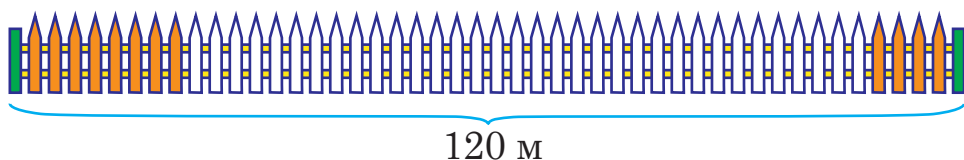

- 105.** Три однакові прямокутники зі сторонами 2 см і 4 см розділили навпіл по-різному. Яка площа кожного прямокутника й отриманих половинок?

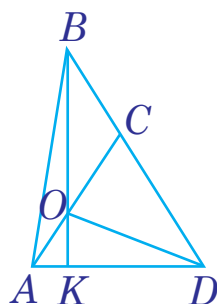
- 106.** У 65 пакетів розсипали борошно, по b кг у кожен. Скільки кілограмів борошна розсипали в пакети?

- 107.** Один маляр може пофарбувати паркан довжиною 120 м за 6 годин, а другий — за 3 години. Обидва малярі одночасно почали фарбувати паркан із протилежних сторін. Через скільки годин вони завершать роботу, якщо продуктивність праці кожного з них не зміниться?

108. $x - 480 = 5602$ $x : 6 = 340$
 $45\ 045 + x = 45\ 100$ $4 \cdot x = 320$

- 109.** Розглянь малюнок. Скільки на ньому трикутників? Назви трикутник із найкоротшою стороною.

- 110.** Один оператор набирає на комп'ютері 120 сторінок тексту за 6 днів, а другий — за 5 днів. За скільки днів наберуть 88 сторінок тексту обидва оператори разом, якщо продуктивність праці кожного з них не зміниться?

- 111.** Обчисли письмово.

$864 : 9$ $588 : 6$ $12\ 900 \cdot 5$ $32\ 400 \cdot 6$

- 112.** У котушці 400 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного куска становитиме 12 м? 42 м? 72 м?

113. $x - 57\ 602 = 103$ $x : 8 = 100$
 $x + 12\ 348 = 15\ 600$ $x \cdot 6 = 1788$

- 114.** Накресли прямокутник зі сторонами 9 см і 4 см та обчисли його периметр і площу.

115.

$$840 : 4$$

$$396 : 3$$

$$625 : 5$$

$$840 : 5$$

$$482 : 2$$

- 116.** Площу вимірюють не тільки у квадратних сантиметрах, а й в інших одиницях. У таблиці наведено одиниці площі, які використовують найчастіше.

1 мм² — площа квадрата зі стороною 1 мм.

1 см² — площа квадрата зі стороною 1 см.

1 дм² — площа квадрата зі стороною 1 дм.

1 м² — площа квадрата зі стороною 1 м.

Ар (а) — площа квадрата зі стороною 10 м (сотка).

Гектар (га) — площа квадрата зі стороною 100 м.

1 км² — площа квадрата зі стороною 1 км.

- 117.** Випиши в один рядок одиниці довжини, а в другий — одиниці площі.

1 м², 1 см, 1 а, 1 га, 1 см², 1 мм, 1 км, 1 мм², 1 км²,
1 дм, 1 дм².

- 118.** Знайди площу прямокутника, довжина якого дорівнює 9 см, а ширина — у 3 рази менша.

- 119.** Паркетну підлогу в класі полакували двічі, до того ж першого разу на кожен квадратний метр витрачали по 110 г лаку, а другого разу — по 90 г. Скільки кілограмів лаку витратили на лакування підлоги, якщо довжина класної кімнати 9 м, а ширина — 5 м?

120. Завдання на вибір

1. Розв'яжи рівняння.

$$20 : x = 48 : 12$$

$$x - 999 = 3256 - 3255$$

$$a : 64 = 2000 - 1999$$

$$480 + x = 600 - 120$$

2. $20\,000 - 504 \cdot 2$

$$65 \cdot 4 - 60 \cdot 2$$

$$(480 + 20) : 5$$

$$390 - 90 \cdot 3$$

3. $456 \cdot 3 - 456 : 3$

$$5 \cdot 40 + 40 \cdot 5$$

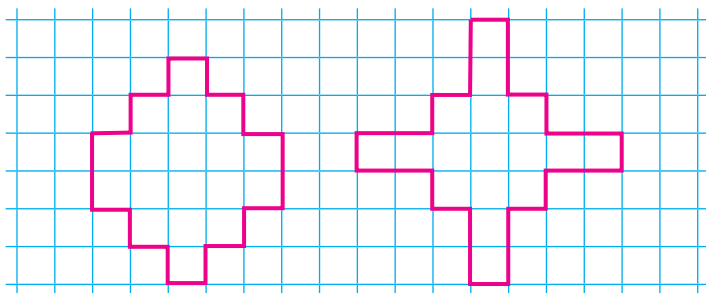
$$(780 - 180) : 6$$

$$280 + 20 : 5$$

121. Велосипедистка проїхала за день 84 км. До обіду вона була в дорозі 3 години, а після обіду — 2 години, рухаючись зі швидкістю 15 км/год. З якою швидкістю їхала велосипедистка до обіду?

122. Порівняй площі фігур.

123. $x : 3 = 25\,674$

$$4 \cdot x = 320$$

$$678 : x = 6$$

$$x \cdot 30 = 240$$

124. Із квадратних плиток площею 1 дм^2 виклали прямокутну доріжку завширшки 3 дм і завдовжки 10 дм. Знайди площу і периметр цієї доріжки.

125.

$222 \cdot 2$

$333 : 3$

$500 : 500$

$700 : 100$

$424 : 2$

$900 : 9$

126. Розглянь таблицю співвідношень між лінійними та квадратними величинами.

$1 \text{ дм} = 10 \text{ см}$

$1 \text{ м} = 100 \text{ см}$

$1 \text{ дм}^2 = 100 \text{ см}^2$

$1 \text{ м}^2 = 10\,000 \text{ см}^2$

127. Запиши, вставляючи пропущені числа.

$6 \text{ дм}^2 = \square \text{ см}^2$

$2 \text{ м}^2 = \square \text{ см}^2$

$3 \text{ м}^2 = \square \text{ см}^2$

$10 \text{ дм}^2 = \square \text{ см}^2$

128. У великому прямокутнику вирізали прямокутний отвір. Виміряй довжини сторін прямокутника та вирізаного отвору і знайди площу фігури, що залишилася.

129. Знайди добутки, застосувавши, де треба, переставний закон дії множення.

$6 \cdot 4078$

$6578 \cdot 5$

$36\,875 \cdot 6$

$95\,378 \cdot 7$

$4 \cdot 50\,680$

$8 \cdot 4650$

130. Назві числа, які потрібно вписати у порожні графи таблиці.

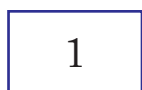
a	3	9	15	21	27	33
$a : 3 + 1$						
$a : 3 - 1$						

131. Довжина кімнати 6 м, а ширина — 3 м. Знайди площу цієї кімнати.

132. Розстав дужки так, щоб дії виконувались у вказаному порядку. Знайди значення виразу.

$$\overset{1}{318} : \overset{3}{6} - \overset{2}{3} \cdot \overset{5}{15} + \overset{6}{112} - \overset{4}{72} : 6$$

133. Поплавець у вигляді цеглини гойдається на хвилях. Яку з цих фігур може окреслити на ньому вода?

134. Обчисли вирази із незвичайними значеннями.

$$10\ 627 \cdot 5$$

$$617 \cdot 40$$

$$6027 \cdot 3$$

$$63\ 973 \cdot 6$$

$$35\ 167 \cdot 3$$

$$119\ 195 \cdot 3$$

135. Прямокутний лист фанери завдовжки 5 дм і завширшки 3 дм розпиляли на квадратики зі стороною 1 см. Скільки таких квадратиків отримали в результаті?

136.

$$121 \cdot 4$$

$$312 \cdot 3$$

$$728 : 8$$

$$900 : 6$$

$$1010 \cdot 8$$

$$427 : 7$$

137. $4865 \cdot 4 - 2025 \cdot 4$

$(65\ 143 - 23\ 457) \cdot 5$

138. Назви числа, які потрібно вписати у порожні графи таблиці.

a	6	12	24	48	72	144
$a : 2$						

139. Розглянь таблицю співвідношень між лінійними та квадратними величинами.

$$1 \text{ см} = 10 \text{ мм}$$

$$1 \text{ дм} = 100 \text{ мм}$$

$$1 \text{ см}^2 = 100 \text{ мм}^2$$

$$1 \text{ дм}^2 = 10\,000 \text{ мм}^2$$

$$1 \text{ м} = 1000 \text{ мм}$$

$$1 \text{ м}^2 = 1\,000\,000 \text{ мм}^2$$

Як взаємопов'язана кількість нулів у співвідношеннях цих величин?

140. Із поданого ряду величин випиши одиниці площі.
1 м, 1 кг, 1 с, 1 м², 1 ц, 1 мм², 1 дм, 1 т, 1 км².

141. Мопед проїхав відстань 240 км, рухаючись зі швидкістю 40 км/год. З якою швидкістю має рухатися мотоцикл, аби подолати цей шлях на 2 години скоріше?

План розв'язування

- 1) Скільки годин був у дорозі мопед?
- 2) Скільки годин має рухатися мотоцикл?
- 3) З якою швидкістю має рухатися мотоцикл?

142. Обчисли вирази із незвичайними значеннями.

$$26\,389 \cdot 8$$

$$74\,261 \cdot 6$$

$$55\,836 \cdot 4$$

$$60\,346 \cdot 7$$

$$112\,211 \cdot 3$$

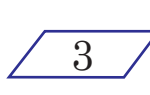
$$65\,672 \cdot 4$$

143. Поплавець у вигляді конуса гойдається на хвилях. Яку з цих фігур може окреслити на ньому вода?

144.

$$\begin{array}{r} 300 \\ +490 \\ -205 \\ \hline \end{array}$$

145. Обчисли вирази із незвичайними значеннями.

$56\,762 \cdot 8 + 545\,904$

$34\,981 \cdot 7 + 755\,133$

$64\,785 \cdot 9 + 416\,935$

$97\,845 \cdot 7 + 315\,085$

146. Відстань між містами 360 км. Мопед подолав

цей шлях за 9 годин, а автомобіль — за 3 години. На скільки кілометрів за годину швидкість

автомобіля була більша, ніж швидкість мопеда?

147.

$244 : 2$

$446 : 2$

$844 : 4$

$645 : 5$

$550 \cdot 2$

$125 : 5$

148.

У процесі переходу від лінійних величин до квадратних кількості нулів у їхніх співвідношеннях подвоюється.

$1\text{ м} = 10\text{ дм}$

$1\text{ м}^2 = 100\text{ дм}^2$

Відомо, що $1\text{ км} = 1000\text{ м} = 1\,000\,000\text{ мм}$.

Скільки нулів містять числа у поданих співвідношеннях?

$1\text{ км}^2 = \square\text{ м}^2$

$1\text{ км}^2 = \square\text{ мм}^2$

149. $24\,682 \cdot 2 - 1212 \cdot 2$ $(42\,638 - 31\,527) \cdot 6 - 6000$

150. Художниця розмалювала 144 однакові чашки, розмальовуючи щодня по 9 чашок. По скільки таких чашок вона має розмальовувати кожного дня, щоб завершити роботу на 4 дні раніше?

$84\,213 \cdot 9$

$65\,487 \cdot 5$

$68\,654 \cdot 3$

$36\,873 \cdot 8$

$54\,368 \cdot 7$

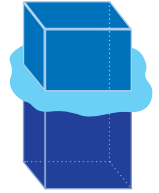
$73\,542 \cdot 9$

$40 \cdot x = 400 - 280$

$(25 + 40) \cdot x = 130$

153. Шестицифрове число поділили на 10. Скільки цифр отримали в частці?

154. Поплавець у вигляді будівельного блока гойдається на хвилях. Яку з цих фігур може окреслити на ньому вода?

155. $65\ 487 \cdot 5 - 98\ 375$

$78\ 341 \cdot 3 - 35\ 799$

$63\ 873 \cdot 6 - 87\ 354$

$68\ 765 \cdot 4 - 51\ 368$

156. Для приготування варення на 5 склянок вишень беруть 3 склянки цукру. Скільки склянок цукру потрібно взяти на 45 склянок вишень?

157.

$242 : 2$

$660 : 2$

$844 : 2$

$645 : 3$

$750 \cdot 2$

$225 : 5$

158.

Площі земельних ділянок часто вимірюють арами (сотками).

$$1 \text{ а} = 100 \text{ м}^2$$

Скільки арів у квадратному кілометрі, якщо $1 \text{ км}^2 = 1\ 000\ 000 \text{ м}^2$?

$$1 \text{ км}^2 = \boxed{} \text{ а}$$

159. $500 \text{ м}^2 = \boxed{} \text{ а}$

$2 \text{ км}^2 = \boxed{} \text{ а}$

$3600 \text{ м}^2 = \boxed{} \text{ а}$

$30 \text{ км}^2 = \boxed{} \text{ а}$

$80\ 000 \text{ м}^2 = \boxed{} \text{ а}$

$62 \text{ км}^2 = \boxed{} \text{ а}$

160. Прямокутне поле завдовжки 100 м і завширшки 10 м розбили на квадратні ділянки площею 1 а. Скільки таких ділянок отримали?

161. $98\ 432 \cdot 5$	$98\ 735 \cdot 6$	$81\ 046 \cdot 5$
$48\ 730 \cdot 3$	$54\ 976 \cdot 5$	$43\ 540 \cdot 9$

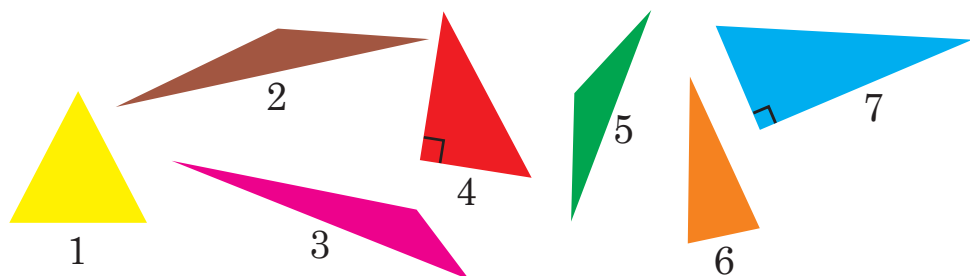
162. Знайди значення виразів, які мають зміст.

$6\ \text{м} - 3\ \text{дм}$	$9\ \text{м} - 1\ \text{мм}$	$5\ \text{м} - 5\ \text{см}^2$
$7\ \text{т} + 1\ \text{кг} - 2\ \text{кг}$	$6\ \text{с} - 2\ \text{год}$	$8\ \text{т} - 800\ \text{кг}$

163. У котушці 380 м кабелю. Скільки однакових кусків можна нарізати з цього кабелю, якщо довжина кожного куска становитиме 73 м? 26 м? 45 м?

164. Випиши окремо номери гострокутних, прямокутних та тупокутних трикутників.

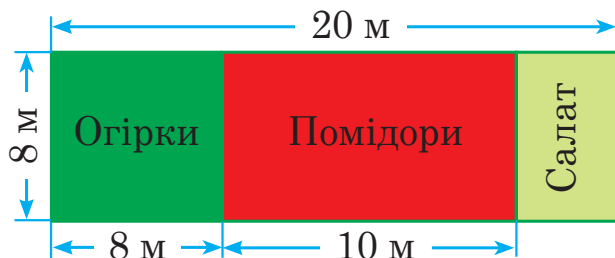

165. Обчисли вирази із незвичайними значеннями.

$92\ 611 \cdot 6$	$257\ 059 \cdot 3$	$55\ 693 \cdot 8$
$55\ 574 \cdot 6$	$111\ 485 \cdot 3$	$74\ 261 \cdot 6$

166. За поданим планом ділянки знайди площі, відведені для кожного виду овочів.

167.

 $\frac{1}{5}$ від 100 $\frac{1}{3}$ від 300 $\frac{1}{10}$ від 10 $\frac{1}{10}$ від 1000 $\frac{1}{4}$ від 800

168. Випиши в один рядок одиниці довжини, а в другий — одиниці площі: 1 см², 1 м, 1 га, 1 мм², 1 мм, 1 км, 1 а, 1 м², 1 км², 1 см.

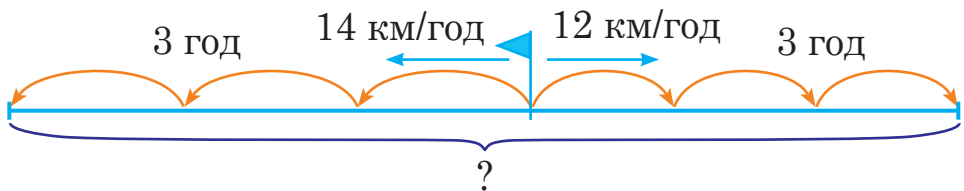
169. Обчисли, скориставшись підказкою.

1 3 2 6 4 5

$$(45 : 9 - 45 : 45) \cdot (5 \cdot 5 - 25)$$

$$(5 \cdot 5 - 3 \cdot 8) \cdot (4 \cdot 8 + 60)$$

170. З одного пункту в протилежних напрямках одночасно вийшли двоє лижників. Швидкість першого лижника 14 км/год, а швидкість другого — 12 км/год. Яка відстань буде між лижниками через 3 години?

Розв'яжи задачу двома способами за поданими планами.

1-й спосіб

- 1) Скільки кілометрів пройшов перший лижник за 3 години?
- 2) Скільки кілометрів пройшов другий лижник за 3 години?
- 3) Скільки кілометрів пройшли обидва лижники за 3 години?

2-й спосіб

- 1) На скільки кілометрів за годину віддалялися лижники?
- 2) Яка відстань буде між лижниками через 3 години?

171. Яку одиницю площі краще обрати для вимірювання площі класу? площі учнівського зошита? площі Київської області? площі клітинки в зошиті?

172. Площа присадибної ділянки 25 арів. Будівлі займають 3 ари, сад — 6 арів, а решту площі — город. На скільки арів більша площа городу, ніж площа саду?

173. $17\ 024 \cdot 6$ $679 : 7$ $100 : (20 \cdot 5)$
  $51\ 723 \cdot 4$ $343 : 7$ $24 \cdot (4 : 2)$

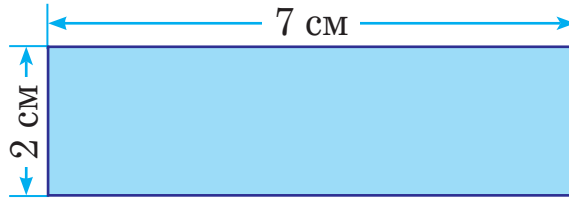
174. Одна бригада може виготовити 400 дверних замків за 5 днів, а друга — за 4 дні. За скільки днів виготовлять 900 замків обидві бригади разом, якщо продуктивність праці кожної з них не зміниться?

175. $8000 : 2$ $8000 : 8000$ $8000 : 1$
 $8000 : 4$ $8000 : 8$

176. Завдання на вибір

1. $600 : 30 + 20 \cdot (600 : 60)$ $900 \cdot 10 : (90 \cdot 100)$
2. Запиши вирази та знайди їхні значення.
  - 1) Суму чисел 9325 і 4876 зменшити на їх різницю.
  - 2) Добуток чисел 783 і 9 зменшити на їх частку.
3. При яких натуральних значеннях a нерівність $a \cdot 8 < 90$ буде правильною?

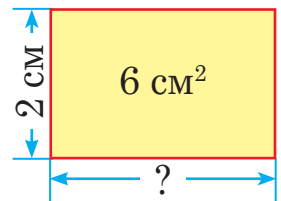
177. Знайди площу прямокутника.

До цієї задачі склади дві обернені. Як знайти довжину однієї сторони прямокутника, знаючи його площу і довжину другої сторони?

Щоб знайти довжину невідомої сторони прямокутника, треба його площу поділити на довжину відомої сторони.

178. Площа прямокутника 6 см^2 , а його ширина 2 см . Знайди довжину прямокутника.

179. Прямокутну ділянку площею 24 м^2 обгороджують парканом. Дві протилежні сторони, довжина кожної з яких 4 м , уже обгородили. Знайди довжину необгороджених сторін ділянки.

180. Обчисли.

$$(312 \cdot 3 + 728 : 8 - 27) : 1000$$

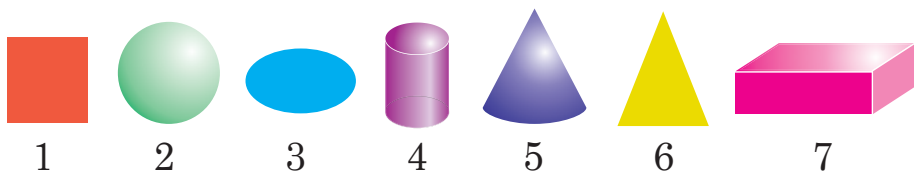
181. З одного автовокзалу в протилежних напрямках одночасно вирушили два автобуси. Швидкість першого автобуса 65 км/год , а швидкість другого — 75 км/год . Яка відстань буде між автобусами через 4 години?

Розв'яжи задачу двома способами.

$$182. x - 4506 = 4520$$

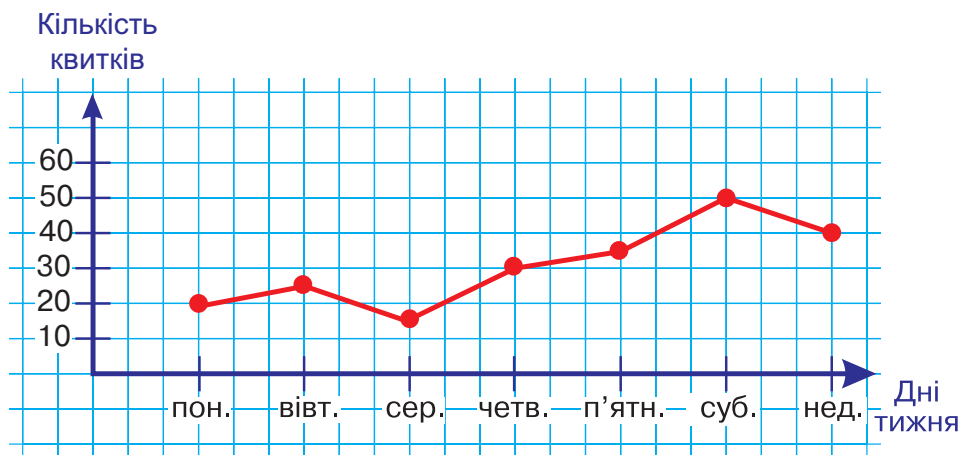
$$x + 4506 = 4520$$

183. Розглянь зображені геометричні тіла та плоскі фігури. Випиши номери геометричних тіл.

184. Знайди зв'язок між таблицею і графіком.

День тижня	пон.	вівт.	сер.	четв.	п'ятн.	суб.	нед.
Кількість куплених квіток на поїзд	20	25	15	30	35	50	40

$$185. 5010 - 15\ 900 : 100 + 786$$

$$30\ 200 - 7020 : 10 \cdot 3 + 68$$

186. Від пристані в протилежних напрямках одночасно вирушили теплохід і катер. Швидкість теплохода 32 км/год, а катера — 24 км/год. Яка відстань буде між теплоходом і катером через 3 години?

Розв'яжи задачу двома способами.

187.

$102 \cdot 4$

$402 \cdot 3$

$482 : 2$

$963 : 3$

$805 \cdot 2$

$448 : 4$

188.

$1 \text{ га} = 100 \text{ а}$

$1 \text{ а} = 100 \text{ м}^2$

$1 \text{ км}^2 = 10\,000 \text{ а}$

Запиши, вставляючи пропущені числа.

$1 \text{ га} = \square \text{ м}^2$

$1 \text{ км}^2 = \square \text{ га}$

189. Відомо, що $1 \text{ а} = 100 \text{ м}^2$. Знайди довжину сторони квадрата площею 1 га у метрах.

190. Запиши рівності у зошит, вказавши пропущені назви величин.

$1 \text{ км}^2 = 100 \square$

$1 \text{ км}^2 = 10\,000 \square$

$1 \text{ км}^2 = 1\,000\,000 \square$

191. Мешканці громади пофарбували 265 м огорожі моста, що складало п'яту частину від його довжини. Знайди довжину моста.

192. $300 \text{ дм} \square 1200 \text{ см}$

$1400 \text{ см} \square 14 \text{ м}$

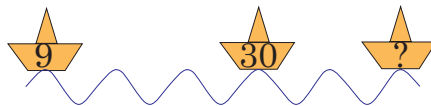
$60 \text{ га} \square 60\,000 \text{ а}$

$1200 \text{ м}^2 \square 12 \text{ км}^2$

193. $5 \cdot x = 591 - 16$

$x : (374 + 928) = 6$

194. На двох кораблях вказано відстані до берега в дециметрах. Яка відстань до берега від корабля зі знаком питання, якщо відстані між хвилями однакові?

195. Площа прямокутника 12 см^2 , а його довжина 4 см. Знайди ширину прямокутника.

196. Обчисли вирази із незвичайними значеннями.

$37\,411 \cdot 3$

$27\,918 \cdot 8$

$211\,112 \cdot 4$

$32\,836 \cdot 8$

$60\,346 \cdot 7$

$117\,845 \cdot 3$

197.

$x \cdot 2 = 16$

$x + 2 = 16$

$x : 2 = 16$

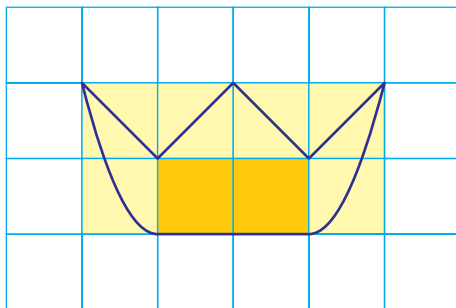
$x - 2 = 16$

$x + 1 = 5 - 1$

$x \cdot 2 = 16 : 2$

198. Площа прямокутної ділянки 640 м^2 , а її довжина 40 м . На скільки метрів ширина цієї ділянки менша від її довжини?

199. Для визначення площ невеликих фігур використовують **палетку** — прозору плівку, поділену на квадрати зі стороною 1 см або 1 мм . На малюнку зображено палетку, яку наклали на фігуру у вигляді корони.

Полічимо, скільки квадратних сантиметрів повністю помістилося всередині фігури (їх позначено темно-жовтим кольором). Тоді знайдемо, скільки квадратів палетки частково збігається із малюнком (їх позначено світло-жовтим кольором).

Повних квадратних сантиметрів 2 . Неповних квадратних сантиметрів 6 .

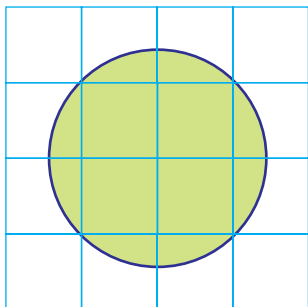
Шість неповних квадратних сантиметрів — це приблизно 3 повні квадратні сантиметри.

Отже, площа корони: $2 + 3 = 5 \text{ (см}^2\text{)}$.

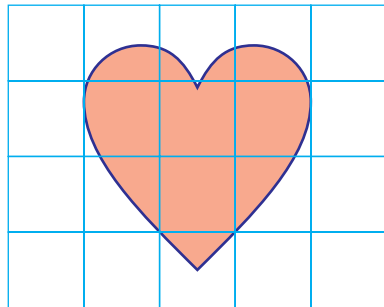
200. Знайдіть площі зображених фігур (приблизно).

1.

2.

201. $9 \text{ км} - 250 \text{ м}$
 $5 \text{ км} - 750 \text{ м}$

$4 \text{ м } 7 \text{ дм} + 9 \text{ дм}$
 $4 \text{ см} + 2 \text{ см } 4 \text{ мм}$

202. З одного автовокзалу в протилежних напрямках одночасно виїхали два автобуси. Швидкість першого автобуса — 70 км/год , а швидкість другого — 80 км/год . Яка відстань буде між автобусами через 4 години?

*Про що дізнаємось, обчисливши кожен вираз?
Який із цих виразів є розв'язанням задачі?*

- 1) $70 \cdot 4$;   3) $80 - 70$;   5) $(80 + 70) \cdot 4$;
2) $80 \cdot 4$;   4) $80 + 70$;   6) $80 \cdot 4 - 70 \cdot 4$.

203. $100\,520 - 4700 \cdot 5 + 13\,980$
 $14\,110 + 8010 \cdot 4 - 7604$

204. Прочитай текст і розв'яжи задачі.

Свято йоль та день зимового іменинника

Мешканці українського містечка вирішили й далі відзначати міжнародні іменини. День зимового іменинника приурочили до 21 грудня — дати зимового сонцестояння, з якою пов'язане популярне в народів Західної та Північної Європи свято йоль. За давньою традицією, святкування тривають понад тиждень і закінчуються в новорічну ніч.

- 1) День зимового іменинника відзначали 3866 українців. До них приєдналися німці, шведи й норвежці — по 567 осіб кожної національності. Скільки всього людей святкували день зимового іменинника?
- 2) У Данії йоль відзначили лицарським турніром, який транслювали онлайн. Учасників турніру було 84, суддів — у 6 разів менше, ніж учасників, а глядачів по всьому світу — на 126 000 осіб більше, ніж суддів. Скільки глядачів дивились трансляцію лицарського турніру?
- 3) У Великій Британії на йоль влаштували костюмовану ходу, у якій взяло участь 10 000 осіб. Костюми скандинавських народів одягнули 1575 осіб, німецькі національні костюми — 276 осіб, а решта учасників була в англійських костюмах. Скільки учасників ходи було в англійських національних костюмах?

205. $x - 100 = 450$

$x : 100 = 450$

206. За день мандрівники подолали 31 км. Чотири години вони рухалися зі швидкістю 4 км/год, а потім — зі швидкістю 5 км/год. Скільки всього

годин були в дорозі мандрівники?

ДІЛЕННЯ НА ОДНОЦИФРОВЕ ЧИСЛО

207.

$4 \text{ т } 6 \text{ ц} \cdot 2$

$8 \text{ грн } 40 \text{ коп.} \cdot 4$

$7 \text{ т } 4 \text{ ц} : 2$

$4 \text{ м } 20 \text{ см} \cdot 5$

$9 \text{ кг } 300 \text{ г} : 3$

208. *Розв'яжіть і порівняйте задачі.*

- У 2 бідони розлили 24 л молока, порівну в кожен. Скільки літрів молока в кожному бідоні?
- У дволітрові банки розлили 24 л молока. Скільки таких банок наповнили молоком?
- Посадили 24 ялинки, а дубів — у 2 рази менше. Скільки дубів посадили?
- Невідоме число помножили на 2 й одержали 24. Знайди невідоме число.
- Число 24 поділили на невідоме число і одержали 2. Знайди невідоме число.
- Мамі 24 роки, а доньці 2 роки. У скільки разів мама старша за доньку?
- Ширина ділянки прямокутної форми 2 м, а площа — 24 м². Знайди довжину цієї ділянки.
- До обіду продали 24 кг помідорів, що вдвічі більше, ніж після обіду. Скільки кілограмів помідорів продали після обіду?

209. *Пригадай!* Як називають числа при діленні? Яким символом позначили ділене? дільник? частку?

$$\square : \bigcirc = \text{🌸}$$

Склади і запиши дві рівності на ділення, використовуючи числа 7, 9, 63. Що ти можеш сказати про ділене? А про дільник і частку?

210. Виконай дії і порівняй значення виразів першого та другого стовпчиків.

$$150 : (5 \cdot 3)$$

$$(24 + 46) : 2$$

$$(80 - 48) : 8$$

$$150 : 5 : 3$$

$$24 : 2 + 46 : 2$$

$$80 : 8 - 48 : 8$$

211. Ознайомся із властивостями частки і розглянь приклади їх застосування під час обчислень.

Щоб поділити число на добуток двох чисел, достатньо поділити це число на один із множників, а потім результат поділити на другий множник.

$$a : (b \cdot c) = a : b : c$$

$$104 : 8 = 104 : (2 \cdot 4) = 104 : 2 : 4 = 52 : 4 = 13$$

Щоб поділити суму чисел на дане число, достатньо поділити кожен доданок на це число й отримані частки додати.

$$(a + b) : c = a : c + b : c$$

$$325 : 5 = (300 + 25) : 5 = 300 : 5 + 25 : 5 = 60 + 5 = 65$$

Щоб поділити різницю чисел на дане число, достатньо поділити на це число зменшуване і від'ємник, а тоді від першої отриманої частки відняти другу.

$$(a - b) : c = a : c - b : c$$

$$234 : 6 = (240 - 6) : 6 = 240 : 6 - 6 : 6 = 40 - 1 = 39$$

212. Запиши ділене у вигляді суми зручних доданків і знайди частки.

$$369 : 3$$

$$484 : 4$$

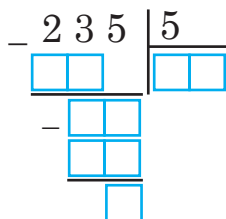
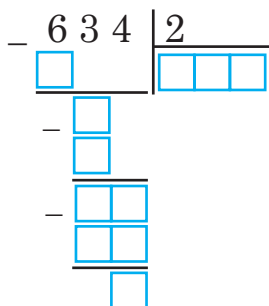
$$85 : 5$$

$$72 : 6$$

213. $(10 - 8) \cdot x = 10 - 8$

$(38 + 25) : x = 7$

214. Пригадай письмовий спосіб ділення трицифрового числа на одноцифрове.

215. Виконай ділення з коментуванням.

$768 : 3$

$344 : 4$

$585 : 5$

$219 : 3$

216. Виконай ділення письмово.

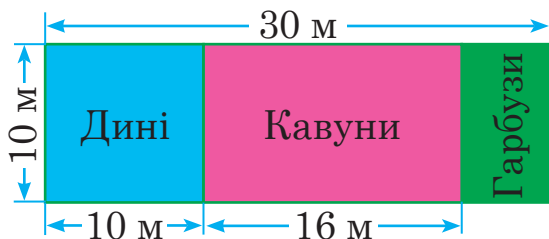
$364 : 4$

$325 : 5$

$581 : 7$

$204 : 6$

217. За поданим планом ділянки знайди площі, відведені для кожного виду баштанних культур.

218.

$360 : 3$

$560 : 8$

$120 \cdot 4$

$150 \cdot 4$

$480 : 4$

$320 \cdot 2$

219. Розташуй літери в порядку виконання дій і прочитай слово.

З
Є
А
Ь
Ц
 (: - ·) : (·)

220.

Багатоцифрові числа на одноцифрове число ділять так, як і трицифрові на одноцифрове.

Розглянь запис і поясни, як знаходили частку чисел 11 241 і 9.

Виконай ділення з коментуванням.

$$\begin{array}{r|l} 9 & 315 \\ \hline & 23456 \\ \hline & 4 \end{array} \quad \begin{array}{r|l} 8465 & \\ \hline & 5 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 112419 \\ - 9 \quad \quad \quad 11249 \\ \hline 22 \quad \quad \quad 18 \\ - 18 \quad \quad \quad 44 \\ \hline 44 \quad \quad \quad 36 \\ - 36 \quad \quad \quad 81 \\ \hline 81 \quad \quad \quad 0 \end{array}$$

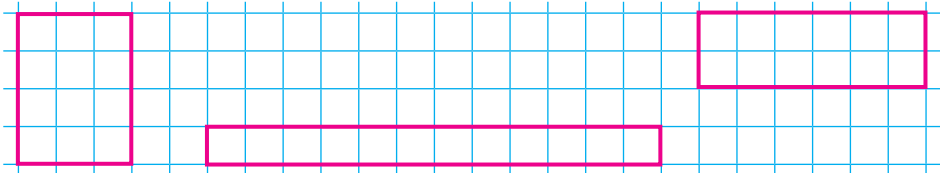
221. $276\ 612 : 4$ $610\ 864 : 8$ $367\ 488 : 4$

222. Складіть і розв'яжіть задачі за даними таблиці.

	Довжина прямокутника	Ширина прямокутника	Площа прямокутника
1.	?	7 см	70 см ²
2.	20 см	?	120 см ²
3.	15 м	8 м	?

223. Зображені на малюнку фігури мають однакову площу. Чи однакові периметри цих фігур?

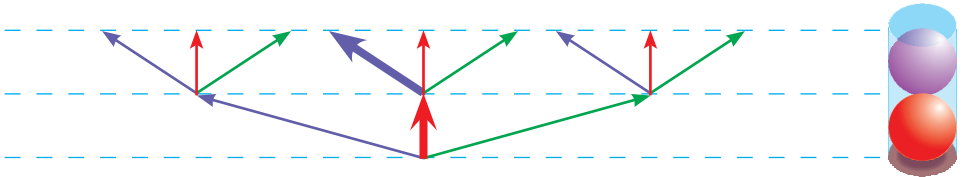
224. Обчисли, скориставшись підказкою.

①   ③   ②   ⑤   ④

$$(6 \cdot 6 - 6 : 6) : (25 : 5)$$

$$(8 : 4 + 8 \cdot 4) : (16 : 8)$$

- 225.** У коробці вміщується дві кульки. Зображену на малюнку комбінацію кульок записали так: ЧФ. Запиши всі інші можливі комбінації кульок зеленого, червоного та фіолетового кольорів, якщо таких кульок є багато.

- 226.** На малюнку зображено два подібні прямокутники. Довжини сторін прямокутника $ABCD$ — 1 дм і 8 дм, а довжини сторін прямокутника $AEFK$ — відповідно 2 см і 16 см. У скільки разів потрібно зменшити сторони прямокутника $ABCD$, щоб отримати прямокутник $AEFK$?

227. $100 : x = 100 - 75$ $x \cdot 6 = 7200 + 204$

228. $242\ 895 : 5$ $558\ 768 : 7$ $112\ 437 : 9$

- 229.** Довжина саду 40 м, а ширина на 16 м менша. Третину площі саду займають яблуни, а решту — груші. Яку площу саду займають груші?

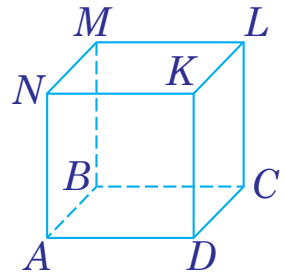

230. $x + 4 = 8$ $x \cdot 4 = 8$ $x - 1 = 8 + 1$ $x - 8 = 4$
 $x : 4 = 8$ $x \cdot 2 = 0$

- 231.** Із чисел 1, 3, 5, 8, 10 вибери ті значення змінної a , для яких нерівність $240 : a < 120$ буде правильною.

- 239.** Куб виготовили з обрізків дроту, позначивши кожен використану частину буквами. Назви частини дроту, у позначенні яких немає літери А.

- 240.** Знайди частки і виконай перевірку дією множення.

$27\ 042 : 6$

$63\ 432 : 6$

$42\ 045 : 5$

- 241.** Для газетного кіоску придбали 8 однакових стелажів, по s грн за кожен. Склади і запиши вирази, за якими можна дізнатися:

а) скільки гривень потрібно заплатити за 9 таких стелажів;

б) скільки таких стелажів можна купити за a грн.

242.

$25\ 575 : 5$

$3663 \cdot 2$

$9696 : 6$

$705 \cdot 5$

$5000 \cdot 5$

$800 \cdot 2$

- 243.** $364\ 325 : 5$ $481\ 024 : 4$ $36\ 428 : 7$

- 244.** У двох цехах за день планували виробити 5630 м тканини. В першому цеху виготовили 2800 м тканини, а в другому — на $\frac{1}{10}$ м більше, ніж у першому. На скільки більше метрів тканини виробили за день у двох цехах, ніж планували раніше?

245. $4\ \text{м} - 37\ \text{см}$

$556\ \text{мм} - 489\ \text{мм}$

$75\ \text{м}\ 24\ \text{см} : 9$

$8\ \text{т}\ 007\ \text{кг} \cdot 5$

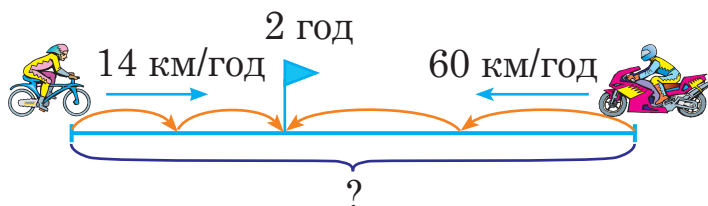
$2\ \text{м}\ 56\ \text{см} : 2$

$6\ \text{м}\ 5\ \text{см} \cdot 10$

$1\ \text{т}\ 1\ \text{ц} + 1\ \text{т}\ 3\ \text{ц}$

$2\ \text{кг}\ 700\ \text{г} + 300\ \text{г}$

- 246.** Із двох міст назустріч один одному одночасно виїхали мотоцикліст та велосипедист і зустрілися через 2 год. Швидкість велосипедиста 14 км/год, а мотоцикліста — 60 км/год. Скільки кілометрів становить відстань між містами?

Розв'яжи задачу двома способами за поданими планами.

1-й спосіб

- 1) Скільки кілометрів проїхав велосипедист?
- 2) Скільки кілометрів проїхав мотоцикліст?
- 3) Скільки кілометрів становить відстань між містами?

2-й спосіб

- 1) На скільки кілометрів за годину зближалися мотоцикліст і велосипедист?
- 2) Скільки кілометрів становить відстань між містами?

247. $(854 - 845) \cdot x = 2745$
 $86\ 544 : x = 9$

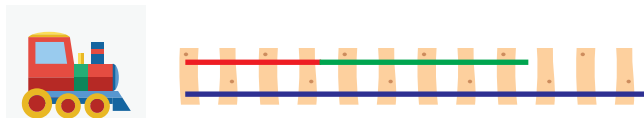
$x : 6 = 1225 + 375$
 $x : 107 = 5$

- 248.** Складіть і розв'яжіть задачі за даними таблиці.

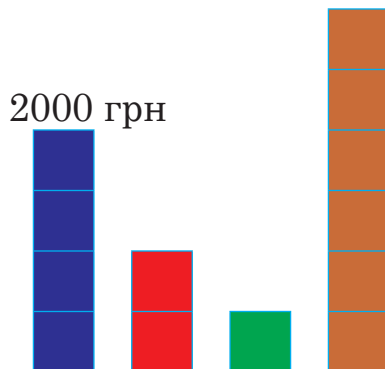

	Довжина прямокутника	Ширина прямокутника	Площа прямокутника
1.	?	6 дм	48 дм ²
2.	20 см	?	400 см ²
3.	12 м	6 м	?

- 249.** Довжини трьох рейок відповідають нерівності:
  $a + b < c$. Між якою з цих величин та рейкою, зображеною на малюнку, можна встановити відповідність?

- 250.** На діаграмі у вигляді синього стовпчика зображено грошову суму 2000 грн. Яким грошовим сумам відповідають інші стовпці?

- 251.** $657\ 135 : 5$ $843\ 124 : 4$
 $159\ 831 : 9$ $863\ 214 : 3$

- 252.** Знайди частки і виконай перевірку дією множення.

$$286\ 036 : 4$$

$$794\ 790 : 6$$

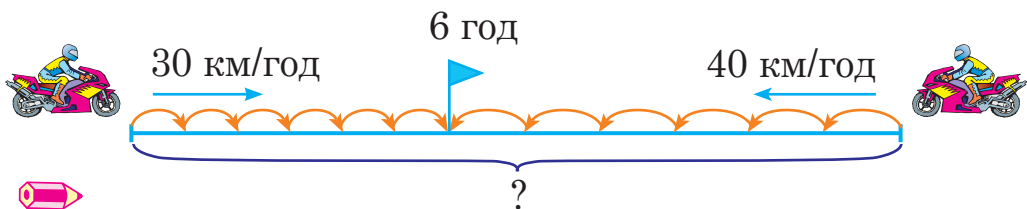
$$794\ 790 : 9$$

253. $x - (780 + 360) = 2000$

$$3210 - x = 665 : 7$$

- 254.** Із двох пунктів назустріч один одному одночасно виїхали два мотоциклісти і зустрілися через 6 год. Перший мотоцикліст рухався зі швидкістю 30 км/год, а другий — зі швидкістю 40 км/год. Знайди відстань між пунктами, з яких виїхали мотоциклісти.

255.

$$\frac{1}{5} \text{ від } 3 \text{ м } 5 \text{ см}$$

$$\frac{1}{2} \text{ від } 8 \text{ т } 4 \text{ ц}$$

$$\frac{1}{2} \text{ від } 3 \text{ год } 20 \text{ хв}$$

$$\frac{1}{5} \text{ від } 1 \text{ год } 20 \text{ хв}$$

$$\frac{1}{3} \text{ від } 2 \text{ хв } 30 \text{ с}$$

256. Розглянь схематичний запис. Поясни, звідки в частці з'явилося два нулі.

$$\begin{array}{r} 48056 \\ - \\ \hline \end{array} \Bigg| 8$$

$$\begin{array}{r} 140015 \\ - \\ \hline \end{array} \Bigg| 5$$

Знайди частку чисел 48 056 і 8 із коментуванням.

257. Розглянь малюнок. На кільці подано вираз на дві дії: від добутку чисел 5000 і 4 відняти число, записане зі зворотного боку. Кільце розгорнули. Як знайти число, що раніше було невидимим? Пам'ятай, що число, яке буде значенням кожного виразу, має збігатися із числом на його початку.

$$5000 \cdot 4 - \rightarrow 5000 \cdot 4 - =$$

$$5000 \cdot 4 - 5000 = 15000$$

$$5000 \cdot 4 - 15000 = 5000$$

Яке число отримали в результаті обчислень? Який висновок можна зробити?

«Розгорни» кільця і запиши вирази.

$$10000 : 5 +$$

$$90000 \cdot 2 -$$

$$80000 : 4 +$$

$$2000 \cdot 4 -$$

258. Знайди частки. Результати перевір дією множення.

$$636\ 012 : 3$$

$$145\ 015 : 5$$

$$80\ 016 : 8$$

259. За 5 днів 12 кротів вирили 420 м підземного проходу, порівну кожен. Скільки метрів проходу виривав кожен кріт за день?

260. На діаграмі у вигляді синього стовпчика зображена відстань 600 м. Яким відстаням відповідають інші стовпчики?

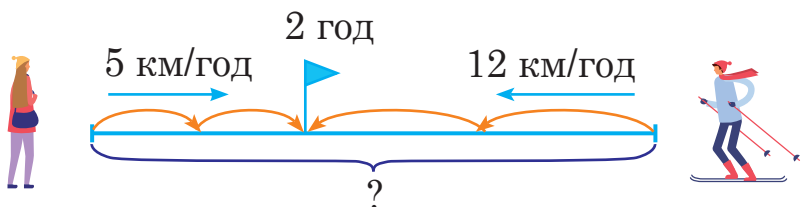
261. У таблиці подано, скільки кілограмів борошна продавали в магазині кожного дня тижня. Побудуй графік за даними таблиці.

День тижня	пон.	вівт.	сер.	четв.	п'ятн.	суб.	нед.
Маса борошна, кг	20	18	25	40	50	10	16

262. Із двох сіл назустріч один одному одночасно вирушили пішохід та лижник і зустрілися через 2 години. Пішохід рухався зі швидкістю 5 км/год, а лижник — зі швидкістю 12 км/год. Яка відстань між селами?

Склади обернену задачу, в якій потрібно дізнатися, через скільки годин зустрінуться лижник і пішохід.

263. $400\ 368 : 4$

$70\ 049 : 7$

$240\ 012 : 6$

$43\ 018 : 2$

264. За 8 годин роботи три однакові трактори витратили 240 л пального. Скільки літрів пального знадобиться одному такому трактору на 6 годин роботи?

265.

$5\ \text{кг}\ 300\ \text{г} \cdot 2$

$6\ \text{т}\ 360\ \text{кг} : 3$

$3\ \text{хв}\ 20\ \text{с} \cdot 2$

$8\ \text{км}\ 400\ \text{м} : 2$

$5\ \text{год}\ 30\ \text{хв} \cdot 2$

266. Розглянь, як знаходили частку чисел 135 000 і 5, та прочитай пояснення.

$$\begin{array}{r}
 135\ 000\ 5 \\
 - 10\ 000\ 0 \\
 \hline
 35\ 000\ 5 \\
 - 35\ 000 \\
 \hline
 0
 \end{array}$$

Пояснення. Перше неповне ділене — 13 десятків тисяч. Отже, у частці буде п'ять цифр. 13 десятків тисяч поділити на 5 — буде 2 десятки тисяч і 3 десятки тисяч в остачі. Друге неповне ділене — 35 тисяч. 35 тисяч поділити на 5 — буде 7 тисяч. Сотень, десятків і одиниць у діленому немає, тому на їх місці у частці записуємо нулі. Частка 27 000.

Виконай ділення з коментуванням за схемою. За якої умови останніми цифрами частки будуть нулі?

$$\begin{array}{r}
 13400 \quad | \quad 2 \\
 \hline
 \square \square \\
 - \square \square \\
 \hline
 \square \square \\
 - \square \square \\
 \hline
 \square
 \end{array}$$

267. Знайди частки з поясненням.

$$19\ 600 : 4$$

$$181\ 000 : 5$$

$$900\ 000 : 2$$

268. Прочитай слово.

$$\begin{array}{cccccc} \textcircled{\text{О}} & \textcircled{\text{С}} & \textcircled{\text{К}} & \textcircled{\text{А}} & \textcircled{\text{Р}} & \textcircled{\text{И}} \\ (\square + \square \cdot \square - \square) - (\square - \square : \square) \end{array}$$

269. Із двох станцій одночасно назустріч один одному вийшли два товарні поїзди і зустрілися через 5 годин. Один поїзд рухався зі швидкістю 29 км/год, а другий — 35 км/год. Яка відстань між станціями?

270. Виконай обчислення, скориставшись підказкою.

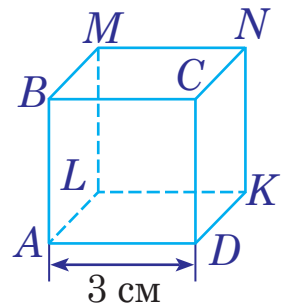
①   ③   ②   ⑤   ④

$$(60 + 30) : (60 - 30) + 60 : 30$$

$$(8 + 4) : (8 - 4) + 8 \cdot 4$$

271. За три рейси 7 однакових автобусів перевезли 1092 пасажери. Скільки пасажирів перевозив один автобус за один рейс?

272. Куб виготовлено із дроту. Визнач найкоротший маршрут для жука, який збирається переповзти з точки A в точку N . Знайди довжину цього шляху.

273. «Розгорни» кільця і запиши вирази. Пам'ятай, що число, яке буде значенням кожного виразу, має збігатися із числом на його початку.

$$123\ 123 : 3 +$$

$$162\ 154 \cdot 2 -$$

$$854\ 624 : 4 +$$

$$123\ 123 \cdot 3 -$$

- 1) В Україні день весняного іменинника святкувало 2799 осіб, а в Гренландії та Україні разом — 2802 особи. У скільки разів більше було українських іменинників, ніж гренландських?
- 2) У гренландському містечку дуже мало мешканців. Скільки всього людей там живе, якщо їх у 9 разів менше, ніж іменинників в українському містечку?
- 3) Кожен український іменинник надіслав кожному гренландському іменинникові по вітальній листівці. Скільки всього листівок отримали гренландські іменинники?

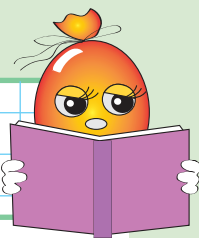
- 281.** Господиня купила кілька гудзиків по 9 грн, заплативши за них 108 грн. Скільки гудзиків купила господиня?

Доповни умову і постав запитання так, щоб задача розв'язувалась двома діями.

- 282.** 1 км : 5 м   2 ц : 5 кг   6 м : 4 см
 2 км : 100 м   3 т : 6 ц   6 км : 3 м

- 283.** З одного баштану фермер зібрав 24 т 3 ц кавунів, а з другого — третину від цієї кількості. Скільки центнерів кавунів зібрав фермер з обох баштанів?

ОЗНАЙОМЛЕННЯ З ДРОБАМИ. МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ БАГАТОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ, ЩО ЗАКІНЧУЮТЬСЯ НУЛЯМИ

ДРОБИ

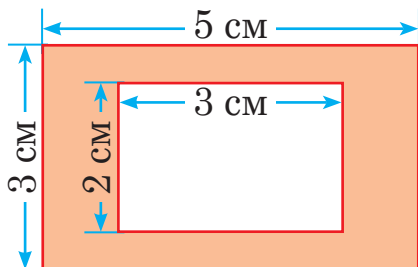
284. $6 \text{ кг } 500 \text{ г} : 2$ $2 \text{ год } 20 \text{ хв} \cdot 2$ $3 \text{ грн } 40 \text{ коп.} \cdot 3$
 $8 \text{ т } 4 \text{ ц} \cdot 3$ $6 \text{ хв } 40 \text{ с} : 2$

285. Накресли три відрізки завдовжки 6 см. Один поділи на 2 однакові частини, другий — на 3 однакові частини, третій — на 6 однакових частин. Скільки сантиметрів становить половина відрізка? третина відрізка? шоста частина відрізка?

286. На малюнках позначили половину, третину, чверть і п'яту частину. Знайди кожную із цих частин. Яка частина найбільша? найменша?

287. У прямокутнику зі сторонами 5 см і 3 см вирізали прямокутний отвір, довжина якого 3 см, а ширина — 2 см. Знайди площу фігури, що залишилась.

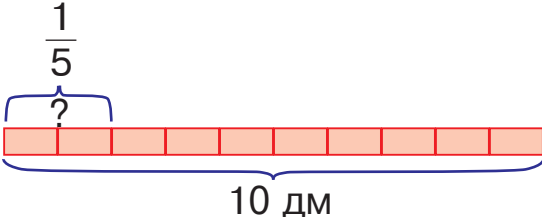
288. $641\ 672 : 8$
 $156\ 248 : 4$

$105\ 605 : 5$
 $426\ 120 : 6$

289. Розглянь розв'язання задач на знаходження частини від числа і числа за його частиною.

1) Довжина червоної доріжки 10 дм. Знайди $\frac{1}{5}$ від її довжини.

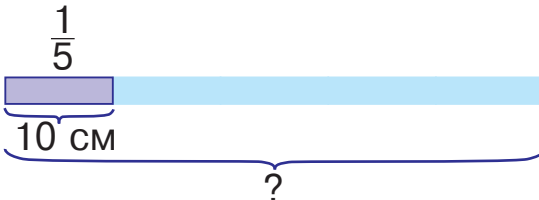
Розв'язання

$$10 : 5 = 2 \text{ (дм)}$$

Відповідь: $\frac{1}{5}$ доріжки становить 2 дм.

2) П'ята частина довжини синьої доріжки становить 10 см. Знайди довжину цілої доріжки.

Розв'язання

$$10 \cdot 5 = 50 \text{ (см)}$$

Відповідь: довжина цілої доріжки 50 см.

290. За три дні туристи мали пройти 36 км. Першого дня вони пройшли $\frac{1}{4}$ всієї відстані. Скільки кілометрів залишилося пройти туристам?

291. «Розгорни» кільця.

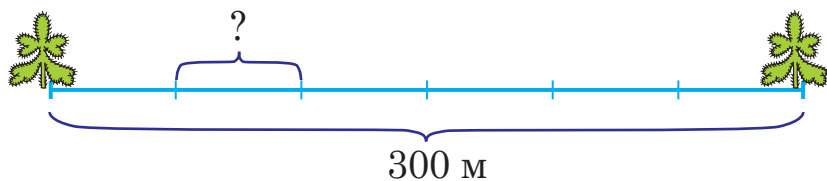
$$406 \ 408 : 8 +$$

$$204 \ 103 \cdot 4 -$$

$$765 \ 123 : 3 +$$

$$60 \ 708 \cdot 9 -$$

- 292.** Відстань між двома ялинками на місцевості 300 м. Знайди відстань між поділками на схемі.

293. $128\ 655 : 5$ $480\ 000 : 6$

$470\ 860 : 4$

$504\ 000 : 9$

- 294.** З одного поля фермер зібрав 48 т 240 кг огірків, а з другого — чверть від цієї кількості. Скільки кілограмів огірків зібрав фермер з обох полів?

295.

$320 : 4$

$480 : 2$

$230 \cdot 3$

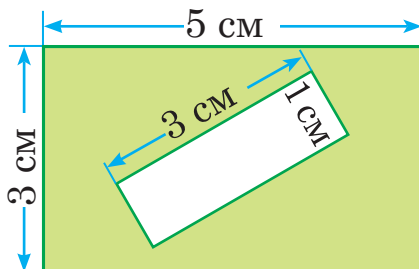
$1002 \cdot 7$

$540 : 10$

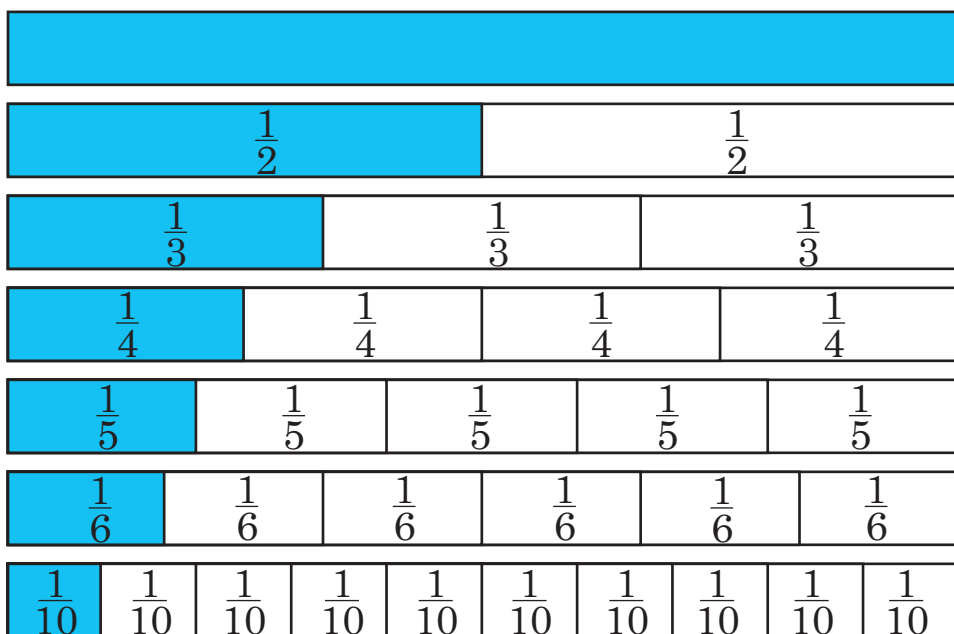
$3040 \cdot 4$

- 296.** На хлібозавод привезли 28 ц борошна. Першого дня використали четверту частину всього борошна, а другого — п'яту частину того, що залишилося. Скільки кілограмів борошна використали другого дня?

- 297.** У прямокутнику зі сторонами 5 см і 3 см вирізали прямокутний отвір, довжина якого 3 см, а ширина — 1 см. Знайди площу фігури, що залишилась.

- 298.** На малюнку зображено 7 однакових прямокутників: перший — цілий, другий — поділений на 2 однакові частини, третій — на 3 однакові частини, четвертий — на 4, п'ятий — на 5, шостий — на 6 і сьомий — на 10 однакових частин. У цілому прямокутнику міститься дві половини, три треті частини, чотири четвертих, п'ять п'ятих, шість шостих або десять десятих частин. Скільки четвертих частин у половині? Скільки десятих частин у половині?

- 299.** Користуючись малюнком із попереднього завдання, порівняй:

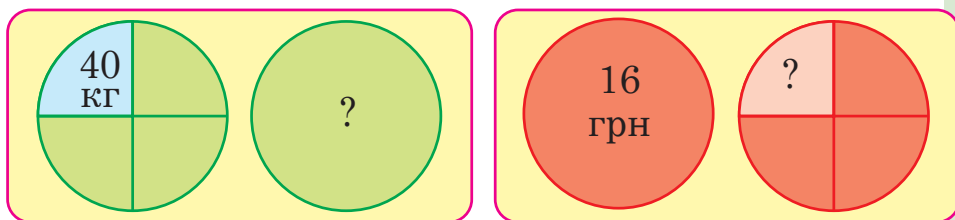
$$\frac{2}{3} \text{ і } \frac{1}{3}; \quad \frac{2}{4} \text{ і } \frac{3}{4}; \quad \frac{2}{6} \text{ і } \frac{4}{6}; \quad \frac{3}{5} \text{ і } \frac{2}{5}.$$

- 300.** Кілограм карамельок розклали в однакові пакети по $\frac{1}{5}$ кг у кожен. Скільки таких пакетів використали?

301. Шість літрів соку розлили у півлітрові банки. Скільки таких банок наповнили соком?

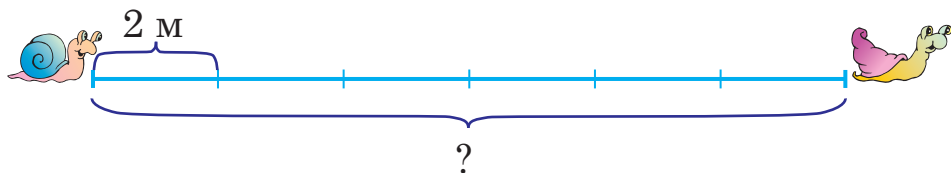
302. Знайди: $\frac{1}{2}$ від 1 т; $\frac{1}{3}$ від 1 хв; $\frac{1}{4}$ від 1 ц.

303. Виконай обчислення за схемами.

304. $45\ 016 : 4 \cdot 6$ $(87\ 065 - 80\ 045) : 2 \cdot 10$

305. Одна поділка на схемі відповідає двом метрам на місцевості. Знайди відстань між равликами на місцевості.

306. Знайди: $\frac{1}{5}$ від 1 год 20 хв; $\frac{1}{2}$ від 6 т 2 ц; $\frac{1}{6}$ від 3 м 60 см.

307. Довжина клумби прямокутної форми 12 м, а ширина становить $\frac{1}{6}$ від довжини. Знайди площу клумби.

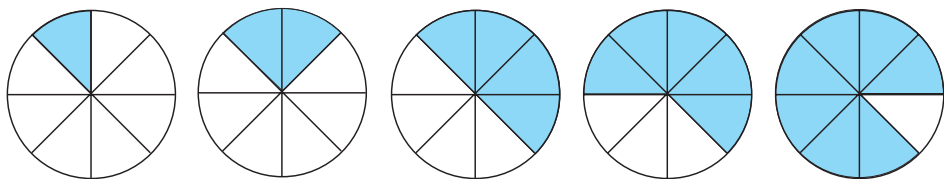

308. $\frac{1}{3}$ від 6 м 9 см $\frac{1}{2}$ від 9 т 6 ц $\frac{1}{3}$ від 2 хв

$\frac{1}{2}$ від 5 кг 400 г

$\frac{1}{2}$ від 5 м 4 дм

309. Розглянь малюнок. На скільки однакових частин поділено кожен круг? Скільки таких частин зафарбовано у кожному випадку?

Числа виду $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{2}{3}$, $\frac{5}{8}$ називають **дробівими числами**, або **дрóбами**.

Розглянемо дріб $\frac{5}{8}$. Число над рискою — це **чисельник** дробу, а число під рискою — **знаменник** дробу. Риска — символ дії ділення. Знаменник показує, на скільки однакових частин поділено ціле, а чисельник — скільки таких частин узято.

310. Користуючись малюнком із попереднього завдання, назви пропущені чисельники.

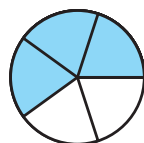
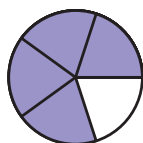
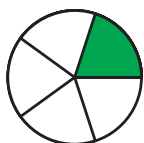
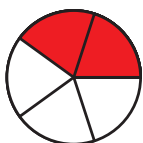
$$1 = \frac{1}{8} + \frac{\square}{8}$$

$$1 = \frac{2}{8} + \frac{\square}{8}$$

$$1 = \frac{4}{8} + \frac{\square}{8}$$

$$1 = \frac{5}{8} + \frac{\square}{8}$$

311. На цих кругах різними кольорами виділено частини, що відповідають дробам $\frac{1}{5}$, $\frac{2}{5}$, $\frac{3}{5}$ і $\frac{4}{5}$. Яким кольором позначено кожен із цих дробів?

312. За допомогою схематичного малюнка із попереднього завдання визнач, скільки повних кругів можна скласти із вісімнадцяти п'ятих частин. Скільки частин будуть зайвими?

313. Довжина саду прямокутної форми 400 м, а ширина — 300 м. Третину площі саду займають вишні, а решту — яблуні. Яку площу саду займають яблуні?

314. Завдання на вибір

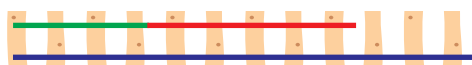
1. $100\ 000 - (564\ 240 : 4 - 100\ 000)$ $14\ 067 \cdot 2$

2. $100\ 000 + (99\ 998 + 1) \cdot 9$ $18\ 644 : 2$

3. Прочитай слово.

Л
І
С
О
Т
В
 $\square - \square \cdot (\square - \square) - \square : (\square + \square)$

315. Довжини трьох рейок відповідають нерівності $a - b > c$. Між якою з цих величин та рейкою, зображеною на малюнку, можна встановити відповідність?

316. «Розгорни» кільця.

$124\ 864 : 4 +$

$254\ 035 : 5 +$

$10\ 203 \cdot 9 -$

$241\ 208 \cdot 4 -$

317. Знайди $\frac{1}{5}$ від кожної величини: 2 т; 4 см; 3 км; 5 кг.

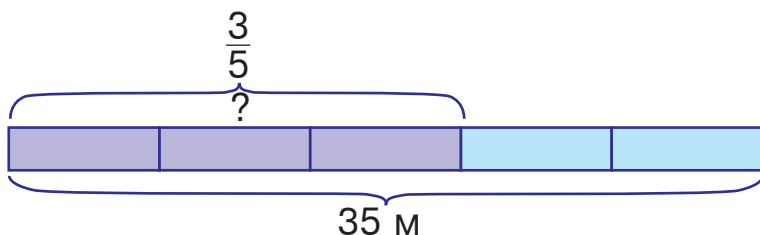

- 318.** У магазин завезли 2 т 8 ц картоплі. Чверть усієї картоплі закупили для шкільної їдальні, а решту розфасували в пакети, по 5 кг у кожен. Скільки таких пакетів з картоплею отримали?

319. $x + 8 = 40$ $x : 8 = 40$ $x \cdot 8 = 40$ $x - 8 = 40$

320. Розглянь схему і розв'язання задачі на знаходження дробу від числа.

Довжина доріжки 35 м. Скільки метрів становить $\frac{3}{5}$ цієї доріжки?

Розв'язання

1) Скільки метрів становить $\frac{1}{5}$ доріжки?

$$35 : 5 = 7 \text{ (м)}$$

2) Скільки метрів становить $\frac{3}{5}$ доріжки?

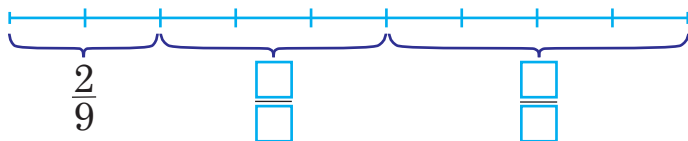
$$7 \cdot 3 = 21 \text{ (м)}$$

Відповідь: довжина $\frac{3}{5}$ доріжки становить 21 м.

Щоб знайти дріб від числа, треба це число поділити на знаменник дробу, а тоді результат помножити на чисельник.

- 321.** Знайди $\frac{2}{3}$ від 369 123 і $\frac{4}{5}$ від 567 085, виконуючи дії письмово.

- 322.** Прочитай дріб і запиши два інші дроби. Який із цих дробів найбільший? найменший?

- 323.** У розсаднику виростили 3650 саджанців, до того ж $\frac{3}{5}$ від цієї кількості становили ялинки. Скільки ялинок виростили в розсаднику?

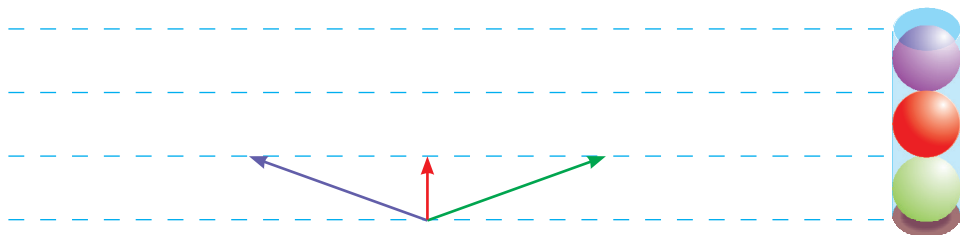
- 324.** Виконай дії, скориставшись підказкою.

① ③ ② ⑤ ④

$$(6 \cdot 10 + 3 \cdot 7) : (9 \cdot 9)$$

$$(48 : 8 + 48 : 6) \cdot (48 : 24)$$

- 325.** У коробці вміщується три кульки. Скількома способами можна покласти в коробку кульки зеленого, червоного та фіолетового кольорів, якщо таких кульок є багато і першу з них можна покласти трьома способами?

- 326.** Знайди $\frac{5}{6}$ від 426 114 і $\frac{3}{8}$ від 641 624, виконуючи дії письмово.

- 327.** У колекції було 5600 марок. Відомо, що $\frac{4}{7}$ усіх марок становили марки із серії «Спорт». Скільки марок із серії «Спорт» було в колекції?

328. $303 \cdot 3$ $110 \cdot 7$ $8000 : 100$ $0 : 3000$
 $432 \cdot 2$ $286 \cdot 10$ $4000 : 1$

329. $28\ 014 : (5 \cdot 6 - 46 : 2)$ $57\ 018 : (81 : 9 - 3)$

330.

$$1 \text{ см} = \frac{1}{10} \text{ дм}$$

Запиши величини в дециметрах за зразком.

Зразок. $2 \text{ см} = \frac{2}{10} \text{ дм}$

$5 \text{ см} = \square \text{ дм}$

$7 \text{ см} = \square \text{ дм}$

$8 \text{ см} = \square \text{ дм}$

$10 \text{ см} = \square \text{ дм}$

331. Знайди $\frac{1}{3}$, $\frac{2}{3}$, $\frac{5}{6}$, $\frac{1}{12}$ від 1 хв.

332. Знайди дроби від чисел, виконуючи ділення та множення письмово.

$\frac{1}{3}$ від 12 033

$\frac{4}{7}$ від 336 455

$\frac{2}{3}$ від 305 013

333. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. У залі кінотеатру 600 місць. Під час кіносеансу глядачі зайняли четверту частину місць. Скільки місць у залі зайняли глядачі?

2. На кораблі пливе 150 туристів, до того ж вони займають четверту частину всіх місць, призначених для пасажирів. Скільки місць для пасажирів на кораблі?

334. Назві числа, які потрібно вписати у порожні графи таблиці.

a	3	6	10	13	17	20
$40 - 2 \cdot a$						

335. На птахофермі біля ставка було 1152 птахи, до того ж $\frac{5}{6}$ від цієї кількості становили качки, а решту — гуси. На скільки більше качок, ніж гусей, було на птахофермі?

336. Знайди дроби від чисел, виконуючи ділення і множення письмово.

$$\frac{2}{5} \text{ від } 150\ 465$$

$$\frac{2}{9} \text{ від } 169\ 236$$

$$\frac{5}{6} \text{ від } 140\ 166$$

$$\frac{2}{3} \text{ від } 104\ 046$$

337. У Фатіми в гаманці було 725 грн.

Вона купила картину, витративши $\frac{3}{5}$ від цієї суми. Скільки гривень

залишилось у Фатіми?

338.

$$840 : 2$$

$$4800 : 6$$

$$321 \cdot 3$$

$$5001 \cdot 9$$

$$3200 : 8$$

$$540 : 6$$

$$408 \cdot 2$$

339.

$$1 \text{ см} = \frac{1}{100} \text{ м}$$

$$1 \text{ м} = \frac{1}{1000} \text{ км}$$

Запиши подані величини у вигляді дробів.

$$2 \text{ см} = \boxed{} \text{ м}$$

$$3 \text{ м} = \boxed{} \text{ км}$$

$$7 \text{ см} = \boxed{} \text{ м}$$

$$6 \text{ м} = \boxed{} \text{ км}$$

340. Знайди $\frac{1}{3}$, $\frac{5}{6}$, $\frac{2}{12}$, $\frac{3}{20}$, $\frac{1}{60}$ від 1 год.

341. Площа кімнати в однокімнатній квартирі 18 м^2 , а площа кухні становить $\frac{4}{9}$ від площі кімнати. Яку площу займають кімната і кухня разом?

342. «Розгорни» кільця.

$$102\ 153 : 3 +$$

$$123\ 456 \cdot 3 -$$

$$265\ 314 : 6 +$$

$$214\ 151 \cdot 4 -$$

343. Знайди різницю двох чисел: $\frac{2}{3}$ від 4326 і $\frac{2}{5}$ від 6845.

344. Дві ластівки одночасно вилетіли назустріч одна одній зі швидкістю 23 м/с. Через скільки секунд ластівки зустрінуться, якщо відстань між ними була 920 м?

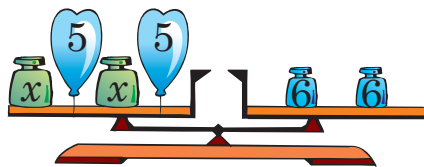
345. Чи порушиться рівновага терезів, якщо із двох однакових гир або кульок залишити тільки одну?

$$(x - 5) \cdot 2 = 6 \cdot 2 \quad x - 5 = 6$$

346.

$$34\ 567 \begin{matrix} +3003 \\ -122 \end{matrix}$$

347. Знайди різницю двох чисел: $\frac{3}{5}$ від 6805 і $\frac{3}{8}$ від 6472.

348. У вагон товарного потяга вміщується 4833 коробки із телевізорами. На заводі завантажили $\frac{7}{9}$ цього вагона. Скільки коробок із телевізорами

ще можна туди покласти?

349.

$$\frac{2}{5} \text{ від } 25$$

$$\frac{3}{10} \text{ від } 1000$$

$$\frac{1}{4} \text{ від } 624$$

$$\frac{2}{3} \text{ від } 363$$

$$\frac{3}{4} \text{ від } 1000$$

350. Маса навантаженого автомобіля 4000 кг, а маса автомобіля без вантажу становить $\frac{3}{5}$ його маси із вантажем. Яка маса автомобіля без вантажу?

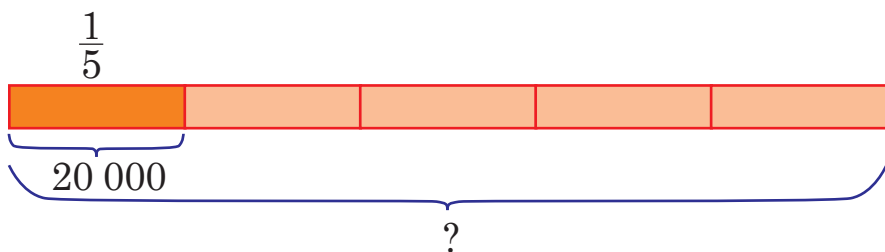
351.

$1 \text{ с} = \frac{1}{60} \text{ хв}$	$1 \text{ хв} = \frac{1}{60} \text{ год}$	$1 \text{ год} = \frac{1}{24} \text{ доби}$
---	---	---

Запиши подані величини у вигляді дробів.

$5 \text{ с} = \square \text{ хв}$	$20 \text{ хв} = \square \text{ год}$
$30 \text{ с} = \square \text{ хв}$	$8 \text{ год} = \square \text{ доби}$
$3 \text{ хв} = \square \text{ год}$	$12 \text{ год} = \square \text{ доби}$

352. Відомо, що $\frac{1}{5}$ від числа дорівнює 20 000. Знайди ціле число.

353. $(45\ 016 : 4) \cdot 6$ $(87\ 065 - 80\ 045) : 2 \cdot 10$

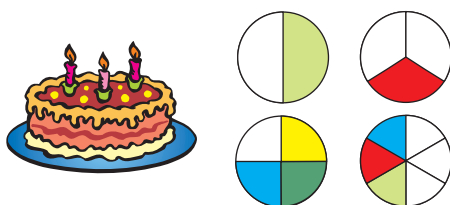
354. Магазин завжди замовляв 240 упаковок соку по 8 пачок у кожній упаковці. Але завод-виробник запропонував магазину придбати той самий сік по 6 пачок у кожній упаковці. Скільки таких упаковок соку має замовити магазин?

355. Розглянь схеми розрізаних тортів. Скільки потрібно буде шостих частин, щоб доповнити половину до цілого торта? третю частину до цілого торта?

356.

$2000 \xrightarrow{+1000} \quad \xrightarrow{-901}$
---

357. Знайди суму двох чисел: $\frac{1}{5}$ від 36 245 і $\frac{1}{5}$ від 42 010.

358. Від числа 2040 відніми $\frac{2}{5}$ його частини.

359. Рухаючись зі швидкістю 320 км/год, вертоліт за 3 години пролетів $\frac{1}{5}$ запланованої відстані. Яку

відстань мав пролетіти вертоліт?

360.

$\frac{2}{3}$ від 1 хв

$\frac{1}{6}$ від 2 год

$\frac{3}{10}$ від 20 хв

$\frac{5}{6}$ від 1 год

$\frac{1}{12}$ від 2 хв

361.

$$1 \text{ см} = \frac{1}{100} \text{ м}$$

$$1 \text{ см} = \frac{1}{100\,000} \text{ км}$$

Запиши подані величини у вигляді дробів.

$$3 \text{ см} = \square \text{ м}$$

$$3 \text{ см} = \square \text{ км}$$

$$9 \text{ см} = \square \text{ м}$$

$$9 \text{ см} = \square \text{ км}$$

$$14 \text{ см} = \square \text{ м}$$

$$14 \text{ см} = \square \text{ км}$$

362. Заповни пропуски.

$$\frac{2}{3} \text{ год} = \square \square \text{ хв}$$

$$\frac{3}{8} \text{ доби} = \square \text{ год}$$

$$\frac{3}{4} \text{ р.} = \square \text{ міс.}$$

$$\frac{1}{5} \text{ хв} = \square \square \text{ с}$$

363. Відомо, що $\frac{1}{8}$ від числа становить 3000. Знайди ціле число.

364. Фермер виростив 10 т 500 кг баклажанів, а продав $\frac{2}{5}$ від вирощеного врожаю. Скільки кілограмів баклажанів продав фермер?

365. «Розгорни» кільця.

$$35\ 045 : 5 +$$

$$10\ 305 \cdot 6 -$$

$$246\ 048 : 4 +$$

$$502\ 141 \cdot 3 -$$

366. Розстав дужки так, щоб рівність була правильною.

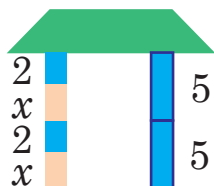
$$1968 : 6 - 28 \cdot 195 - 37 \cdot 5 = 3000$$

367. Чи нахилиться дах, якщо кількість однакових блоків у кожній колоні зменшити вдвічі?

$$(x + 2) \cdot 2 = 5 \cdot 2$$

$$x + 2 = 5$$

368. Давид прочитав 120 сторінок книги, що складає $\frac{1}{3}$ від її обсягу. Скільки сторінок у цій книзі?

369. Заповни пропуски.

$$\frac{5}{6} \text{ доби} = \square\square \text{ год}$$

$$\frac{3}{4} \text{ год} = \square\square \text{ хв}$$

$$\frac{2}{3} \text{ р.} = \square\square \text{ міс.}$$

$$\frac{1}{10} \text{ хв} = \square \text{ с}$$

370.

$$255 \cdot 5$$

$$3663 \cdot 2$$

$$3232 \cdot 2$$

$$705 \cdot 5$$

$$5000 \cdot 5$$

$$8000 \cdot 2$$

371. Відомо, що $\frac{1}{4}$ від числа дорівнює 16 000. Знайди ціле число.

372. Розв'яжи рівняння.

$$a : 4 = 890 - 63$$

$$x \cdot (108 - 107) = 10$$

373. Будь-яке натуральне число можна поділити на інше натуральне число. Щоправда, результат часто отримують у вигляді дробу.

Запиши частки у вигляді дробів за зразком.

Зразок. $5 : 8 = \frac{5}{8}$

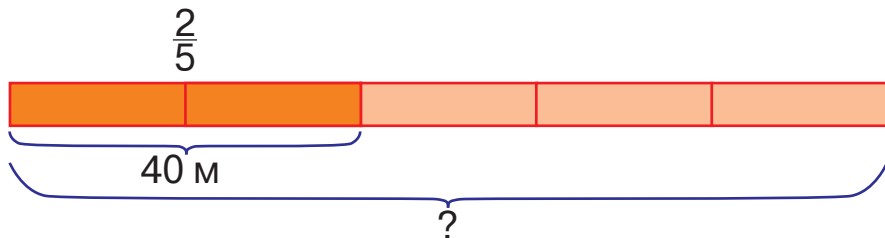
$3 : 11$

$6 : 7$

$4 : 19$

374. Розглянь схему і розв'язання задачі на знаходження числа за його дробом.

Відомо, що $\frac{2}{5}$ доріжки становить 40 м. Знайди довжину цілої доріжки.

Розв'язання

1) Скільки метрів становить $\frac{1}{5}$ доріжки?

$$40 : 2 = 20 \text{ (м)}$$

2) Яка довжина цілої доріжки?

$$20 \cdot 5 = 100 \text{ (м)}$$

Відповідь: довжина цілої доріжки 100 м.

Щоб знайти число за його дробом, треба це число поділити на чисельник дробу, а тоді результат помножити на знаменник.

375. Відомо, що $\frac{3}{8}$ від числа становить 3000. Знайди ціле число.

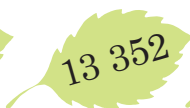
376. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. На складі було 72 ц жита і 64 ц кукурудзи. До млина відвезли $\frac{2}{9}$ усієї маси жита. Скільки центнерів жита відвезли до млина?
2. До млина відвезли 16 ц жита, що становило $\frac{2}{9}$ усієї маси зібраного житнього зерна. Скільки центнерів жита було на складі, якщо кукурудзи було 64 ц?

Чи є у запропонованих задачах зайві дані? Якими є ці задачі одна відносно одної?

377. Скориставшись поданим нижче правилом, допоможи білочці знайти числа, які діляться на 2.

Число ділиться на 2,
якщо кількість його одиниць ділиться на 2.

378. Прочитай текст і розв'яжи задачі.

День літнього іменинника

День літнього іменинника українці вирішили відзначати на свято Івана Купала, коли в році найдовші дні та найкоротші ночі.

- 1) Кожен із 4860 іменинників запросив на святкування по 5 своїх друзів. Усі присутні охоче виконували купальські обряди, що завершилися стрибками через багаття. Скільки всього людей брало участь у купальських обрядах?

- 2) Ідею святкувати день літнього іменинника в дату літнього сонцестояння підтримали литовці, проте вони зібрали у 6 разів менше іменинників, ніж українці. На скільки більше було українських іменинників, ніж литовських?
- 3) Наступного дня після свята Івана Купала в Латвії організували фестиваль народної пісні й запропонували українцям та литовцям приєднатися до дійства. У фестивалі взяли участь 17 805 латвійців, литовці становили п'яту частину від кількості латвійців, а українців було втричі менше, ніж литовців. Скільки всього людей зібрав цей фестиваль?

379. $x + 50 = 300 : 2$

$40 : x = 70 : 14$

380. На $\frac{5}{8}$ частин огорожі використали 85 м сітки.

Скільки метрів сітки потрібно на всю огорожу?

МНОЖЕННЯ ЧИСЕЛ, ЩО ЗАКІНЧУЮТЬСЯ НУЛЯМИ

381. $80 : 4 \cdot 10$ $400 : 100 \cdot 10$ $90 : 10 \cdot 3$
 $30 : 30 \cdot 100$ $60 : 2 \cdot 4$

382. Розташуй літери в порядку зростання числових значень величин і прочитай слово.

І 4 ц 6 кг	Л 4 т 6 кг	К 4 кг 6 г
О 4 т 6 ц	Р 4 ц 6 г	С 4 т 6 г

383. Будь-яке кругле число можна записати у вигляді добутку, де одним із множників буде розрядне число.

Запиши числа у вигляді добутку за зразком.

Зразок. $400 = 4 \cdot 100$

6400   3000   18 000   8000   500 000   62 000

384. Ділянку дороги завдовжки 320 км заасфальтували. Яка довжина всієї дороги, якщо вкрита асфальтом ділянка становить $\frac{1}{8}$ її довжини?

385. Запиши частки у вигляді дробів.

6 : 17   2 : 11   5 : 13   8 : 19

386. Виконай обчислення, скориставшись підказкою.

①   ③   ②   ⑤   ④

$$(15 + 10) : (15 - 10) - 45 : 9$$

$$(60 + 20) : (60 - 20) + 60 \cdot 20$$

387. «Розгорни» кільця.

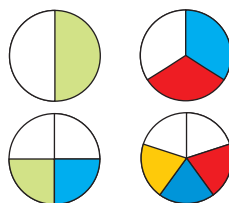
$$480\ 684 : 4 +$$

$$360\ 108 : 9 +$$

$$201\ 101 \cdot 4 -$$

$$103\ 091 \cdot 6 -$$

388. Розглянь схеми розрізаних тортів. Із яких частин неможливо скласти половину торта?

389.

$$98\ 765 \quad \begin{array}{l} +1200 \\ -2200 \end{array}$$

390. У магазині було 810 кг перлових крупів. Першого дня продали $\frac{2}{9}$, а другого — $\frac{2}{5}$ від усієї кількості крупів. Скільки кілограмів крупів продали за 2 дні?

391. Запиши вирази і знайди їхні значення.

- 1) Число 2405 помножити на добуток чисел 2 і 4.
- 2) Суму чисел 351 і 249 збільшити у 4 рази.
- 3) Різницю чисел 3440 і 2180 зменшити на добуток чисел 5 і 8.

392.

$$\begin{array}{cccc} 300 \cdot 2 & 800 \cdot 100 & 800 : 100 & 400 : 400 \\ & 400 \cdot 1 & & 900 : 1 \end{array}$$

393. Запиши один із множників у вигляді добутку і виконай множення за зразком.

Зразок. $120 \cdot 300 = 120 \cdot (100 \cdot 3) =$
 $= (120 \cdot 100) \cdot 3 = 12\ 000 \cdot 3 = 36\ 000$

$150 \cdot 4000$

$2400 \cdot 60$

$3800 \cdot 200$

394. Завдання на вибір

1. При яких значеннях a нерівність $a \cdot 8 < 90$ буде правильною?
2. $20 \cdot 30 \cdot (40 : 20) - 50 \cdot 20$ $87\ 366 : (4 \cdot 9 : 6)$
3. Знайди значення виразу $a : (k - 5)$, якщо $a = 3000$, $k = 20$.

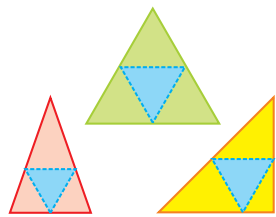
- 395.** На взуттєвій фабриці виготовили 320 пар жіночого взуття, що складало четверту частину всього виготовленого взуття. Чоловіче взуття становило половину всього взуття, а дитяче — решту. Скільки пар дитячого взуття виготовили на фабриці?

План розв'язування

- 1) Скільки всього пар взуття виготовили на фабриці?
- 2) Скільки пар чоловічого взуття виготовили?
- 3) Скільки пар чоловічого і жіночого взуття виготовили?
- 4) Скільки пар дитячого взуття виготовили на фабриці?

- 396.** Відомо, що тільки з одного із зображених трикутників можна склеїти піраміду, згинаючи папір по пунктирних лініях. Знайди на малюнку цей трикутник.

- 397.** «Розгорни» кільця.

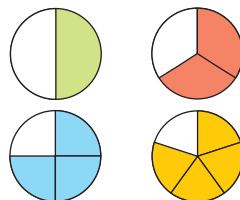
$$942\ 612 : 2 +$$

$$12\ 013 \cdot 7 -$$

$$480\ 960 : 8 +$$

$$10\ 203 \cdot 9 -$$

- 398.** Розглянь схеми розрізаних тортів різної маси. Знайди масу кожного торта, якщо маса будь-якого шматочка становить 100 г.

- 399.** $50\ 000 \xrightarrow{+2001} \xrightarrow{-1002}$

- 400.** Знайди добутки зручним способом.

$2400 \cdot 300$ $4500 \cdot 20$ $1300 \cdot 300$ $4500 \cdot 40$

- 401.** На четверту частину огорожі використали 26 плит металопластику. Скільки таких плит потрібно на всю огорожу?

- 402.** Із кожної пари назві більший дріб. За потреби скористайся схематичним малюнком із № 298.

$\frac{1}{6}$ і $\frac{3}{6}$

$\frac{1}{5}$ і $\frac{4}{5}$

$\frac{2}{3}$ і $\frac{1}{3}$

$\frac{1}{4}$ і $\frac{3}{4}$

- 403.** Не обчислюючи, розташуй літери в порядку зростання значень виразів і прочитай слово.

У
 $70\ 000 + 30$

Б
 $70\ 000 + 3000$

Р
 $7000 + 3000$

Ж
 $70\ 000 + 300$

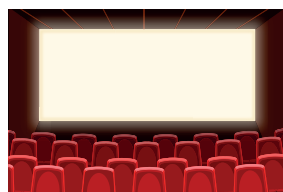
А
 $70\ 000 + 30\ 000$

Д
 $700 + 30$

- 404.** $420 \cdot 30$ $420 \cdot 400$ $120 \cdot 4000$ $360 \cdot 300$

- 405.** 1) П'ята частина від невідомого числа складає 40 000. Знайди невідоме число.
2) Невідоме число поділили на 4 й отримали число 60. Знайди невідоме число.

- 406.** У залі кінотеатру 1200 місць. Під час кіносеансу $\frac{3}{5}$ місць у залі було зайнято. На скільки менше вільних місць, ніж зайнятих, було в залі під час сеансу?

- 407.** Підлогу в кімнаті завдовжки 8 м і завширшки 6 м вкрили ламінованими плитами довжиною 3 дм і шириною 2 дм. Скільки таких плит використали для покриття підлоги?

408. $3010 - 5614 : 7 + 9042$ $(90 - 42 : 3 \cdot 2) : 2$

- 409.** Ширина прямокутника 6 см, а довжина — у 2 рази більша. Знайди площу та периметр прямокутника.

- 410.** Запиши у вигляді дробів довжини червоної, зеленої, коричневої та оранжевої ділянок шляху. Скільки клітинок зошита складає кожна ділянка, якщо весь шлях дорівнює 60 клітинок?

411. $250 \cdot 200$ $800 \cdot 40$

$680 \cdot 20$

$450 \cdot 40$

- 412.** Геологи мали пройти 210 км. Першого дня вони подолали $\frac{1}{6}$ всієї відстані, а другого дня — $\frac{2}{7}$ усієї відстані. Скільки кілометрів залишилося пройти геологам?

413. $\frac{2}{3}$ від 2 год $\frac{1}{6}$ від 3 хв $\frac{1}{12}$ від 1 год
 $\frac{1}{5}$ від 1 т $\frac{1}{10}$ від 1 см

414. Не обчислюючи, розташуй літери в порядку спадання значень виразів і прочитай слово.

О $600\ 000 + 100$	С $600\ 000 + 1000$	К $6000 + 10$
А $600 + 10$	А $6000 + 100$	Б $600\ 000 + 10$

415. Розглянь, як знаходили добуток чисел 32 і 200 усно та письмово.

Усно

$$32 \cdot 200 = 32 \cdot (2 \cdot 100) =$$

$$= (32 \cdot 2) \cdot 100 = 64 \cdot 100 = 6400$$

Виконай множення письмово.

Письмово

$$\begin{array}{r} \times 32 \\ 200 \\ \hline 6400 \end{array}$$

$45 \cdot 300$ $18 \cdot 5000$ $12 \cdot 6000$ $15 \cdot 4000$

416. До обіду зібрали 16 однакових мішків картоплі, а після обіду — 14 таких мішків. Яка маса одного мішка, якщо всього за день було зібрано 1200 кг картоплі?

417. $x : 500 = 10$ $x - 500 = 10$
 $x + 10 = 500$ $x \cdot 10 = 500$

418. $36\ 000 : (72 + 14 \cdot 2) + 23 \cdot 500$
 $(827 + 531) : 7 + 3 \cdot (210 - 142)$

419. У мами було 486 грн 80 коп. У магазині іграшок вона витратила $\frac{4}{5}$ від цієї суми. Скільки грошей залишилось у мами?

420. Допоможи білочці знайти числа, які діляться на 10.

13 406

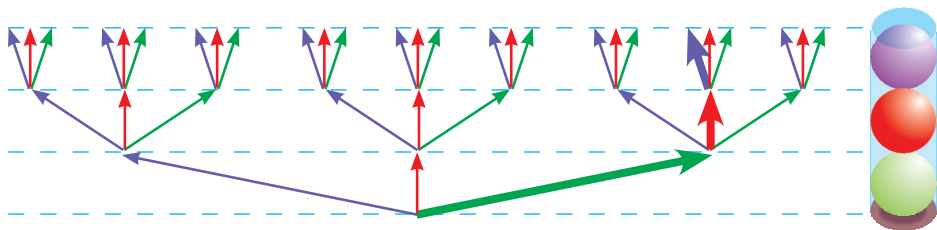
23 097

64 210

8000

Число ділиться на 10,
якщо остання цифра в його записі — нуль.

421. У коробці вміщується три кульки. Зображену на малюнку комбінацію кульок записали так: ЗЧФ. Запиши всі інші можливі комбінації із кульок зеленого, червоного та фіолетового кольорів, якщо таких кульок є багато.

422. Виконай множення письмово.

$42 \cdot 200$

$31 \cdot 3000$

$15 \cdot 600$

$12 \cdot 5000$

$28 \cdot 300$

$16 \cdot 4000$

$11 \cdot 700$

$21 \cdot 4000$

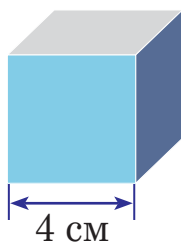
423. У спортивному залі 1240 лампочок. Після удару блискавки в громовідвід $\frac{2}{5}$ лампочок перегоріло.

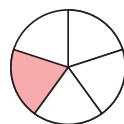
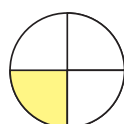
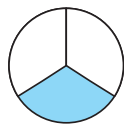
Скільки лампочок залишились неушкодженими?

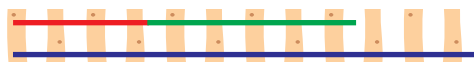
- 431.** Довжина ребра куба 4 см. Скільки квадратних сантиметрів паперу знадобиться, щоб обклеїти всі грані цього куба?

- 432.** Яблука розітали на частини, як показано на малюнку. Скільки цілих яблук можна скласти із 11 половинок? із 10 третин? із 9 четвертинок? із 7 п'ятих частин?

- 433.** Довжини трьох рейок відповідають нерівності $c > a + b$. Між якою з цих величин та рейкою, зображеною на малюнку, можна встановити відповідність?

- 434.** Виконай множення письмово.

$$48 \cdot 200$$

$$24 \cdot 4000$$

$$16 \cdot 6000$$

$$12 \cdot 800$$

$$21 \cdot 300$$

$$32 \cdot 2000$$

$$14 \cdot 6000$$

$$18 \cdot 3000$$

- 435.** На фабриці було 4864 м тканини. На пошиття жіночих костюмів витратили $\frac{3}{8}$ усієї тканини, а на пошиття чоловічих штанів — $\frac{1}{4}$ усієї тканини. Скільки

метрів тканини залишилося?

ДІЛЕННЯ ЧИСЕЛ, ЩО ЗАКІНЧУЮТЬСЯ НУЛЯМИ

436. $400 \cdot 20$ $50 \cdot 40$ $8000 : 100$ $9000 : 3$
 $600 \cdot 30$ $10\ 000 : 2$

437. Розглянь, як виконали ділення з остачею.

Усно

$$638 : 90 = 638 : (10 \cdot 9) = \\ = 638 : 10 : 9 = 7 \text{ (ост. 8)}$$

Письмово

6	3	8	9	0
6	3	0	7	
		8		

Пояснення. Щоб число 638 поділити на 90, спочатку поділимо його на 10 — буде 63. Потім 63 поділимо на 9 — буде 7. Дізнаємося, яке число поділили. Помножимо 90 на 7 — буде 630. Дізнаємося, скільки залишилося: $638 - 630 = 8$. Частка 7, остача 8.

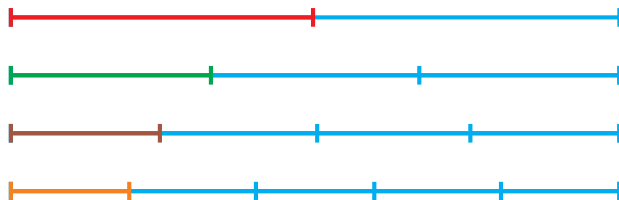
Пам'ятай! Остача має бути менша від дільника.

438. Знайди частки й остачі.

$167 : 40$ $472 : 50$ $670 : 30$ $215 : 60$

439. Користуючись схемою, порівняй дроби:

$$\frac{1}{2} \text{ і } \frac{2}{4}; \quad \frac{2}{5} \text{ і } \frac{1}{3}; \quad \frac{3}{5} \text{ і } \frac{3}{4}; \quad \frac{2}{3} \text{ і } \frac{4}{5}.$$

- 440.** Скориставшись правилом, допоможи білочці знайти числа, які діляться на 100.

33 670

34 000

14 720

99 200

Число ділиться на 100,
якщо дві останні цифри в його записі — нулі.

- 441.** Виконай ділення за зразком.

$$\begin{aligned} \text{Зразок. } 5400 : 300 &= 5400 : (100 \cdot 3) = \\ &= 5400 : 100 : 3 = 54 : 3 = 18 \end{aligned}$$

$48\,000 : 400$

$64\,200 : 20$

$884\,000 : 400$

- 442.** Двоє робітників, працюючи разом однакову кількість днів, виготовили 480 деталей. Перший робітник щодня виготовляв 7 деталей, а другий — 9. Скільки деталей виготовив кожен робітник окремо?

План розв'язування

- 1) Скільки деталей виготовляли щодня обидва робітники разом?
  - 2) Скільки днів працювали обидва робітники?
  - 3) Скільки всього деталей виготовив перший робітник?
  - 4) Скільки всього деталей виготовив другий робітник?
- 443.** Знайди дробі від цих чисел і порівняй результати.

$$\frac{2}{3} \text{ від } 456\,033 \quad \text{і} \quad \frac{3}{4} \text{ від } 365\,044$$

444. Виконай дії, скориставшись підказкою.

① ③ ② ⑤ ④

$$(6 \cdot 9 + 5 \cdot 8) : (100 : 50)$$

$$(32 : 4 - 32 : 8) \cdot (64 : 8)$$

445. Знайди дроби від цих чисел і порівняй результати.

$$\frac{4}{5} \text{ від } 462\,025 \quad \text{і} \quad \frac{5}{6} \text{ від } 365\,046$$

446. В одну їдальню привезли 4 мішки картоплі, а в другу — 6 таких самих мішків. Скільки кілограмів картоплі отримала кожна їдальня, якщо всього привезли 500 кг картоплі?

Вказівка. Поміркуй, що означає вислів «кожна їдальня».

447.

$$\frac{2}{3} \text{ від } 2 \text{ хв}$$

$$\frac{5}{6} \text{ від } 2 \text{ год}$$

$$\frac{1}{10} \text{ від } 6 \text{ год}$$

$$\frac{3}{4} \text{ від } 2 \text{ км}$$

$$\frac{4}{5} \text{ від } 2 \text{ т}$$

448. Виконай ділення з остачею.

$$6739 : 80$$

$$4193 : 50$$

$$289\,460 : 700$$

449. Знайди частки. Результати перевір дією множення.

$$3600 : 60$$

$$48\,000 : 120$$

$$54\,000 : 900$$

450. «Розгорни» кільця.

$$10\,235 \cdot 6 -$$

$$35\,784 \cdot 6 -$$

$$38\,766 : 2 +$$

$$18\,268 : 4 +$$

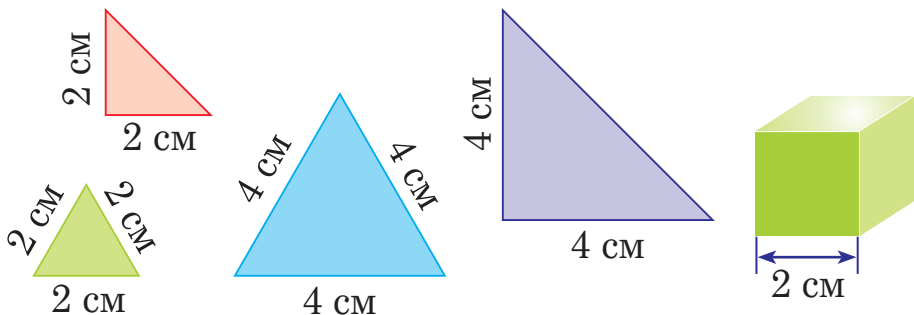
451. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. Перша бригада збрала 3 ящики яблук, а друга — 4 такі самі ящики. Скільки кілограмів яблук збрала кожна бригада, якщо обидві бригади разом збрали 84 кг?
2. Дві бригади збрали 7 однакових ящиків яблук, до того ж перша бригада збрала 36 кг, а друга — 48 кг. Скільки ящиків яблук збрала кожна бригада?

- 452.** Відомо, що цей кубик можна обклеїти шістьма паперовими квадратами зі стороною 2 см. Частина його поверхні обклеїли зображеним на малюнку бузковим трикутником. Скільки і яких трикутників треба взяти, щоб обклеїти ними решту поверхні кубика?

- 453.** Реактивний літак пролітає 6 км за 15 секунд. Знайди швидкість цього літака в кілометрах за годину.

- 454.** 1. $(640 : 80 + 360 : 12) : 2$

$$(6000 : 20 - 6000 : 100) \cdot 10$$

2. $36\,000 : (62 + 14 \cdot 2) - 23 \cdot 5$
 $890 + 600 : 200 - 131 \cdot 3$

455. Гектар хвойного лісу протягом року виділяє стільки кисню, скільки необхідно для забезпечення життєдіяльності 2500 людей. Скільки людей зможе забезпечити киснем ліс площею 350 га?

456. Знайди частки. Результати перевіір дією множення.

$$484\ 000 : 40 \qquad 369\ 000 : 30 \qquad 72\ 000 : 900$$

457. Уранці в кафе привезли 4860 тістечок. До обіду продали $\frac{2}{5}$ від усієї кількості тістечок, а після обіду — $\frac{2}{3}$ від решти. Скільки тістечок продали після обіду?

458. Знайди дроби від чисел.

$$\begin{array}{ll} \frac{1}{100} \text{ від } 1000 & \frac{1}{1000} \text{ від } 10\ 000 \\ \frac{1}{100} \text{ від } 10\ 000 & \frac{1}{1000} \text{ від } 100\ 000 \end{array}$$

459. Знайди частки. Результати перевіір дією множення.

$$54\ 000 : 300 \qquad 84\ 000 : 500 \qquad 68\ 000 : 40$$

460. Склади і розв'яжи задачу за даними таблиці.

Магазин	Кількість ящиків	Маса
Перший	?	66 кг
Другий	?	33 кг

} 9

461. $(40\ 179 - 15\ 395 : 5) \cdot 4$
 $15 \cdot (54 : 3 - 84 : 7)$

462. Розглянь, як знаходили частку чисел 42 800 і 40.

Пояснення. Перше неповне ділене — 42 тисячі. Отже, у частці буде чотири цифри. 42 тисячі поділимо на

$$\begin{array}{r} 42800 \overline{) 42800} \\ \underline{40} \\ 280 \\ \underline{280} \\ 0 \\ \underline{0} \\ 0 \end{array}$$

40 — буде 1 тисяча. Множимо 40 на 1 — буде 40. В остачі 2 тисячі. Друге неповне ділене — 28 сотень. 28 на 40 не ділиться, тому в частці на місці сотень пишемо 0. Третє неповне ділене — 280 десятків. 280 десятків поділити на 40 — буде 7 десятків. Множимо 40 на 7 — буде 280. Остачі немає. У частці на місці одиниць пишемо нуль. Частка 1070.

463. Знайди частки письмово з коментуванням.

$486\,000 : 90$

$678\,000 : 300$

$957\,000 : 20$

464. Допоможи білочці знайти числа, які діляться на 1000.

68 790

12 000

163 400

80 000

Число ділиться на 1000,
якщо три останні цифри в його записі — нулі.

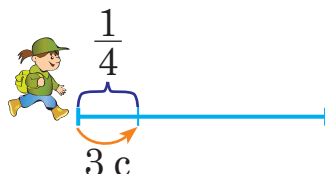
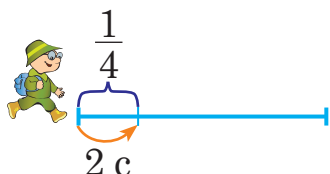
465. Аліна купила два нотні зошити для себе і 6 таких самих зошитів для друзів, заплативши за всю покупку 80 гривень. Скільки грошей мають повернути їй друзі?

466. $x \cdot 400 = 84\ 000$

$x + 400 = 84\ 000$

$x - 400 = 84\ 000$

467. Турист пройшов чверть шляху за 2 секунди, а туристка — за 3 секунди. На скільки секунд швидше подолає увесь шлях турист, ніж туристка?

468. Знайди частки. Результати перевір дією множення.

$45\ 000 : 500$

$942\ 000 : 500$

$64\ 000 : 800$

$846\ 000 : 600$

469. Для виготовлення дванадцяти однакових зошитів витратили 144 аркуші паперу. Скільки аркушів паперу потрібно для виготовлення п'яти таких зошитів?

470.

$400 \cdot 20$

$800 \cdot 10$

$5000 : 2$

$8000 : 40$

$600 \cdot 300$

$40\ 000 : 2000$

471. Розглянь схематичні записи. Назви перше неповне ділене та кількість цифр у частці в кожному випадку. Виконай ділення з коментуванням.

$$\begin{array}{r} 14400 \big| 30 \\ \underline{ } \\   \\ \underline{ } \\   \\ \underline{   } \\   \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 288000 \big| 400 \\ \underline{ } \\   \\ \underline{ } \\   \\ \underline{   } \\   \end{array}$$

472. Знайди частки письмово.

$$456\ 000 : 200$$

$$984\ 500 : 50$$

$$846\ 000 : 20$$

$$789\ 000 : 300$$

473. Два автомобілі однакової вантажності за 16 рейсів перевезли 80 т картоплі, до того ж перший автомобіль перевіз 30 т, а другий — решту картоплі. Скільки рейсів зробив кожен автомобіль?

474. Виконай обчислення, скориставшись підказкою.

① ② ⑤ ④ ③

$$(8 \cdot 8 - 60) \cdot (1 + 5 \cdot 8)$$

$$(4 \cdot 4 + 16) : (26 - 3 \cdot 8)$$

475. Чи нахилиться дах, якщо колони закопати в ці ямки?

$$x \cdot 2 = 8$$

$$x + 3 = 7$$

$$x \cdot 2 - (x + 3) = 8 - 7$$

476. Із двох міст, відстань між якими 1656 км, назустріч один одному одночасно виїхали два автобуси. Яка відстань буде між автобусами, коли перший з них проїде $\frac{5}{6}$ шляху, а другий — $\frac{3}{8}$ шляху?

477. Щоб паровоз проїхав 10 км, у топці (пічці) спалили 90 кг вугілля. Скільки кілограмів вугілля треба спалити, щоб паровоз проїхав 45 км?

478. При якому із поданих значень змінної a нерівність $540\,000 : a < 540$ буде правильною?

$a = 100$

$a = 1000$

$a = 10\,000$

479. Виконай ділення письмово.

$549\,000 : 50$

$756\,000 : 60$

$448\,000 : 40$

480. На фермі було 4850 корів, а телята становили

$\frac{2}{5}$ від кількості корів. На скільки менше телят,

ніж корів, було на фермі?

481.

$\frac{2}{3}$ від 6000

$\frac{3}{7}$ від 700

$\frac{1}{3}$ від 36 936

$\frac{4}{5}$ від 50 000

$\frac{1}{2}$ від 2468

482. Виконай ділення письмово.

$864\,326 : 2$

$548\,655 : 5$

$969\,363 : 3$

$102\,456 : 9$

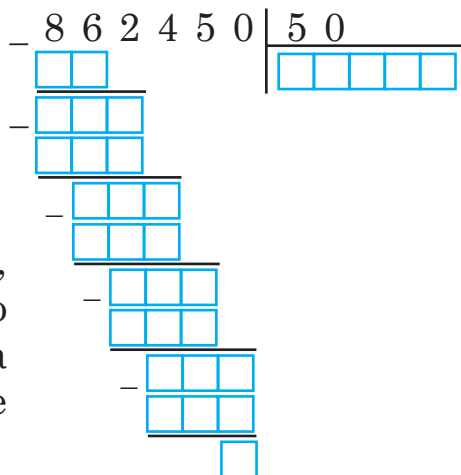
483. Виконай ділення, користуючись схематичним записом.

$468\,840 : 20$

$967\,240 : 40$

$426\,510 : 30$

$859\,560 : 60$

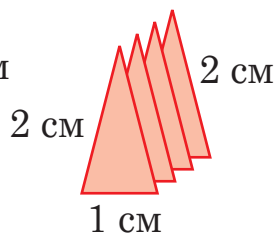
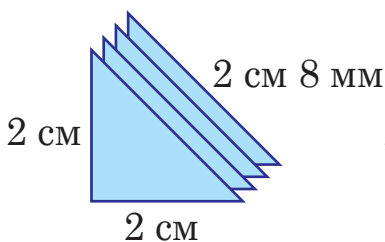
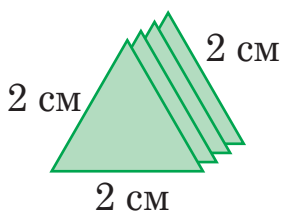
484. Яке число отримаємо, коли від найбільшого шестицифрового числа віднімемо найбільше п'ятицифрове?

485. Кінь за 20 хвилин пробігає 5 км, а антилопа за 12 хвилин — 3600 м. Швидкість якої тварини більша і на скільки метрів за хвилину?

486. $x - 80 = 400$ $x + 80 = 400$ $x : 80 = 400$

487. За 10 годин роботи двигуна згоріло 90 л пального, до того ж до обіду — 54 л, а після обіду — решта. Скільки годин двигун працював до обіду і скільки після обіду, якщо за годину згоряє однакова кількість пального?

488. Щоб отримати чотиригранну піраміду, потрібно склеїти 4 трикутники і квадрат. Якої довжини має бути сторона квадрата в кожному випадку?

489. Виконайте ділення письмово.

1. $864\ 015 : 5$

$428\ 016 : 4$

$964\ 128 : 6$

$124\ 290 : 9$

2. $170\ 223 : 3$

$85\ 224 : 4$

$841\ 872 : 6$

$84\ 160 : 5$

490. Велосипедист проїхав 3 км за 15 хвилин. Скільки кілометрів він проїде за 45 хвилин, якщо рухатиметься з тією самою швидкістю?

491. Знайди частки й остачі письмово.

$26\ 800 : 30$

$54\ 000 : 70$

$48\ 200 : 90$

492. Протягом двох тижнів автомобіль проїхав 7200 км, до того ж першого тижня він був у дорозі 40 годин, а другого тижня — 80 годин. Скільки кілометрів автомобіль подолав кожного тижня окремо, якщо його швидкість весь час була однаковою?

493.

$\frac{4}{5}$ від 2 т

$\frac{2}{3}$ від 2 хв

$\frac{1}{5}$ від 4 км

$\frac{5}{6}$ від 3 км

$\frac{3}{4}$ від 2 кг

494. Яке число отримаємо в результаті ділення найбільшого п'ятицифрового числа на найменше натуральне?

495. Завдання на вибір

1. Знайди частки. Результати перевір дією множення.

$$458\,000 : 40$$

$$966\,000 : 60$$

$$486\,000 : 200$$

2. Виконай ділення письмово.

$$452\,850 : 50$$

$$649\,200 : 30$$

$$987\,030 : 90$$

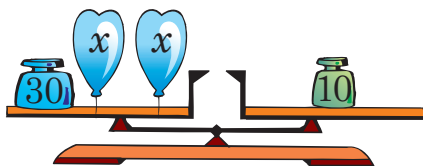
3. $1600 : 5 \cdot 8 : (8040 - 8000)$ $630 : 3 + 630 \cdot 2$

496. Легковий автомобіль проїхав 720 км за 9 годин. За скільки годин подолає цю відстань вантажівка, якщо її швидкість становить $\frac{3}{4}$ від швидкості легкового автомобіля?

497. Заповни порожні графи таблиці.

a	0	16	48	120	184	280
$a : 8 + 35$						

498. Склади і розв'яжи рівняння за малюнком.

499. За 6 днів у майстерні пошили 120 однакових рюкзаків. За скільки днів тут пошиють 100 таких рюкзаків, якщо щодня шитимуть на 5 рюкзаків більше, ніж раніше?

Склади і запиши план розв'язування та розв'яжи задачу.

500. Знайди частки. Результати перевір дією множення.

$256\ 100 : 50$

$492\ 100 : 70$

$486\ 900 : 90$

501. Протягом двох днів шляховики проклали 4545 м дороги, до того ж першого дня — $\frac{2}{5}$ цієї відстані,

а другого дня — решту. На скільки більше метрів дороги шляховики проклали другого дня, ніж першого?

502. $500 \cdot 30$ $800 \cdot 2$ $1000 : 200$ $4000 : 800$
 $600 \cdot 400$ $2000 : 40$

503. Яке число отримаємо, коли від найменшого п'ятицифрового числа віднімемо найбільше чотирицифрове?

504. Вулицю довжиною 1600 м і шириною 15 м заасфальтували. Скільки тонн асфальту використали, якщо на кожні 100 м² витрачали 4 т асфальту?

- 505.** Допоможи білочці знайти числа, які діляться на 3.

У будь-якому числі кількість одиниць кожного розряду записують одноцифровим числом. Якщо сума цих одноцифрових чисел ділиться на 3, то й саме число ділиться на 3.

- 506.** Виконай ділення і порівняй частки кожного стовпчика.

$$456\ 000 : 3$$

$$462\ 000 : 2$$

$$155\ 000 : 5$$

$$456\ 000 : 30$$

$$462\ 000 : 20$$

$$155\ 000 : 5000$$

- 507.** Знайди значення виразу $120 : 4 + 2 \cdot 3$. Як у цьому виразі розставити дужки, щоб його значення дорівнювало 60? 96? 12?

508. $18\ \text{км}\ 90\ \text{м} : 90$

$$91\ \text{т}\ 200\ \text{кг} : 30$$

$$27\ \text{ц}\ 60\ \text{кг} : 40\ \text{кг}$$

$$8\ \text{м}\ 280\ \text{мм} : 20\ \text{мм}$$

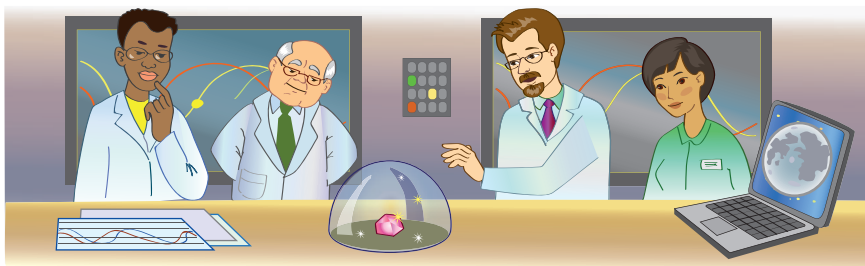
- 509.** Прочитай текст і розв'яжи задачі.

Місячний камінь

Коли на Землю доставили перші зразки гірських порід з Місяця, у них виявили вкраплення коштовного каменю. Дослідники з'ясували: за багатьма характеристиками місячний камінь подібний до одного з каменів, що прикрашають корону британських монархів. Тож колекціонери почали пропонувати за нього шалені гроші.

- 1) Власник автомобільної компанії запропонував за місячний камінь стільки грошей, скільки коштують 10 найдорожчих автомобілів. Отримавши відмову, він пообіцяв заплатити в 10 разів більше грошей, а потім — ще в 10 разів більше. Скільки автомобілів йому довелося би продати, якби вчені пристали цю пропозицію?
- 2) Протягом року науковці продали 3765 зразків місячних гірських порід, а отримали таких зразків утричі більше. Скільки зразків місячних порід стало в дослідницькій лабораторії наприкінці року, якщо на початку року їх було 23 873?
- 3) Якби масу місячного каменю вдалося збільшити в тисячу разів, то вона становила б 8 г. У скільки разів довелося б збільшувати його масу, аби вона становила 32 г, тобто дорівнювала масі одного з каменів на короні монархів?

510. $64 \text{ м } 50 \text{ см} : 50 \text{ см}$ $420 \text{ м } 40 \text{ см} : 20 \text{ см}$
🏠 $63 \text{ м } 120 \text{ мм} : 30 \text{ мм}$ $45 \text{ кг } 500 \text{ г} : 50 \text{ г}$

- 511.** На склад завезли 49 800 пачок соку, до того ж 🏠 половину від цієї кількості складав яблучний сік, $\frac{3}{4}$ від кількості яблучного — сливовий, а решту — вишневий. Скільки пачок вишневого соку завезли на склад?
- 📎

518. Скільки цілих яблук можна скласти із:

- а) 8 п'ятих частин; 13 п'ятих частин; 17 п'ятих частин?
 б) 8 шостих частин; 13 шостих частин; 17 шостих частин?

519.

520. Виконай дії письмово.

$$456 \cdot 60$$

$$8725 \cdot 50$$

$$1840 \cdot 90$$

$$307\ 200 : 300$$

$$11\ 950 : 50$$

$$8420 : 20$$

521. З одного пункту в протилежних напрямках одночасно виїхали два автомобілі. Яка відстань буде між автомобілями, коли перший із них проїде

480 км, а другий — $\frac{3}{5}$ від цього шляху?

522.

$$\frac{2}{3} \text{ від } 9000$$

$$\frac{1}{3} \text{ від } 369\ 369$$

$$\frac{1}{5} \text{ від } 10\ 000$$

$$\frac{4}{5} \text{ від } 20\ 000$$

$$\frac{2}{4} \text{ від } 8000$$

523. Skorиставшись правилом, допоможи білочці знайти числа, які діляться на 9.

13 725

44 999

72 684

10 025

У будь-якому числі кількість одиниць кожного розряду записують одноцифровим числом. Якщо сума цих одноцифрових чисел ділиться на 9, то й саме число ділиться на 9.

524. Виконай обчислення, скориставшись підказкою.

$$\begin{matrix} 1 & 3 & 2 & 7 & 4 & 6 & 5 \\ (72 : 8 - 72 : 9) \cdot (5 \cdot 8 + 5 \cdot 9) \end{matrix}$$

525. У магазин завезли 24 упаковки соку, по 32 пачки в кожній упаковці. Скільки всього пачок соку завезли в магазин?

526. Прочитай пояснення про усний і письмовий способи знаходження добутку чисел 32 і 24.

Усно

$$32 \cdot 24 = 32 \cdot (20 + 4) = 32 \cdot 20 + 32 \cdot 4 = 640 + 128 = 768$$

Висновок. Щоб виконати множення на двоцифрове число, треба перший множник помножити окремо на десятки й одиниці, а тоді отримані добутки додати.

Письмово

Множники розміщують так, щоб одиниці були записані під одиницями. Спочатку виконують множення на одиниці. При множенні на десятки цифри починають записувати під десятками. В останній дії знаходять суму отриманих неповних добутків.

		3	2
×		2	4
+	1	2	8
	6	4	
	7	6	8

527. Виконай множення письмово.

$46 \cdot 38$

$59 \cdot 79$

$64 \cdot 83$

$29 \cdot 75$

528. «Розгорни» кільця.

$64\,098 \cdot 3 -$

$78\,448 : 4 +$

$35\,992 \cdot 8 -$

$68\,654 : 2 +$

529. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. Із 6 м тканини пошили 2 однакові плащі. Скільки метрів тканини витрачали на один плащ?
2. У першій майстерні пошили 5 однакових плащів, а в другій — 3 такі самі плащі. Перша майстерня використала на 6 м тканини більше, ніж друга. Скільки метрів тканини витрачали на один плащ?
3. У першій майстерні пошили 5 однакових плащів, а в другій — 3 такі самі плащі. Перша майстерня використала на 6 м тканини більше, ніж друга. Скільки метрів тканини використала кожна майстерня?

I майстерня

II майстерня

6 м

- 530.** Легковий автомобіль проїхав 6 км за 5 хвилин. Яку відстань він подолає за 40 хвилин, якщо їхатиме з тією самою швидкістю?

Вказівка. Запиши кілометри в метрах.

- 531.** Виконай множення письмово.

$36 \cdot 79$

$64 \cdot 57$

$28 \cdot 58$

$63 \cdot 81$

- 532.** На шахту завезли 14 вагонів колод. Яка маса всіх завезених колод, якщо маса колод у кожному вагоні 20 т 450 кг?

533. Знайди дроби від чисел.

$$\frac{1}{10} \text{ від } 1\,000\,000$$

$$\frac{1}{1000} \text{ від } 1\,000\,000$$

$$\frac{1}{100} \text{ від } 1\,000\,000$$

$$\frac{1}{10\,000} \text{ від } 1\,000\,000$$

534.

Багатоцифрові числа множать на двоцифрове число так, як і трицифрові на двоцифрове.

Розглянь запис і поясни хід обчислення. Знайди два інші добутки з коментуванням.

$$\begin{array}{r} \times 824 \\ 23 \\ \hline + 2472 \\ \hline 1648 \\ \hline 18952 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 4091 \\ 21 \\ \hline + \square\square\square\square \\ \hline \square\square\square\square \\ \hline \square\square\square\square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 4321 \\ 13 \\ \hline + \square\square\square\square \\ \hline \square\square\square\square \\ \hline \square\square\square\square \end{array}$$

535. Виконай множення письмово.

$$151 \cdot 42$$

$$526 \cdot 39$$

$$3485 \cdot 24$$

$$1246 \cdot 83$$

536. Із 2 кг борошна випікають 3 кг хліба. Скільки кілограмів такого хліба випечуть із 1 ц борошна?

537. $(500 \cdot 20 + 600 \cdot 30) : 100$

$$(500 : 10 + 800 : 20) \cdot 100$$

538. Довжини трьох рейок відповідають нерівності $c < a - b$. Між якою з цих величин та рейкою, зображеною на малюнку, можна встановити відповідність?

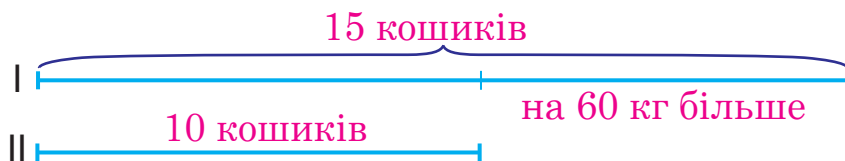
539. Розв'яжіть і порівняйте задачі.

1. Із двох ділянок зібрали капусту в декілька однакових кошиків, до того ж з першої ділянки зібрали на 5 кошиків і на 60 кг капусти більше, ніж із другої. Скільки кілограмів капусти було в одному кошику?

2. Із першої ділянки зібрали 15 однакових кошиків капусти, а з другої — 10 таких самих кошиків, до того ж з першої ділянки зібрали на 60 кг капусти більше, ніж із другої. Скільки кілограмів капусти було в одному кошику?

- 540.** На кожну із восьми вантажівок поклали по 7 т 200 кг вантажу. Яка маса всього вантажу на восьми вантажівках?

- 541.** Знайди добутки письмово.

$$609 \cdot 23$$

$$1402 \cdot 16$$

$$6084 \cdot 32$$

$$4271 \cdot 43$$

- 542.** Автомобіль витрачає на 100 км шляху 11 л бензину. Скільки літрів бензину потрібно, щоб проїхати цим автомобілем 800 км?

546. 9 м 28 см · 78   8 т 5 ц · 24   6 кг 280 г · 36

547. Виконай множення письмово.

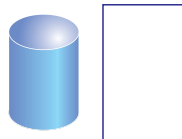
$28\ 612 \cdot 31$

$6842 \cdot 72$

$45\ 321 \cdot 14$

548. Максим і Тетяна одночасно почали рухатися в протилежних напрямках. Швидкість Максима 5 км/год, а Тетяни — 3 км/год. Яка відстань буде між ними через годину? через 2 години? через 5 годин?

549. Для виготовлення паперового циліндра знадобиться прямокутний аркуш і два однакові круги. Які сторони цього аркуша потрібно склеїти, щоб використати для циліндра якомога менші круги?

550. Маса половини дині 3 кг 400 г. Яка маса $\frac{1}{5}$ частини цієї дині?

551. Виконай множення іменованих чисел.

$65\ \text{т}\ 426\ \text{кг} \cdot 12$

$38\ \text{ц}\ 25\ \text{кг} \cdot 36$

$64\ \text{грн}\ 30\ \text{коп.} \cdot 86$

552. Для ремонту школи волонтери привезли 275 червоних і 625 білих цеглин, кожна з яких мала однакову масу. Яка маса червоних і білих цеглин окремо, якщо загальна маса привезеної цегли 3600 кг?

553.

$600 \cdot 30$

$800 \cdot 1$

$6000 : 1$

$6000 : 30$

$500 \cdot 400$

$6000 : 6000$

554. Маса третини гарбуза 3 кг 800 г. Яка маса чотирьох таких гарбузів?

555. Виконай множення іменованих чисел.

$$64 \text{ м } 920 \text{ мм} \cdot 15$$

$$38 \text{ кг } 252 \text{ г} \cdot 24$$

$$34 \text{ км } 252 \text{ м} \cdot 26$$

556. Розглянь, як знаходили значення виразу. Поясни порядок виконання дій.

$$526 \cdot 39 - (64 \cdot 47) : 4 = 19\,762$$

$$\begin{array}{r} 1) \quad \times 64 \\ \quad 47 \\ \hline + 448 \\ \quad 256 \\ \hline 3008 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2) \quad \times 526 \\ \quad 39 \\ \hline + 4734 \\ \quad 1578 \\ \hline 20514 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 3) \quad \underline{3008} \overline{)4} \\ \quad 28 \quad \underline{752} \\ \quad \underline{20} \\ \quad \quad \underline{20} \\ \quad \quad \quad \underline{8} \\ \quad \quad \quad \quad \underline{8} \\ \quad \quad \quad \quad \quad \underline{0} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 4) \quad \underline{20514} \\ \quad \quad \underline{752} \\ \hline 19762 \end{array}$$

557. Знайди значення виразів, виконуючи обчислення письмово.

$$6000 - 560 \cdot 65 : 700$$

$$10\,000 - (951 \cdot 11 - 954)$$

558. Для покриття підлоги в двох залах використали 1500 ламінованих плит. Скільки плит використали для покриття підлоги в кожному залі, якщо площа першого залу 100 м^2 , а другого — 200 м^2 ?

559. Порівняй записи множення багатоцифрового числа на двоцифрове і на трицифрове число.

$$\begin{array}{r} \times 1924 \\ \quad 73 \\ \hline + 5772 \\ \quad 13468 \\ \hline 140452 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 1924 \\ \quad 273 \\ \hline + 5772 \\ \quad 13468 \\ \hline 3848 \\ \quad 525252 \end{array}$$

Знайди добутки з коментуванням.

$$1248 \cdot 236$$

$$658 \cdot 547$$

$$2062 \cdot 413$$

560. Розглянь і порівняй записи знаходження добутків чисел 2754 і 34 та чисел 2754 і 304.

$$\begin{array}{r} \times 2754 \\ \hline 11016 \\ + 8262 \\ \hline 93636 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \times 2754 \\ \hline 11016 \\ + 8262 \\ \hline 837216 \end{array}$$

Виконай множення письмово з коментуванням.

3216 · 39   3216 · 309   5404 · 106   1823 · 408

561. Прочитай текст і розв'яжи задачі.

Червона пляма на поверхні Місяця

Поверхня Місяця здебільшого сіра, але за допомогою потужного телескопа на ній можна розгледіти кольорові плями. Є серед них і червона — завбільшки з половину футбольного поля, але в космічних масштабах її розміри дуже малі.

- 1) Червону пляму фотографували за природного освітлення 47 687 разів, а в теплових променях — у 6 разів частіше. Науковці мають намір зробити знімки плями ще в рентгенівських променях, аби достеменно з'ясувати, з якої породи вона складається. Скільки всього світлин плями матимуть науковці, якщо знімків у рентгенівських променях буде стільки ж, скільки й у теплових?
- 2) Щоб зібрати камінчики для досліджень, добре було б посадити космічний корабель просто на пляму, але зробити це складно через її малі розміри. Індійці посадили свій

перший корабель на відстані 10 км 840 м від центра плями, другий — у 4 рази ближче. У скільки разів ближче їм треба посадити третій корабель, щоб він опинився на відстані 10 м від центра плями?

- 3) Китайці вирішили не садити космічний апарат на пляму, а пролетіти над нею та зібрати пил потужним пирососом. Аби це вдалося, треба перебувати на висоті не більше 86 м і не менше 23 м від поверхні Місяця. За розрахунками науковців, китайський корабель почне обертатися навколо Місяця на висоті 15 км 760 м, знижуючись із кожним обертом на 40 м, доки не опиниться на потрібній висоті. На якому оберті це станеться?

- 562.** Знайди значення виразу, виконуючи дії письмово.

$$(2634 + 1250) \cdot 207 - 76\,240 : 8$$

- 563.** Світлова площа вікон у класі повинна становити

$\frac{1}{5}$ частину від площі підлоги. Якою має бути світлова площа вікон класної кімнати довжиною 9 м і шириною 5 м?

ДІЛЕННЯ НА ДВОЦИФРОВЕ ЧИСЛО

564.

2 год : 2

3 год : 5

3 хв : 4

2 доби : 12

4 хв : 6

565. $x : (819 - 794) = 1582 + 118$

566. Знайди частки, скориставшись схематичними записами.

$$\begin{array}{r} \boxed{} \boxed{} \\ \hline - \boxed{} \boxed{} \\ \hline \boxed{} \boxed{} \\ \hline \phantom{} \boxed{} \boxed{} \\ \hline \phantom{} \phantom{} \boxed{} \end{array} \quad \begin{array}{r} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \\ \hline \phantom{} \phantom{} \phantom{} \boxed{} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \boxed{} \boxed{} \\ \hline - \boxed{} \boxed{} \\ \hline \boxed{} \boxed{} \\ \hline \phantom{} \boxed{} \boxed{} \\ \hline \phantom{} \phantom{} \boxed{} \end{array} \quad \begin{array}{r} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \boxed{} \\ \hline \phantom{} \phantom{} \phantom{} \phantom{} \phantom{} \boxed{} \end{array}$$

567. Розглянь, як знаходили частку чисел 832 і 26.

Пояснення. Перше неповне ділене — 83 десятки. Отже, у частці буде дві цифри. Поділимо 83 на 26. Найближче розрядне число, менше від дільника, — число 20. Поділимо 83 на 20 — буде 4. Перевіримо цифру 4. 26 помножити на 4 — буде 104. Це число більше, ніж 83. Отже, цифра 4 не підходить. Візьмемо цифру 3. 26 помножити на 3 — буде 78. Це число менше за 83. Знайдемо остачу. Від 83 десятків відняти 78 десятків — буде 5 десятків. Остача 5 менша за дільник 26. Отже, цифру 3 дібрано правильно. Наступне неповне ділене — 52 одиниці. Поділимо 52 на 26. Візьмемо цифру 2. 26 помножити на 2 — буде 52. Остачі немає. Частка 32.

8	3	2	26
-	7	8	32
	-	5	2
		-	5
			2
			0

579. На будівництві працювало 207 осіб, до того ж $\frac{2}{9}$ від цієї кількості становили жінки. На скільки більше чоловіків, ніж жінок, працювало на будівництві?

580. Одного дня на олійні виготовили 16 однакових бочок олії, а другого дня — 19 таких самих бочок, до того ж другого дня було виготовлено на 360 кг олії більше, ніж першого. Скільки кілограмів олії виготовили на олійні першого і другого дня окремо?

581. Знайди значення виразу.

$$203 \cdot 97 - (11\,923 - 9931) : 12$$

582. $x : 25 = 600$
 $x \cdot 25 = 600$

$$x + 25 = 600$$
$$x - 25 = 600$$

583. Із двох населених пунктів назустріч один одному одночасно виїхали двоє вершників. Перший вершник рухався зі швидкістю 200 м/хв, а швидкість другого була на 20 м/хв менша. Яка відстань між населеними пунктами, якщо вершники зустрілися через 50 хвилин?

584. Обчисли. Результати перевір дією множення.

$71\,739 : 27$

$108\,832 : 38$

$88\,648 : 56$

585. Вантажівка пододала 2500 км. Скільки літрів пального витратили, якщо на кожні 50 км шляху потрібно 16 л пального?

586. Із кожної пари назви більший дріб.

$$\frac{1}{20} \text{ і } \frac{1}{30}$$

$$\frac{9}{10} \text{ і } \frac{5}{10}$$

$$\frac{5}{100} \text{ і } \frac{8}{100}$$

$$\frac{4}{6} \text{ і } \frac{3}{6}$$

587. Усі сторони многокутників однакові й дорівнюють 1 дм 2 см. Знайди периметри трикутника, квадрата, п'ятикутника, шестикутника.

588. $294 : 42$

$232 : 29$

$504 : 84$

$1428 : 42$

$9512 : 29$

$2856 : 84$

589. Із поля зібрали 32 ящики помідорів і 36 ящиків огірків. Усі ящики з овочами розмістили на двох машинах порівну. Скільки ящиків було на кожній машині?

Розглянь розв'язання задачі трьома способами. Поясни, що знайшли кожною дією.

1-й спосіб

$$1) 36 + 32 = 68 \text{ (ящ.)}$$

$$2) 68 : 2 = 34 \text{ (ящ.)}$$

2-й спосіб

$$1) 36 : 2 = 18 \text{ (ящ.)}$$

$$2) 32 : 2 = 16 \text{ (ящ.)}$$

$$3) 18 + 16 = 34 \text{ (ящ.)}$$

3-й спосіб

$$1) 36 - 32 = 4 \text{ (ящ.)}$$

$$2) 4 : 2 = 2 \text{ (ящ.)}$$

$$3) 32 + 2 = 34 \text{ (ящ.)}$$

590. Які одиниці довжини більші за міліметр, але менші за кілометр?

591. $(500 \cdot 10 - 500 : 10) \cdot 6 : (1000 - 997)$
 $(420 \cdot 20 - 210 \cdot 30) : 100 \cdot (600 - 591)$

592. За три доби бамбук виріс на 90 см. Якою буде висота бамбука через 5 діб, якщо він ростиме із тією ж швидкістю?

593.

$$8448 : 24 +$$

$$21\,381 \cdot 24 -$$

$$27\,072 : 32 +$$

$$18\,136 \cdot 7 -$$

594. На 5 дитячих светрів використовують стільки ж вовняної пряжі, скільки на 2 светри для дорослих. Скільки грамів пряжі потрібно на дитячий светр, якщо на светр для дорослого витрачають 800 г пряжі?

595.

Відомо, що висота зображених на малюнку блоків відповідає нерівності $a + b < c$. Між якою з цих величин і яким блоком можна встановити відповідність?

596. У половині скляної банки вміщується 5 кг 850 г води. Скільки кілограмів води вміщують чотири такі банки?

597. $4088 : 73$

$3380 : 52$

$1254 : 38$

598. Маса борошна в склянці 160 г. Скільки таких склянок можна наповнити, якщо є 4 кг борошна?

599.

$$900 \cdot 40$$

$$8000 \cdot 0$$

$$0 : 2200$$

$$4000 : 20$$

$$5000 \cdot 1$$

$$80\,000 : 100$$

600. У кожному випадку назві перше неповне ділене.
 $2760 : 40$ $5520 : 60$ $3960 : 45$

601. Виконай ділення письмово з поясненням.

$$364 : 52$$

$$192 : 64$$

$$190 : 38$$

$$9735 : 59$$

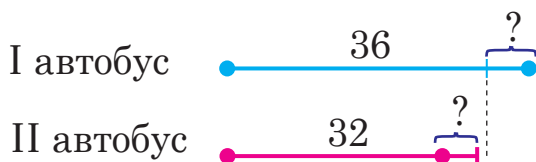
$$9348 : 41$$

$$9842 : 37$$

602. 1) П'ята частина від невідомого числа становить 4568. Знайди невідоме число.

2) Знайди $\frac{1}{5}$ від числа 5690.

603. У першому автобусі на екскурсію поїхало 36 туристів, а в другому — 32. Коли на зворотній дорозі кілька людей пересіло із першого автобуса в другий, то в обох автобусах туристів стало порівну. Скільки туристів пересіло в другий автобус?

Порівняй два способи розв'язання задачі.

1-й спосіб

1) $36 + 32 = 68$ (т.)

2) $68 : 2 = 34$ (т.)

3) $36 - 34 = 2$ (т.)

2-й спосіб

1) $36 - 32 = 4$ (т.)

2) $4 : 2 = 2$ (т.)

604. Які одиниці маси більші, ніж грам, але менші за тонну?

605. У рибному господарстві в одному ставку виростили 7 кг коропа на 1 м^2 площі й отримали 67 200 кг риби, а в другому ставку — 8 кг коропа на 1 м^2 площі й отримали 61 600 кг риби. На скільки квадратних метрів площа першого ставка більша від площі другого?

606. Одна сторона трикутника 64 мм, а друга — удвічі довша. Знайди довжину третьої сторони, якщо периметр трикутника 274 мм.

607. За годину екскаватор викопує 20 м каналу. Одну каналу викопали за 15 годин роботи екскаватора, а другу — за 7 годин. Скільки всього метрів каналу викопали за цей час?

608. $4840 + 12\ 903 - 80\ 125 : 5$

$$1530 : (12 \cdot 6 - 38) \cdot 15$$

609. У гуртку п'ятеро дітей різного віку: Олегові 10 років, Сергієві 9 років, Оленці 8 років, Дмитрові 12 років, Алісі 11 років. На скільки років наймолодший член гуртка молодший за найстаршого?

610. Знайди число за його частиною, якщо:

$\frac{1}{4}$ від числа дорівнює 500

$\frac{1}{2}$ від числа дорівнює 1000

$\frac{1}{3}$ від числа дорівнює 300

611. У двох банках було 60 кг меду. Коли з другої банки переклали в першу 10 кг, то в обох банках меду стало порівну. Скільки кілограмів меду було в кожній банці спочатку?

612. На птахофабриці кури несли щомісяця однакову кількість яєць і за рік знесли 2076 яєць. Скільки яєць щомісяця несли кури?

613. Розв'яжи рівняння.

$$x : (108 : 2) = 1 \quad (82 + 38) : x = 4$$

614. Розглянь запис і прочитай пояснення.

Пояснення. При діленні багатоцифрових чисел на числа другого десятка, а також у випадку двоцифрового неповного діленого цифру частки краще шукати способом добору.

$$\begin{array}{r} 112217 \\ - 102 \quad 66 \\ \hline 102 \\ - 102 \\ \hline 0 \end{array}$$

Ділене 1122, дільник 17. Перше неповне ділене — 112 десятків. Отже, у частці буде дві цифри. Поділимо 112 на 17 — буде 6 (десятків). Помножимо 17 на 6 — отримаємо 102. Від 112 відняти 102 — буде 10 (десятків). Друге неповне ділене — 102. 102 поділимо на 17 — буде 6. Частка 66.

615. Виконай ділення письмово.

$$2232 : 18 \quad 2808 : 13 \quad 2916 : 81 \quad 50184 : 82$$

616. $96 \cdot 80 \square 96 \cdot (10 + 2)$ $35 \cdot 10 \cdot 6 \square 35 \cdot 16$
  $34 \cdot 19 \square 34 \cdot 9 \cdot 10$ $78 \cdot 24 \square 78 \cdot (3 \cdot 9)$

617. На суші черепаха за 10 хвилин пододала 120 м, а у воді за 6 хвилин пропливла 1560 м. На скільки метрів за хвилину швидкість черепахи у воді більша, ніж на суші?

618. $1541 : 23$ $972 : 36$ $8008 : 56$ $9202 : 43$

619. У двох діжках було 100 л води. Коли з першої діжки в другу перелили 30 л, то в обох діжках води стало порівну. Скільки літрів води було в кожній діжці спочатку?

- 625.** 1. Знайдіть периметр квадрата, площа якого дорівнює 36 см^2 .
 2. Знайдіть площу квадрата, периметр якого дорівнює 28 см .

- 626.** «Розгорни» кільця.

$$26\ 850 : 25 +$$

$$71\ 478 : 19 +$$

$$26\ 684 \cdot 13 -$$

$$24\ 198 \cdot 14 -$$

- 627.** Із двох пунктів, відстань між якими 1410 км , назустріч один одному одночасно виїхали два автомобілі. Яка відстань буде між автомобілями, коли перший з них проїде $\frac{3}{5}$ усього шляху, а другий — $\frac{1}{6}$?

- 628.** Знайди частки і виконай перевірку.

$$2943 : 27$$

$$16\ 068 : 78$$

$$13\ 312 : 64$$

- 629.** Швидкість сокола в ширяючому польоті 60 км/год , а коли він каменем падає на здобич, його швидкість збільшується у 5 разів. З якою швидкістю сокіл падає на здобич?

- 630.** $\frac{4}{5}$ від 5000 $\frac{2}{3}$ від $18\ 000$ $\frac{1}{3}$ від $36\ 993$
 $\frac{3}{4}$ від $80\ 000$ $\frac{3}{10}$ від $20\ 000$

- 631.** Заповни порожні графи таблиці.

a	0	18	65	136	476	867
$a \cdot 9 + 52$						

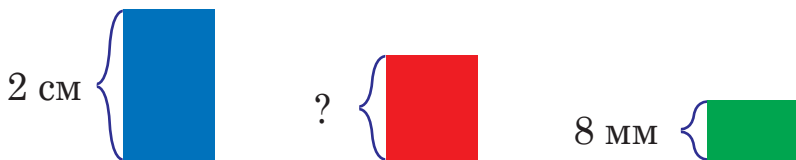

- 645.** Допоможи білочці знайти числа, що діляться на 6.

Число ділиться на 6,
якщо воно водночас ділиться і на 2, і на 3.

- 646.** Синій стовпчик вищий за червоний на стільки, на скільки червоний вищий від зеленого. Знайди висоту червоного стовпчика, якщо висота зеленого становить 8 мм, а синього — 2 см. Перевір результат вимірюванням.

647. $456\ 682 : (64 : 32) - 121\ 212$

- 648.** Вертоліт пролетів 2400 км за 6 годин. За скільки годин подолає цю відстань автомобіль, якщо його швидкість становить $\frac{3}{10}$ від швидкості вертольота?

- 649.** Знайди частки і виконай перевірку.

$66\ 780 : 53$

$691\ 600 : 19$

$415\ 800 : 27$

- 650.** Вершник їхав під гору 5 год зі швидкістю 12 км/год, а з гори — 3 год зі швидкістю 20 км/год. Коли він подолав більшу відстань: рухаючись під гору чи з гори?

663. Виконай ділення з остачею. Зроби перевірку.

$156\ 025 : 39$

$364\ 024 : 79$

$973\ 664 : 53$

664. Розглянь розв'язання задачі. Зверни увагу на те, як ділили іменоване число.

Із 15 однакових теплиць зібрали 4 т 500 кг огірків. Скільки кілограмів огірків зібрали з однієї такої теплиці?

$$\begin{array}{r} 4500 \overline{) 450015} \\ \underline{45} \\ 0 \end{array}$$

Розв'язання

$4\ \text{т}\ 500\ \text{кг} : 15 = 4500\ \text{кг} : 15 = 300\ \text{кг}$

Відповідь: з однієї теплиці зібрали 300 кг огірків.

665. $5\ \text{т}\ 200\ \text{кг} : 4$ $9\ \text{кг}\ 320\ \text{г} : 2$ $8\ \text{км}\ 760\ \text{м} : 3$

666. На будівництво завезли 48 т цементу, піску — вдвічі більше, ніж цементу, а щебеню — у 4 рази більше, ніж цементу. Для виготовлення бетону використали третину всіх будматеріалів. Скільки тонн будматеріалів використали?

667. $3224 : 31 \cdot 85 + 9379 : 83$
 $527 : 17 \cdot 82 - 3135 : 19$

668. Допоможи білочці знайти числа, що діляться на 15.

64 578

34 785

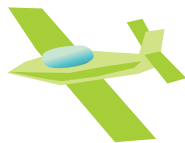
14 760

43 589

Число ділиться на 15,
якщо воно водночас ділиться і на 3, і на 5.

669. Для сівби підготували зерно ячменю, вівса і проса — всього 210 т 3 ц. Ячменю підготували 85 т, вівса — на 7 т 2 ц менше, ніж ячменю, а решта було просо. Скільки центнерів проса підготували для сівби?

670. Коли літак пролетів 8 годин зі швидкістю 730 км/год, до пункту призначення йому залишилося пролетіти 1380 км. Яку відстань мав подолати літак?

671. Знайди частки й остачі. Зроби перевірку.

$157\ 602 : 13$

$596\ 421 : 19$

$378\ 402 : 29$

672. Полярна крачка літає виводити потомство з Арктики в Антарктику, долаючи відстань 18 000 км. Скільки кілометрів вона має пролітати щодня, щоб подолати цей шлях за 90 днів?

туди ж

673.

$400 \cdot 200$

$40\ 000 \cdot 2$

$80\ 000 : 40$

$4000 : 10$

$9000 \cdot 30$

$90\ 000 : 3000$

674. Заповни порожні клітинки. За якої умови в частці з'являється нуль?

$$\begin{array}{r} 44968 \overline{) 56} \\ \underline{000} \\ 000 \\ \underline{000} \\ 000 \\ \underline{000} \\ 000 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 21840 \overline{) 42} \\ \underline{000} \\ 000 \\ \underline{000} \\ 000 \\ \underline{000} \\ 000 \end{array}$$

675. 1) Сьома частина від невідомого числа становить 1000. Знайди невідоме число.

2) Знайди $\frac{2}{9}$ від числа 123 939.

676. Завдання на вибір

1. Знайди частки і перевір результати дією множення.

$315\ 280 : 35$

$648\ 360 : 72$

$451\ 456 : 64$

2. Виконай ділення з остачею письмово.

$465\ 426 : 79$

$847\ 625 : 29$

$427\ 604 : 37$

3. $57\ \text{т}\ 890\ \text{кг} : 35\ \text{кг}$

$167\ \text{кг}\ 884\ \text{г} : 47\ \text{г}$

$206\ \text{м}\ 272\ \text{мм} : 88\ \text{мм}$

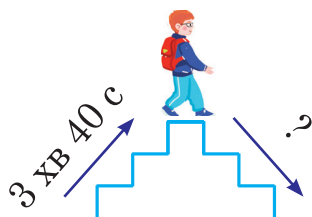
$401\ \text{км}\ 600\ \text{м} : 64\ \text{м}$

677. У господині 7 породистих овець. Від кожної з них за рік настригли відповідно 5 кг 400 г, 6 кг 700 г, 6 кг, 5 кг 550 г, 6 кг 300 г, 5 кг 700 г і 6 кг 350 г вовни. Яка загальна маса настриженої за рік вовни?

678. Швидкість польоту сірої ворони 43 км/год. Це на 4 км/год більше від швидкості польоту горобця і на 7 км/год менше від швидкості польоту зяблика. Із якою швидкістю літають горобець і зяблик?

679. Ігор піднімається сходами за 3 хв 40 с, а спускається за $\frac{3}{4}$ від цього часу. Скільки секунд триває рух сходами вниз?

680.
$$\begin{array}{r} +12\ 012 \\ 200\ 200 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} -9008 \\ \hline \end{array}$$

681. $130\ 284 : 63$

$100\ 184 : 28$

$205\ 656 : 57$

682. $316\ \text{кг}\ 075\ \text{г} : 47\ \text{г}$

$320\ \text{т}\ 606\ \text{кг} : 38\ \text{кг}$

$441\ \text{м}\ 450\ \text{мм} : 54\ \text{мм}$

$205\ \text{км}\ 689\ \text{м} : 69\ \text{м}$

- 683.** Черепаха вирушила у мандрівку. Першого дня вона проповзла 2645 м, другого дня — стільки ж, а третього — на 1740 м менше, ніж першого і другого днів разом. Яку відстань пододала черепаха за три дні?

- 684.** Із кожної пари назви більший дріб.

$$\frac{1}{3} \text{ і } \frac{2}{3}$$

$$\frac{5}{12} \text{ і } \frac{8}{12}$$

$$\frac{9}{10} \text{ і } \frac{3}{10}$$

$$\frac{4}{7} \text{ і } \frac{2}{7}$$

- 685.** Знайди частки і виконай перевірку дією множення.

$$70\ 308 : 36$$

$$167\ 136 : 48$$

$$219\ 963 : 57$$

- 686.** $(546 \cdot 31 - 6114) : 53$ $(625 \cdot 25 - 8114) : 37$

- 687.** Допоможи білочці знайти числа, що діляться на 45.

Число ділиться на 45, якщо воно водночас ділиться і на 5, і на 9.

- 688.** Ластівка може пролетіти за 2 години 240 км. Скільки кілометрів пролетить за цей час шпак, якщо його швидкість на 20 км/год менша від швидкості ластівки?

- 689.** «Розгорни» кільця.

$$59\ 731 : 7 +$$

$$58\ 860 \cdot 5 -$$

$$98\ 765 : 5 +$$

$$46\ 665 \cdot 3 -$$

690. У цистерні 4800 л води. Один насос може викачати всю воду за 24 хвилини, а другий — за 40 хвилин. За скільки хвилин викачають воду із цистерни обидва насоси, якщо працюватимуть одночасно?

691. Складіть і розв'яжіть задачі за даними таблиці.

	1.	2.	3.
Довжина	30 м	12 м	?
Ширина	24 м	?	3 мм
Площа	?	48 м ²	?
Периметр	?	?	30 мм

692. Із двох аеродромів, відстань між якими 7200 км, одночасно вилетіли назустріч один одному два літаки. Яка відстань буде між літаками, коли перший з них пролетить $\frac{2}{5}$, а другий — $\frac{3}{10}$ від цієї відстані?

693. Виконай ділення. Результати перевір дією множення.

$$124\ 960 : 32$$

$$194\ 832 : 54$$

$$244\ 663 : 79$$

694. У розсаднику вирощували саджанці голубих ялинок і модрин. Скільки всього саджанців виростили, якщо голубих ялинок було 360, а модрин — $\frac{2}{5}$ від кількості ялинок?

695.

$\frac{5}{6}$ від 1 год

$\frac{1}{3}$ від 4 год

$\frac{1}{5}$ від 2 хв

$\frac{3}{12}$ від 1 хв

$\frac{1}{6}$ від 2 хв

696.

Ділення багатоцифрових чисел на трицифрове число виконують так, як і на двоцифрове, шукаючи цифри частки способом добору.

Знайди частки з коментуванням, користуючись схематичними записами.

$$\begin{array}{r} \underline{125631} \quad | \quad \underline{243} \\ \underline{} \\ \\ \\ \\ \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \underline{229194} \quad | \quad \underline{321} \\ \underline{} \\ \\ \\ \\ \end{array}$$

697. Виконай ділення письмово.

$93\,720 : 426$

$625\,536 : 724$

$439\,872 : 237$

698. Завдання на вибір

- Лисеня пробігає 800 м за 5 хвилин. Знайди швидкість лисеняти.
- Спортсменки подолали річкою половину запланованої відстані і ще 9 км. Решту шляху вони можуть пройти на байдарках за 3 години, рухаючись зі швидкістю 6 км/год. Яку відстань запланували пройти спортсменки?
- У перший магазин завезли 18 однакових бідонів молока, а в другий — 12 таких самих бідонів, до того ж у перший магазин завезли на 228 л молока більше, ніж у другий. Скільки літрів молока завезли в кожен магазин?

706. За 2 години акула може проплисти 72 км. Скільки кілометрів пропливе акула за 3 години, якщо рухатиметься з такою самою швидкістю?

707. Від 60 корів за рік надоїли 3240 ц молока. Скільки центнерів молока отримали від трьох таких корів, якщо надій від кожної корови однаковий?

708. Розв'язком якої з цих нерівностей є число 500?

а) $1000 : x > 2000$ б) $x : 50 > 2000$ в) $20 \cdot x > 2000$

709. Від п'ятицифрового числа відняли чотирицифрове. Яку найменшу кількість цифр може мати різниця цих чисел?

710. «Розгорни» кільця.

$$34\ 689 \cdot 6 -$$

$$67\ 586 : 2 +$$

$$76\ 831 \cdot 5 -$$

$$95\ 137 : 7 +$$

711. Два автомобілі, відстань між якими була 250 км, одночасно вирушили назустріч один одному. Швидкість одного автомобіля 90 км/год, а другого — 100 км/год. Яка відстань буде між автомобілями через 2 години? Чи будуть вони, як і раніше, рухатися назустріч один одному?

712. Знайди частки письмово.

$$288\ 099 : 357$$

$$39\ 690 : 189$$

$$487\ 500 : 625$$

713. Маса двох однакових корів дорівнює масі шести однакових телят. Яка маса теляти, якщо маса корови 480 кг?

МІРИ ЧАСУ

714. Запам'ятай основні одиниці вимірювання часу.

У столітті 100 років.

У році 12 місяців.

У звичайному році 365 днів,

у високосному — 366.

У місяці 30 днів або 31 день

(у лютому 28 або 29 днів).

У добі 24 години.

У годині 60 хвилин.

У хвилині 60 секунд.

- 715.** 1) Місто Київ засновано приблизно 430 року. Яке це було століття? Скільки століть існує Київ?
2) Тарас Шевченко народився 1814 року, помер 1861 року. У якому столітті він жив?

716. Виконай ділення письмово.

$$316\ 464 : 456$$

$$54\ 720 : 456$$

$$255\ 420 : 387$$

717. За 3 години оператор набрав на комп'ютері 12 сторінок. Скільки сторінок він набере за 7 годин, якщо набиратиме щогодини на сторінку більше?

718. Скільки років Оксанці, якщо через 8 років та ще рік їй буде 20 років?

719. Із 15 га поля зібрали 690 ц пшениці. Скільки центнерів гречки зберуть із 17 га поля, якщо її врожайність удвічі менша, ніж урожайність пшениці?

720. Реактивний літак пролітає 8 км за 10 секунд. Скільки кілометрів він пролетить за годину, якщо летітиме з такою самою швидкістю?

721. 1 год =   хв   1 год 10 хв =   хв
 5 год =   хв   3 год 10 хв =   хв
 10 год =   хв   6 год 20 хв =   хв

722. $6095 : 53 \cdot 43 - 4005 - 8967 : 61 : 7$

723. Якщо погано закрутити водопровідний кран, то з нього за 2 години може вилитися 60 л води. Скільки літрів води можна зберегти за 8 годин, якщо добре закрутити кран?

724. $\frac{2}{3}$ від 4 хв $\frac{1}{3}$ від 8 хв $\frac{1}{12}$ від 2 год
 $\frac{4}{5}$ від 1 год $\frac{1}{2}$ від 2 год 20 хв

725. Використовуючи таблиць-календар поточного року, дай відповіді на запитання.

- 1) На який день тижня цього року припадає 24 серпня — День Незалежності України?
- 2) На який день тижня припадає день твого народження?

726. Дізнайся, коли святкують дні народження четверо твоїх родичів або друзів, і полічи, скільки днів мине між цими днями.

727. Лист, який кинули в поштову скриньку 6 квітня, надійшов до місця призначення 12 квітня. Скільки днів ішов лист?

728. Із двох однакових клубків вовни сплели 3 однакові шапочки. Скільки таких шапочок можна сплести із 14 таких клубків вовни?

729. Виконай ділення письмово.

$$69\ 608 : 226$$

$$156\ 620 : 382$$

$$291\ 084 : 764$$

730. Розглянь зразки заміни більших одиниць вимірювання часу меншими і поясни, як знайшли результати.

$$1 \text{ р.} = 12 \text{ міс.}$$

$$1 \text{ хв} = 60 \text{ с}$$

$$5 \text{ р.} = 60 \text{ міс.}$$

$$3 \text{ хв} = 180 \text{ с}$$

$$3 \text{ р. } 5 \text{ міс.} = 41 \text{ міс.}$$

$$4 \text{ хв } 15 \text{ с} = 255 \text{ с}$$

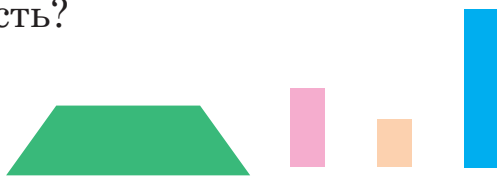
$$1 \text{ год} = 60 \text{ хв}$$

$$9 \text{ год} = 540 \text{ хв}$$

$$5 \text{ год } 10 \text{ хв} = 310 \text{ хв}$$

731. 4 доби 12 год = год   8 р. 10 міс. = міс.
10 год 20 хв = хв   5 хв 40 с = с

732. Відомо, що висота зображених на малюнку блоків відповідає нерівності $a < b - c$. Між якою з цих величин і яким блоком можна встановити відповідність?

733. Знайди частки письмово.

$$277\ 542 : 306$$

$$227\ 370 : 583$$

$$181\ 440 : 864$$

734. За 7 годин роботи трактор зорав 21 га поля.

Скільки гектарів поля він зоре за 8 годин, якщо щогодини оратиме на гектар більше?

735.

$x : 3 = 15 : 5$

$51 : 3 = 17 : x$

$x \cdot 98\,596 = 0$

$120 = 2 \cdot x$

736. Шестицифрове число поділили на двоцифрове. Яка найменша кількість цифр може бути в записі частки?

737. 2 м 56 см : 8 см
4 т 455 кг : 45 кг

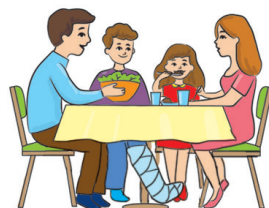
2 м 20 см : 1 м 10 см
4 м 40 см : 2 м 20 см

738. Батькові 35 років 7 місяців, а його синові 10 років 11 місяців. На скільки років і місяців батько старший за сина?

Розв'язання

$$35 \text{ р. } 7 \text{ міс.} - 10 \text{ р. } 11 \text{ міс.} = 24 \text{ р. } 8 \text{ міс.}$$

$$\begin{array}{r} 34 \text{ р. } 19 \text{ міс.} \\ - 10 \text{ р. } 11 \text{ міс.} \\ \hline 24 \text{ р. } 8 \text{ міс.} \end{array}$$

Поясни хід обчислення.

739. Мар'янці 9 років 7 місяців. Вона старша за свого брата на 2 роки 5 місяців. Скільки років і місяців Мар'янчиному братові?

740. Мамі 39 років, синові — 14. Скільки років доньці, якщо через 16 років синові та доньці разом буде стільки років, скільки виповниться мамі?

741. $9735 : 59 + 335 - 5375 : 25$
 $10\,004 : 41 + 17\,181 : 83 - 451$

742. $100 : x = 100 - 90$ $x \cdot (124 + 36) = 1280$

- 743.** Екскурсія тривала 10 діб 8 год, до того ж теплоходом мандрівники пропливли 7 діб 9 год, їхали поїздом на 4 доби 11 год менше, ніж пливли теплоходом, а решту часу летіли літаком. Скільки часу мандрівники летіли літаком?

- 744.** Із кожної пари назви більший дріб.

$$\frac{1}{4} \text{ і } \frac{1}{5}$$

$$\frac{3}{4} \text{ і } \frac{1}{4}$$

$$\frac{1}{10} \text{ і } \frac{1}{2}$$

$$\frac{1}{2} \text{ і } \frac{1}{3}$$

- 745.** Розглянь зразки заміни менших одиниць вимірювання часу більшими і поясни, як знайшли результати.

$$60 \text{ с} = 1 \text{ хв}$$

$$120 \text{ с} = 2 \text{ хв}$$

$$400 \text{ с} = 6 \text{ хв } 40 \text{ с}$$

$$60 \text{ хв} = 1 \text{ год}$$

$$360 \text{ хв} = 6 \text{ год}$$

$$150 \text{ хв} = 2 \text{ год } 30 \text{ хв}$$

- 746.** Запиши в секундах: 12 хв; 9 хв 45 с.

Запиши у хвилинах: 420 с; 5400 с.

Запиши в годинах: 360 хв; 1200 хв.

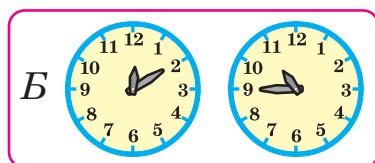
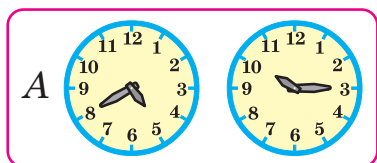
Запиши в добах: 72 год; 96 год.

Запиши в місяцях: 6 років; 9 років.

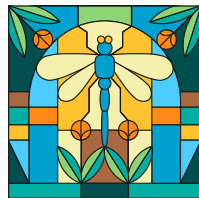
Запиши в роках: 24 міс.; 48 міс.

- 747.** $100\,000 : 10 : 10 : (10 : 10)$ $1234 \cdot 10 \cdot (100 : 10 \cdot 1)$

- 748.** Скільки часу минуло між показами годинників, зображених на малюнку А? зображених на малюнку Б?

- 749.** Для виготовлення вітражів у школі використали 116 кг замазки, що складається із 80 кг смоли, 18 кг жовтого воску, 14 кг крейди і кількох кілограмів гіпсу. Яку частину від загальної маси замазки становить гіпс?

Вказівка. Відповідь запиши дробом.

- 750.** $\frac{5}{6}$ год 50 хв $\frac{5}{8}$ доби 20 год
 $\frac{2}{3}$ год 35 хв $\frac{2}{5}$ хв 30 с

- 751.** Батькові 32 роки, одному з його синів 8 років, а другому — 6. Через скільки років вік батька буде дорівнювати сумі років обох його синів?

- 752.** Із міста одночасно в одному напрямку виїхали два автомобілі. Швидкість першого автомобіля 67 км/год, а швидкість другого — 90 км/год. Через скільки годин відстань між ними буде 92 км?

- 753.** 4000 с = хв с
 4000 год = діб год

- 754.** Пасажири автобуса проїхали 243 км, що складає $\frac{1}{8}$ частину всього шляху. Яку відстань залишилося подолати пасажиром?

- 755.** Відомо, що $a = 8000$. Знайди:

$\frac{1}{8}$ від a

$\frac{1}{5}$ від a

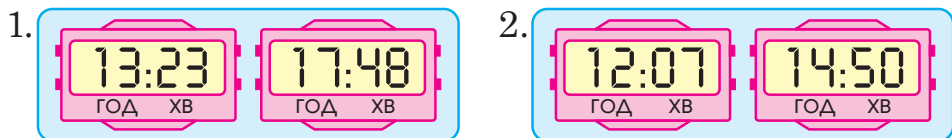
$\frac{1}{10}$ від a

$\frac{3}{20}$ від a

$\frac{1}{100}$ від a

- 756.** $(5700 : 75 + 373 - 248) \cdot 8 + 232\ 500 : 375$

757. Скільки часу минуло між показами двох перших годинників? двох других годинників?

758. Від станції А до станції В поїзд їхав 10 год 30 хв, а від станції В до станції С — 2 год 40 хв. Скільки часу був у дорозі поїзд?

Розв'язання

$$10 \text{ год } 30 \text{ хв} + 2 \text{ год } 40 \text{ хв} = 13 \text{ год } 10 \text{ хв}$$

$$\begin{array}{r} 10 \text{ год } 30 \text{ хв} \\ + 2 \text{ год } 40 \text{ хв} \\ \hline 12 \text{ год } 70 \text{ хв} \\ \hline 13 \text{ год } 10 \text{ хв} \end{array}$$

Поясни хід обчислення.

759. Вистава розпочалась об 11 год 30 хв і закінчилась о 14 год 10 хв. Скільки часу тривала вистава?

760. $14 \text{ хв } 28 \text{ с} + 20 \text{ хв } 56 \text{ с} = \square \square \text{ хв } \square \square \text{ с}$
 $13 \text{ діб } 10 \text{ год} + 14 \text{ діб } 18 \text{ год} = \square \square \text{ діб } \square \text{ год}$

761. У 3000 г клейстеру одну десяту частину складає борошно, а решта — вода. Скільки грамів води містить клейстер?

762. Одного дня майстриня працювала 6 год 15 хв, а другого — 5 год 50 хв. Скільки часу працювала майстриня протягом двох днів?

763. Розв'яжи рівняння.

$$x - 321 = 568 - 389$$

$$x \cdot 6 = 420 + 180$$

764. 15 год 36 хв + 25 год 38 хв = год хв

8 р. 8 міс. + 10 р. 10 міс. = р. міс.

765. Експедиція розпочалася о 10 год 15 хв і тривала

2 год 30 хв. Коли закінчилась експедиція?

766. Відомо, що $b = 100\,000$. Знайди:

$$2 \cdot b$$

$$\frac{1}{2} \text{ від } b$$

$$\frac{1}{1000} \text{ від } b$$

$$0 \cdot b$$

$$\frac{1}{10} \text{ від } b$$

767. У годині 60 хвилин. Скільки хвилин в $\frac{1}{2}$ год;
 $\frac{2}{3}$ год; $\frac{3}{4}$ год; $\frac{7}{10}$ год; $\frac{11}{12}$ год?

768. Знайди добутки. Результати перевір дією ділення.

$$8426 \cdot 21$$

$$5183 \cdot 36$$

$$4284 \cdot 124$$

$$1543 \cdot 168$$

769. Пригадай, як розв'язують задачі на визначення тривалості події, її закінчення та початку.

1) Кіносеанс розпочався о 12 год 50 хв і закінчився о 15 год 05 хв. Скільки часу тривав кіносеанс?

$$15 \text{ год } 05 \text{ хв} - 12 \text{ год } 50 \text{ хв} = 2 \text{ год } 15 \text{ хв}$$

2) Кіносеанс розпочався о 12 год 50 хв і тривав 2 год 15 хв. О котрій годині закінчився кіносеанс?

$$12 \text{ год } 50 \text{ хв} + 2 \text{ год } 15 \text{ хв} = 15 \text{ год } 05 \text{ хв}$$

3) Кіносеанс тривав 2 год 15 хв і закінчився о 15 год 05 хв. Коли розпочався кіносеанс?

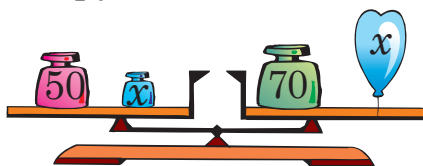
$$15 \text{ год } 05 \text{ хв} - 2 \text{ год } 15 \text{ хв} = 12 \text{ год } 50 \text{ хв}$$

770. Футбольний матч тривав 1 год 45 хв і закінчився о 20 год 55 хв. Коли розпочався матч?

771. $91 \cdot 51 : 13 : 17 + 385 - 12\ 261 : 61$

772. Із міста одночасно в протилежних напрямках виїхали два автомобілі. Швидкість першого автомобіля 67 км/год, а швидкість другого — 90 км/год. Через скільки годин відстань між ними буде 628 км?

773. Склади за малюнком рівняння і розв'яжи його методом підбору.

774. $7318 \cdot 42$ $8912 \cdot 12$ $5275 \cdot 215$ $2456 \cdot 139$

775. Бухгалтерка розпочала роботу о 7 год 15 хв і працювала 8 год 45 хв. О котрій годині вона закінчила роботу?

776. $600 \cdot 20$ $8888 \cdot 1$ $9639 : 3$ $0 : 123$
 $400 \cdot 30$ $8608 : 2$

777. Виконай ділення та зроби перевірку.

$321\ 606 : 18$ $210\ 114 : 54$ $173\ 925 : 45$

778. $x \cdot 100 = 100$ $x : 100 = 100$
 $x - 100 = 100$ $x + 100 = 100$

779. Маса четвертини кавуна 2 кг 750 г. Знайди масу восьми таких кавунів.

780. Розглянь розв'язування задачі на визначення часу.

Книжкова виставка розпочала свою роботу 8 квітня о 10 год ранку, а закінчила — 12 квітня о 17 год. Скільки часу тривала книжкова виставка?

Розв'язання

Виставка розпочалася, коли минуло 7 діб 10 год від початку квітня, а закінчилася, коли минуло 11 діб 17 год від початку квітня.

$$11 \text{ діб } 17 \text{ год} - 7 \text{ діб } 10 \text{ год} = 4 \text{ доби } 7 \text{ год}$$

Відповідь: книжкова виставка тривала 4 доби 7 год.

781. Леся Українка народилася 25 лютого 1871 року. Скільки часу минуло з дня її народження до сьогоднішнього дня?

782. Із двох міст, відстань між якими 560 км, назустріч один одному одночасно вирушили два поїзди. Через скільки годин відстань між поїздами буде 280 км, якщо швидкість одного з них 60 км/год, а іншого — 80 км/год?

783. Прочитай текст і розв'яжи задачі.

Космічний дирижабль

Аби побувати в космосі, треба мати дуже міцне здоров'я. Тому будь-яка людина, навіть дуже багата, не стане космічним туристом без дозволу лікарів. Але ідея космічних мандрів так захопила людей, що конструктори взялися розробляти для всіх охочих інший транспортний засіб —

дирижабль, який плавно піднімається на понад тридцять кілометрів над Землею. Звідси, із понадхмарної висоти, можна побачити бездонне чорне небо, яскраві зорі поряд із Сонцем, а внизу — нашу планету.

- 1) Найвища на Землі гора — Джомолунгма — має висоту 8848 м. Під час випробувань дирижабль піднявся на висоту, що перевершує висоту Джомолунгми в 4 рази. На яку висоту піднявся дирижабль?
- 2) Політ дирижабля почався в суботу о 19 годині 48 хвилин, а завершився наступної середи вранці, о 7 годині 02 хвилини. Скільки діб, годин і хвилин тривав політ?
- 3) Політ вважають космічним, якщо літальний апарат піднімається на висоту понад 100 км. Скільки кілометрів і метрів забракло дирижаблю під час випробувального польоту, аби цей політ визнали справді космічним?

784. Знайди частки і виконай перевірку.

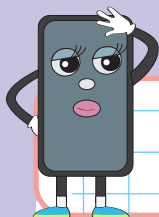
$33\ 824 : 28$

$189\ 240 : 76$

$38\ 688 : 32$

785. На фабриці виготовили 427 пар дитячого взуття, що становило сьому частину від усього виготовленого взуття. Скільки всього пар взуття виготовили на фабриці?

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО МАТЕРІАЛУ

786.

$\frac{3}{4}$ від 1000

$\frac{1}{2}$ від 4242

$\frac{1}{10}$ від 10 000

$\frac{2}{3}$ від 3000

$\frac{1}{4}$ від 8408

787. Знайди частки письмово.

$$600\ 166 : 326$$

$$245\ 847 : 483$$

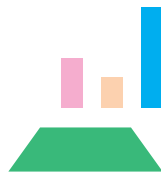
$$152\ 192 : 128$$

788. За 9 годин 18 лісників посадили 486 дерев. Скільки дерев посадить один лісник за 4 години, якщо продуктивність праці всіх лісників однакова?

789. $(384 : 32 + 1074) \cdot 5 - 827$

790. Двоє мотоциклістів одночасно виїхали назустріч один одному і зустрілися через 3 год. Швидкість першого мотоцикліста 48 км/год, а другого — 53 км/год. Яка відстань була між мотоциклістами?

791. Відомо, що висота зображених на малярнюку блоків відповідає нерівності $a > b + c$. Між якою з цих величин і яким блоком можна встановити відповідність?

792. $500\ с = \square\ хв \square\square\ с$ $500\ хв = \square\ год \square\square\ хв$

$500\ год = \square\square\ діб \square\square\ год$

793. 1) П'ять сьомих від невідомого числа становить 1000. Знайди невідоме число.

2) Знайди $\frac{2}{9}$ від числа 115 506.

794. Половина периметра прямокутника становить 30 см, а одна з його сторін — 21 см. На скільки сантиметрів довжина прямокутника більша, ніж його ширина?

795. Виконай ділення письмово.

$183\ 616 : 152$

$592\ 924 : 653$

$145\ 882 : 698$

796. За 5 годин 15 садівників посадили 300 дерев. Скільки дерев посадить один садівник за 4 години, якщо продуктивність праці всіх садівників однакова?

797. $x + 75 = 100$ $x \cdot 9 = 99$ $x : 7 = 7$ $x + 64 = 80$
 $x - 15 = 45$ $50 : x = 25$

798. $\frac{2}{6}$ год 15 хв

$\frac{3}{4}$ доби 20 год

$\frac{3}{8}$ доби 10 год

$\frac{2}{4}$ хв 30 с

799. $162 \cdot 84 : 72 + 105 - 9075 : 11 : 25 + 1301$

800. «Розгорни» кільця.

$417 \cdot 56 -$

$283 \cdot 75 -$

$63\ 865 : 53 +$

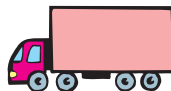
$550\ 240 : 181 +$

801. Фермер посіяв озиме жито 15 вересня, овес — 14 квітня, а скошив жито 20 липня і овес — 3 серпня. На скільки днів довше росло жито, ніж овес?

802. $y - 25 = 126 - 15$
 $x \cdot 6 = 420 + 180$

$7 + x = 99 - 59$
 $x : 5 = 85 - 60$

803. Дві вантажівки, відстань між якими була 300 км, одночасно вирушили назустріч одна одній, зустрілись і продовжили рух. Через 3 години відстань між ними стала 120 км. З якою швидкістю рухалися вантажівки, якщо їхня швидкість була однаковою?

804. Для приготування вареників на сім'ю із п'яти осіб потрібно 1 кг тіста, що складається із 780 г борошна, 20 г солі і води. Яку частину води містить тісто?

805. $400\,000 - (537 + 163) \cdot 196$

$795 \cdot 504 - 191\,268 : 378$

806. Відстань між двома містами 1224 км. Автомобіль долає цей шлях за 12 годин, а спортивний мотоцикл — за 6 годин. Через скільки годин автомобіль і мотоцикл зустрінуться, якщо одночасно виїдуть назустріч один одному із тими самими швидкостями?

807. $800 \cdot 3$ $10\,000 \cdot 1$ $40\,000 : 200$ $6000 : 300$
 $9000 \cdot 10$ $1000 : 1000$

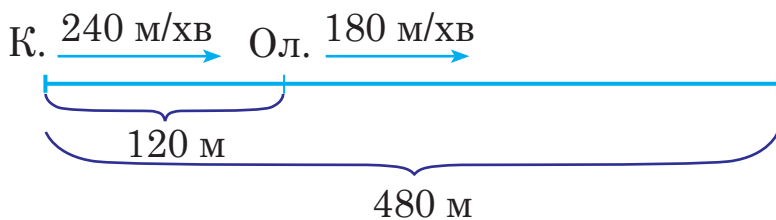
808. Гусінь повзе по стовбуру липи. Уночі вона піднімається на 4 м, а вдень опускається на 2 м. На восьму ніч гусінь досягла вершини дерева. Яка висота липи?

809. $36 \text{ хв } 13 \text{ с} - 28 \text{ с}$ $14 \text{ год } 24 \text{ хв} - 8 \text{ год } 56 \text{ хв}$
 $51 \text{ хв } 12 \text{ с} + 49 \text{ с}$ $2 \text{ міс. } 2 \text{ доби} + 9 \text{ міс. } 23 \text{ доби}$

810. $x \cdot 5 = 198 - 18$ $83 - y = 71 - 46$

- 811.** Теплохід вирушив з Одеси у Варну. Коли він був у дорозі 8 год 46 хв, до пункту призначення йому залишилося плисти на 1 год 28 хв більше, ніж він був у дорозі. Через скільки годин теплохід прибуде у Варну?
- 812.** За планом протягом 4 днів фабрика мала виготовити 320 т паперу. По скільки тонн паперу виготовляла фабрика щодня, якщо вона перевищила план на 40 т?
- 813.** Катруся кинулась наздоганяти Оленку, коли та перебувала на відстані 120 м від неї. Катруся біжить зі швидкістю 240 м/хв, а Оленка — зі швидкістю 180 м/хв. Чи наздожене Катруся подругу, якщо їй потрібно пробігти 480 м?

814. $19 \cdot (120 - 323 : 17) - 18 \cdot 12$

$(25 \cdot 32 + 96) : 16 + 22 \cdot 17$

815. У розсаднику виростили 480 саджанців лип,

дубки становили $\frac{2}{5}$ від кількості лип, а платани — $\frac{1}{4}$ від кількості дубків. Скільки саджанців

платанів виростили у розсаднику?

816.

$304 \cdot 3$

$506 \cdot 3$

$846 : 2$

$639 : 3$

$908 \cdot 2$

$424 : 4$

$$817. \begin{aligned} x - 4506 &= 4520 \\ x + 4506 &= 4520 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} x : 5 &= 70 \\ x \cdot 5 &= 70 \end{aligned}$$

818. Пригадай співвідношення між одиницями вимірювання площі та встав пропущені числа. За потреби скористайся підказкою, поданою в завданні 188.

$$\begin{aligned} 3 \text{ а} &= \square \text{ м}^2 & 5 \text{ га} &= \square \text{ а} & 8 \text{ км}^2 &= \square \text{ га} \\ 16 \text{ а} &= \square \text{ м}^2 & 25 \text{ га} &= \square \text{ а} & 36 \text{ км}^2 &= \square \text{ га} \\ 123 \text{ а} &= \square \text{ м}^2 & 257 \text{ га} &= \square \text{ а} & 584 \text{ км}^2 &= \square \text{ га} \end{aligned}$$

819. Виконай дії за зразком.

$$\begin{aligned} \text{Зразок. } 156\ 000 : 2 &= 78\ 000 \\ 156 \text{ тис.} : 2 &= 78 \text{ тис.} \end{aligned}$$

$$\begin{array}{ccc} 249\ 000 : 3 & 425\ 000 : 5 & 189\ 000 : 9 \\ 54\ 000 \cdot 2 & 32\ 000 \cdot 3 & 12\ 000 \cdot 4 \end{array}$$

820. Дорогою до школи Оксанка робить 820 кроків, до того ж кожні 10 її кроків складають 5 м. Скільки метрів становить відстань від дому дівчинки до школи?

821. Розташуй літери в порядку виконання дій і прочитай слово.

$$\begin{array}{ccccc} \textcircled{\text{С}} & \textcircled{\text{О}} & \textcircled{\text{В}} & \textcircled{\text{Я}} & \textcircled{\text{Т}} \\ (\square + \square) - (\square : \square - \square) \cdot \square \end{array}$$

822. $\frac{5}{6}$ год $\square$ 55 хв

9 год $\square$ $\frac{3}{8}$ доби

$\frac{3}{4}$ хв $\square$ 30 с

$\frac{2}{3}$ год $\square$ 35 хв

823. 100 500 : 3

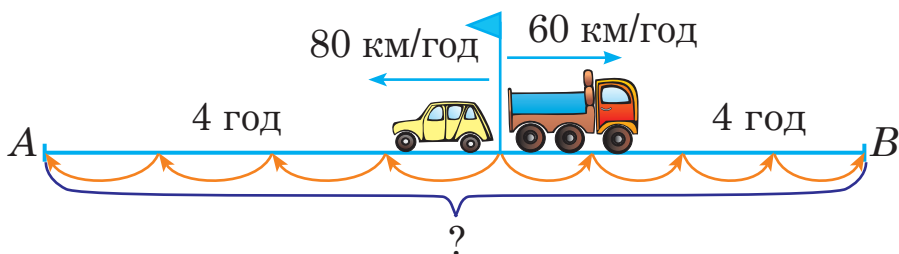
40 050 : 5

600 300 : 6

100 000 : 8

824. Склади і розв'яжи задачу за схемою.

825.

$2002 \cdot 8$	$4212 \cdot 2$	$4802 : 2$	$5431 : 1$
$3003 \cdot 3$		$6400 : 100$	

826. $100\ 800 : 9$ $400\ 480 : 8$ $10\ 020 : 3$

827. Працюючи з однаковою продуктивністю, 8 операторок комп'ютерного набору за 3 тижні набрали 3696 сторінок тексту. Скільки сторінок тексту набирала одна операторка за тиждень?

828. Склади задачу про рух двох автомобілів, розв'язанням якої був би такий вираз: $(80 + 70) \cdot 4$.

829. $210\ 018 : 6$ $28\ 042 : 7$ $576\ 008 : 8$ $72\ 016 : 4$

830. Перевір, чи будуть однаковими результати обчислень, якщо спочатку виконати дії у порядку, вказаному синіми цифрами, а тоді — у порядку, вказаному червоними цифрами.

2   1
1   2

$600 : 100 : 2$

831. Від числа 2040 відніми $\frac{5}{6}$ його частин.

832. $12\ \text{м}\ 45\ \text{см} \cdot 5$ $45\ \text{грн}\ 60\ \text{коп.} \cdot 3$
 $48\ \text{ц}\ 32\ \text{кг} : 2$ $5\ \text{т}\ 6\ \text{ц} : 8$

840. Розташуй літери в порядку спадання числових значень величин і прочитай слово.

І 6 м ² 9 дм ²	Л 6 а 9 см ²	З 6 м ² 9 см ²
А 6 дм ² 9 см ²	В 6 а 9 м ²	А 6 а 6 дм ²

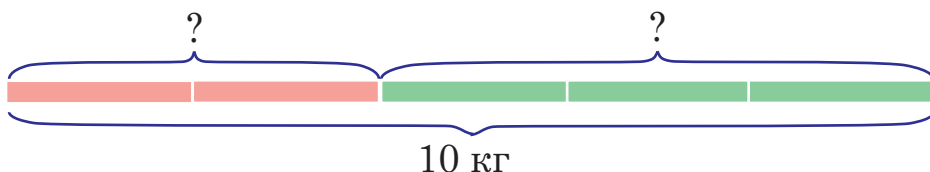
841. У цих виразах числа замінили літерами. Відомо, що обидва числа більші від одиниці. Значення якого виразу буде найбільшим? Чи можна з певністю сказати, значення якого виразу буде найменшим?

$a : b$	$a - b$	$a \cdot b$
---------	---------	-------------

842. 523 200 : 5	66 456 : 8	144 · 4
336 584 : 4	35 049 : 7	190 · 5
20 440 : 35	33 066 : 501	1124 · 14

843. Для виготовлення декоративної вази змішали 2 частини червоного скла і 3 частини зеленого. Скільки кілограмів узяли окремо червоного і зеленого скла, якщо маса вази 10 кг?

844. Скільки цілих яблук можна скласти із:

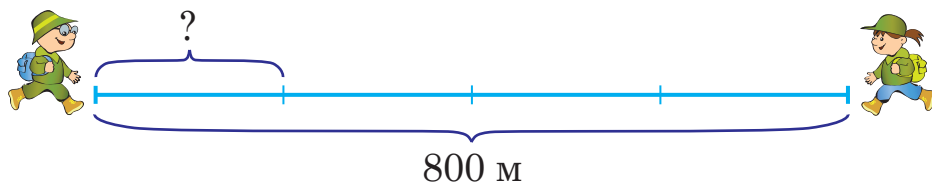

- 4 половинок; 7 половинок; 10 половинок?
- 4 третин; 7 третин; 10 третин?
- 4 четвертинок; 7 четвертинок; 10 четвертинок?

845. Для виготовлення світлової реклами використали 256 жовтих лампочок, що в 4 рази більше, ніж червоних. Скільки червоних лампочок використали для виготовлення реклами?

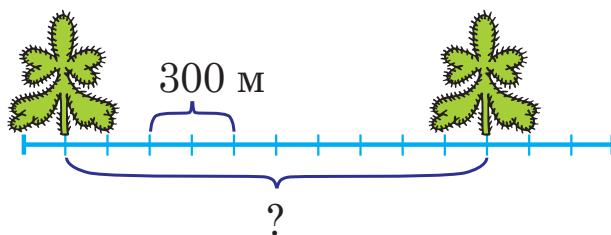
846. Відстань між двома пішоходами на місцевості 800 м. Знайди відстань між поділками на схемі.

847. $240\ 966 : 3$ $368\ 736 : 8$ $63\ 742 : 7$

848. Знайди відстань між ялинками, якщо один сантиметр на схемі відповідає 300 м на місцевості.

849. $320 : 80$ $23 \cdot 4$ $280 + 70$
 $98 : 2$ $980 : 10$

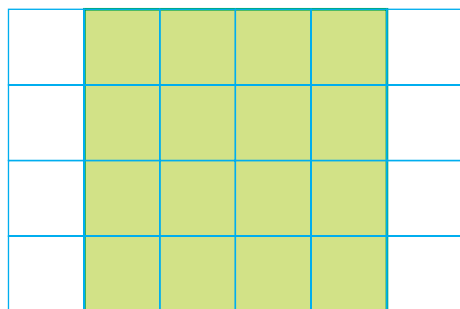
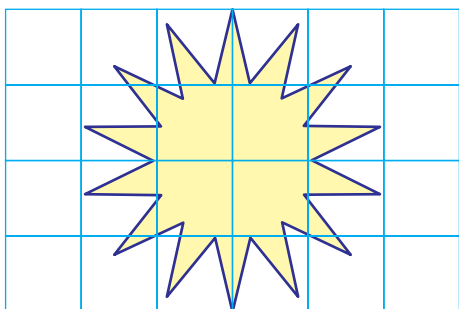
850. Відрізок завдовжки 90 мм поділили на три однакові частини, а кожную частину — навпіл. На скільки частин поділили відрізок? Скільки міліметрів становить шоста частина цього відрізка? п'ять шостих його частин? чотири шостих частини?

- 851.** Поїзд проїхав 2 км за 5 хвилин. Скільки кілометрів він проїде за годину, якщо його швидкість не зміниться?

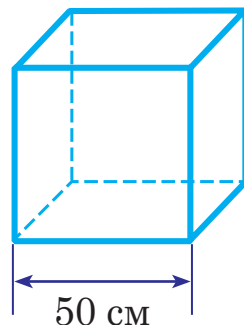
План розв'язування

- 1) Скільки проміжків тривалістю 5 хвилин в одній годині?
  - 2) Скільки кілометрів проїде поїзд за годину?
- 852.** Першого дня дртошвейна машина зшила 325 книг, а другого — 385, до того ж другого дня було використано на 120 см дроту більше, ніж першого. Скільки сантиметрів дроту використала ця машина кожного дня окремо, якщо витрата дроту на одну книгу була однаковою?

- 853.** Довжина кожного з відрізків, що утворюють зірку, 1 см. Знайди і порівняй периметри зірки та квадрата.
Знайди площу квадрата і за допомогою палетки площу зірки (приблизно). Порівняй їхні площі.

- 854.** Цей маленький акваріум хочуть заповнити водою наполовину. На якій відстані від дна акваріума опиниться рівень води?

855. Виконай ділення за зразком.

$$\begin{array}{l} \text{Зразок. } 148\ 000 : 2 = 74\ 000 \\ 148 \text{ тис.} : 2 = 74 \text{ тис.} \end{array}$$

$240\ 000 : 3$

$600\ 000 : 5$

$279\ 000 : 9$

$150\ 000 : 2$

$160\ 000 : 4$

$244\ 000 : 4$

856. Запиши вирази та знайди їхні значення.

1) Добуток чисел 8736 і 4 зменшити на їх частку.

2) Частку чисел 9750 і 5 збільшити на їх різницю.

857.

$\frac{5}{6} \text{ від } 1 \text{ год}$

$\frac{1}{3} \text{ від } 4 \text{ год}$

$\frac{1}{5} \text{ від } 2 \text{ хв}$

$\frac{3}{12} \text{ від } 1 \text{ хв}$

$\frac{1}{6} \text{ від } 2 \text{ хв}$

858. Заміни складені іменовані числа простими і виконай ділення, а тоді заміни прості іменовані числа складеними.

$177 \text{ кг } 034 \text{ г} : 26$

$342 \text{ т } 304 \text{ кг} : 38$

$490 \text{ км } 698 \text{ м} : 54$

859. Караван верблюдів 12 днів ішов через пустелю зі швидкістю 6 км/год. Яку відстань подолав караван, якщо кожного дня він рухався по 16 годин?

860. Розгортка геометричного тіла — це геометричне тіло чи плоска фігура? Обґрунтуй свою думку.

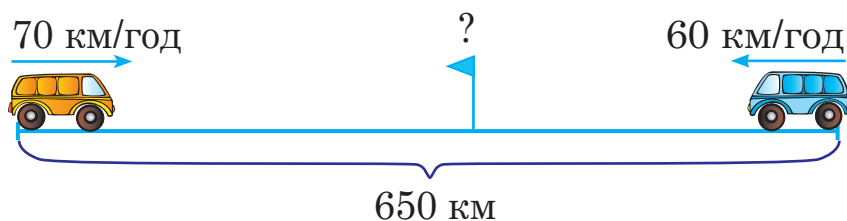

861. Із двох сіл, відстань між якими 20 км, одночасно вийшли назустріч один одному двоє лижників і зустрілися через 40 хвилин. Перший лижник ішов зі швидкістю 240 м/хв. З якою швидкістю рухався другий лижник?

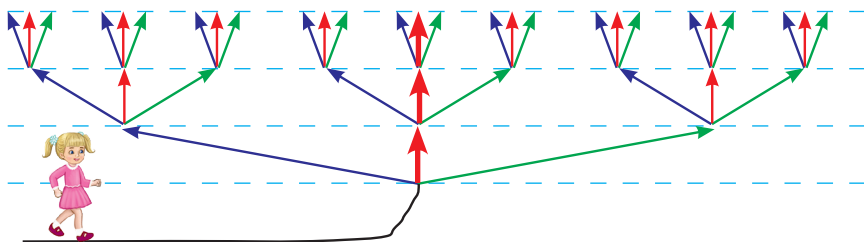
862. $1000 - (520 + 640 : 8 + 270)$

863. На пошиття 21 дитячого простирадла потрібно стільки ж полотна, скільки на 15 простирадл для дорослих. Скільки метрів полотна потрібно на простирадло для дорослих, якщо на дитяче простирадло витрачають 1 м 50 см полотна?

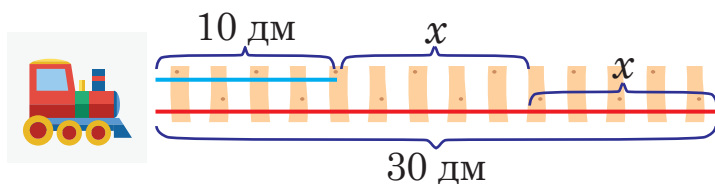
864. Склади і розв'яжи задачу за схемою.

865. У зображеній на малюнку схемі стежинок кожен шлях проходить через три розгалуження у три сторони: ліву (Л), середню (С) і праву (П). Іринка збирається іти середнім шляхом: ССС. Запиши за порядком усі інші можливі шляхи.

866. Яку завдовжки частину потрібно переставити від довшої рейки до коротшої, щоб обидві рейки стали однаковими за довжиною?

$$30 - x = 10 + x$$

867. $264 \text{ кг } 789 \text{ г} : 27 \text{ г}$ $258 \text{ м } 432 \text{ мм} : 32 \text{ мм}$
 $441 \text{ т } 392 \text{ кг} : 49 \text{ кг}$

868. За три хвилини турист проїхав верхи на страусі 750 м. Яку відстань подолав би турист за годину, якби страус біг із тією самою швидкістю?

869. $320 : 4$ $56 : 4$ $835 : 5$
 $5600 : 8$ $10\ 140 : 10$

870. $580 + (6000 - 400 : 8)$
 $78\ 940 - (7200 - 900 : 2)$

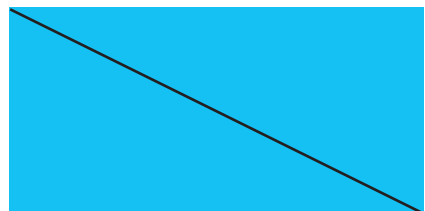
871. $10 \text{ ц } 08 \text{ кг} - 4 \text{ ц } 12 \text{ кг} \square 10 \text{ ц } 80 \text{ кг} - 412 \text{ кг}$
 $20\ 800 \text{ м} + 4003 \text{ м} \square 20 \text{ км } 008 \text{ м} + 4 \text{ км } 030 \text{ м}$

872. Обчисли вирази із незвичайними значеннями.

$101 \cdot 5$ $16\ 835 \cdot 3$ $22\ 727 \cdot 2$
 $12\ 961 \cdot 3$ $11\ 333 \cdot 5$ $33\ 367 \cdot 3$

873. $x - 3489 = 8648$ $10\ 000 - x = 4039$

874. На малюнку зображено два однакові прямокутники, до того ж перший поділено на два однакові квадрати, а другий — на два однакові трикутники. Як ти вважаєш: площа квадрата відрізняється від площі трикутника? Обґрунтуй свою думку.

875. Швидкість автомобіля по рівній дорозі 80 км/год, а по вибоїстій — на 40 км/год менша. Яку відстань подолав автомобіль, рухаючись 2 години рівною дорогою і 3 години — вибоїстою?

876. Виконай дії письмово.

$$\begin{array}{r} 8274 \cdot 5 \\ 2643 \cdot 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 348 : 6 \\ 735 : 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 13\ 050 \cdot 8 \\ 123\ 456 \cdot 7 \end{array}$$

877. Доріжку завдовжки 10 дм виклали із трьох однакових тротуарних плиток. Скільки таких плиток треба взяти, щоб викласти доріжку завдовжки 40 дм?

878.

$700 \cdot 30$	$800 \cdot 100$	$8000 : 20$	$8000 : 100$
$500 \cdot 20$		$8000 : 8000$	

879. Знайди добутки. Результати перевір дією ділення.
 $6428 \cdot 42$ $4182 \cdot 28$ $3284 \cdot 302$ $1543 \cdot 116$

880. Протягом літа шахтарі пройшли 1526 м підземного тунелю. Скільки метрів залишилося пройти шахтарям, якщо вони подолали лише дві третини цього тунелю?

881. У два магазини завезли 20 ящиків моркви, до того ж у перший магазин — 120 кг, а в другий — 80 кг. Скільки ящиків із морквою завезли в кожний магазин, якщо маса моркви у кожному ящику однакова?

882. $80\ 418 - 64 \cdot 84 : 56 + 65\ 026 : 13 - 51\ 001$

883. $x + 29 = 128 - 79$ $x \cdot 25 = 1400 : 56$

884. Наталя та Дмитро разом читали книгу. Наталя прочитала $\frac{2}{8}$ книги, а Дмитро — таку саму кількість сторінок, що становило восьму частину книги та ще 8 сторінок. Скільки сторінок у книзі?

885. Двоє пішоходів, відстань між якими була 18 км, одночасно вирушили у протилежних напрямках. Швидкість першого пішохода 5 км/год, а швидкість другого — 4 км/год. Яка відстань буде між пішоходами через 2 години?

886. Виконай множення. Результати перевір дією ділення.

1486 · 138   3284 · 65   5864 · 19   9192 · 105

887. Із кожної пари назв більший дріб.

$\frac{3}{5}$ і $\frac{3}{4}$

$\frac{1}{5}$ і $\frac{1}{100}$

$\frac{2}{3}$ і $\frac{1}{3}$

$\frac{1}{4}$ і $\frac{1}{8}$

888. Виконай ділення. Результати перевір дією множення.

742 748 : 38   161 190 : 45   184 630 : 74

889. З одного села у протилежних напрямках одночасно виїхали два велосипедисти. Через скільки годин відстань між ними буде 215 км, якщо швидкість першого велосипедиста 18 км/год, а швидкість другого — 25 км/год?

890.

$1 \text{ мм} = \frac{1}{10} \text{ см}$	$1 \text{ см} = \frac{1}{100} \text{ м}$
--	--

3 мм = см

7 см = м

7 мм = см

38 см = м

9 мм = см

56 см = м

- 891.** У їдальню привезли 464 банки томатного і яблучного соку, до того ж томатний сік становив чверть від усієї кількості банок. Скільки банок яблучного соку привезли в їдальню?

892. $780\ 117 : 39 - 121\ 000 : 11 - 150\ 125 : 25$

- 893.** «Розгорни» кільце.

$407 \cdot 875 -$

$702 \cdot 504 -$

$65\ 024 : 128 +$

$26\ 208 : 112 +$

894. $x \cdot 7 = 420 - 280$

$50 : x = 400 - 398$

- 895.** Повітряна куля пролетіла із заходу на схід 360 км за 3 години, а на зворотному шляху її швидкість була на 30 км/год меншою. За скільки годин повітряна куля пододала зворотний шлях?

- 896.** Виконай ділення письмово.

$472\ 675 : 365$

$930\ 825 : 189$

$263\ 444 : 268$

- 897.** Двоє велосипедистів одночасно виїхали назустріч один одному. Швидкість першого велосипедиста 28 км/год, а швидкість другого — 33 км/год. Яка відстань була між велосипедистами спочатку, якщо вони зустрілися через 2 години?

- 898.**

$\frac{1}{2}$ від 5 т

$\frac{1}{3}$ від 6 кг

$\frac{2}{3}$ від 3 км 600 м

$\frac{4}{10}$ від 3 ц

$\frac{3}{5}$ від 3 кг

899. Виконай множення. Результати перевір дією ділення.

$1126 \cdot 448$

$3216 \cdot 38$

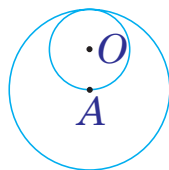
$8165 \cdot 42$

$4292 \cdot 228$

900. Щоб обкласти кухню плиткою, потрібно 30 кг будівельного розчину, що складається із третини води, 15 кг піску і кількох кілограмів цементу. Скільки кілограмів цементу містить цей розчин?

901. Знайди діаметр більшого кола, якщо радіус меншого дорівнює 3 см.

902. Виконай віднімання.

$5 \text{ діб} - 18 \text{ год}$

$5 \text{ см}^2 - 40 \text{ мм}^2$

$6 \text{ а} - 50 \text{ м}^2$

$2 \text{ год} - 35 \text{ хв}$

$6 \text{ дм}^2 - 38 \text{ см}^2$

$8 \text{ га} - 21 \text{ а}$

$9 \text{ хв} - 24 \text{ с}$

$9 \text{ м}^2 - 15 \text{ дм}^2$

$3 \text{ км}^2 - 90 \text{ га}$

903. У магазині до обіду продали 37 ящиків яблук, а після обіду — 23 ящики, до того ж після обіду було продано на 168 кг яблук менше, ніж до обіду. Скільки кілограмів яблук продали до обіду і скільки — після обіду, якщо маса яблук у кожному ящику однакова?

904. Двоє пішоходів, відстань між якими була 6 км, одночасно вирушили в одному напрямку. Через скільки годин другий пішохід наздожене першого, якщо швидкість першого пішохода 3 км/год, а швидкість другого — 5 км/год?

905. Малярі пофарбували 255 м моста, що складає $\frac{3}{5}$ від його довжини. Знайди довжину моста.

ЗМІСТ

I. Множення і ділення багатоцифрових чисел. Площа фігури.....	4
Множення на одноцифрове число.....	4
Площа фігури.....	16
Ділення на одноцифрове число.....	40
II. Ознайомлення з дробами. Множення і ділення багатоцифрових чисел, що закінчуються нулями.....	55
Дроби.....	55
Множення чисел, що закінчуються нулями.....	73
Ділення чисел, що закінчуються нулями.....	82
III. Множення і ділення багатоцифрових чисел на двоцифрове число. Міри часу.....	96
Множення на двоцифрове число.....	96
Ділення на двоцифрове число.....	107
Міри часу.....	131
IV. Повторення вивченого матеріалу.....	142

Відомості про стан підручника

№	Прізвище та ім'я учня/учениці	Навчальний рік	Стан підручника	
			на початку року	в кінці року
1				
2				
3				
4				
5				

Навчальне видання

БУДНА Наталя Олександрівна, БЕДЕНКО Марко Васильович

МАТЕМАТИКА

**Підручник для 4 класу
закладів загальної середньої освіти**

(у 2-х частинах)

Частина 2

Головний редактор *Богдан Будний*
Редакторка *Ірина Чорненька-Левицька*
Художниця *Олеся Томків*
Обкладинка *Ростислава Крамара*
Комп'ютерна верстка *Ольги Кравчук*
Художній редактор *Ростислав Крамар*
Технічна редакторка *Неля Домарецька*

Підписано до друку _____. Формат 70х100/16.
Папір офсетний. Гарнітура Pragmatica. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 13,00. Умовн. фарбо-відб. 52,00. Обл.-вид. арк.11,23.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції ДК №4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46002
тел./факс (0352) 52-06-07, 52-05-48
office@bohdan-books.com www.bohdan-books.com